

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
DRUGOG NASTAVKA 55. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
održanog 31.01.2018. godine, sa početkom u 10:10 sati

PREDSJEDAVAJUĆA
BORJANA KRIŠTO

Poštovane zastupnice i zastupnici molim vas da zauzmete mjesta kako bi nastavili sa radom sjednice.

Dame i gospodo zastupnici, poštovani gosti, nastavljamo 55. sjednicu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koja je prekinuta 17. siječnja 2018. godine.

Na nastavak sjednice su pozvani: predsjedatelj i članovi Predsjedništva BiH, predsjedatelj i članovi Vijeća ministara BiH, predstavnici međunarodnih organizacija i veleposlanstava u Bosni i Hercegovini koji redovito prate rad našeg Doma, predstavnici medija. Srdačno pozdravljam sve nazočne zastupnike i goste.

Kašnjenje su najavili zastupnici: kolega, zamjenik Mladen Bosić, zastupnik Asim Sarajlić, zastupnica Maja Gasal-Vražalica i zastupnik Željko Komšić. Ministar vanjskih poslova, gospodin Igor Crnadak, dostavio je obavjest da neće biti u mogućnosti nazočiti sjednici. Iz kabineta ministricе za ljudska prava i izbjeglice BiH Semihe Borovac obaviješteni smo da će ministrica kasniti na sjednicu. Prema podacima službe sjednici je u ovom trenutku nazočno 29 zastupnika. Konstatiram da sjednica ima kvorum za rad i odlučivanje.

Napominjem da smo sjednicu prekinuli nakon obavljene rasprave o točki 8., a to je Prijedlog zakona o izmjenama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine predlagatelja: zastupnika Amira Fazlića, Nermine Kapetanović, Šefika Džaferovića, Safera Demirovića, Hazima Rančića, Asima Sarajlića i Šemsudina Mehmedovića, zakon broj: 01-02-1-2686/17, od 15.11.2017. (prvo čitanje).

Dakle, nastavljamo sa točkom devet,

Ad. 9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagatelj: zastupnici Aleksandra Pandurević, Borjana Krišto i Mirsad Isaković, zakon broj: 01-02-1-2687/17, od 15.11.2017. (prvo čitanje)

BORJANA KRIŠTO

Zakonodavno-pravni sektor je 17.11.2017. dostavio Mišljenje u kojem je utvrđeno da je Prijedlog zakona usklađen sa člankom 105. Poslovnika Zastupničkog doma i Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine. Kolegij Doma je naležnim za razmatranje Prijedloga zakona odredio Ustavnopravno povjerenstvo. Ustavnopravno povjerenstvo dostavilo je Mišljenje 21.12.2017. Povjerenstvo je utvrdilo da je Prijedlog zakona usklađen sa Ustavom BiH i pravnim sustavom Bosne i Hercegovine, te je podržalo načela Prijedloga zakona.

Otvaram raspravu.

Zastupnica Aleksandra Pandurević, rasprava. Izvolite zastupnice.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Zahvaljujem Vam se predsjedavajuća.

Ma, ja, evo biću vrlo kratka, samo želim da kažem da ovdje nije riječ ni o kakvim suštinskim izmjenama, nego više o tehničkim izmjenama. Već dvije godine imamo ovaj Zakon i tokom njegove primjene pokazale su se određene zloupotrebe i manjkavosti, da recimo ... situaciju da neko ima status uzbunjivača čak i ako umre, jer nemate zakonsku pretpostavku i ne znate kako da riješite taj problem. Tako da je riječ samo o nekim tehničkim korekcijama Zakona koje su se pokazale tokom primjene, dosadašnje primjene Zakona da je trebalo malo to popraviti i tehnički uskladiti.

Hvala vam.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Ne vidim više prijavljenih. Zaključujem raspravu po ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na točku 10.,

Ad. 10. Prijedlog zakona o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine – predlagatelj: Vijeće ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-1-2713/17, od 24.11.2017., skraćeni postupak, s Mišljenjem Povjerenstva za financije i proračun

BORJANA KRIŠTO

Vijeće ministara BiH je 04.01.2018. dostavilo akt o povlačenju Prijedloga zakona iz procedure, tako da ćemo ovu točku skinuti s dnevnog reda.

Prelazimo na točku 11.,

MARIN VUKOJA

Povučena je.

BORJANA KRIŠTO

Povučena je, sad sam vam pročitala, povučena je i skinuta je na zahtjev Vijeća ministara.

Prelazimo na točku 11.,

Ad. 11. Izvješće o izvršenju Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2016. godinu – podnositelj: Predsjedništvo BiH, broj: 01,02-16-1-1596/17, od 03.07.2017.

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Doma je nadležnim za razmatranje Izvješća odredio Povjerenstvo za financije i proračun. Povjerenstvo je dostavilo Mišljenje 13.10.2017. Povjerenstvo nije prihvatilo Izvješće.

Otvaram raspravu.
Zastupnik Jasmin Emrić. Izvolite zastupniče.

JASMIN EMRIĆ

Zahvaljujem uvažena predsjedavajuća.

Ja sam se prijavio samo iz razloga da skrenem pažnju da mi u 2018. godini raspravljamo o izvršenju Budžeta za 2016. godinu. Ja u tome uopće ne vidim smisao i ne znam zašto se Kolegij nije potrudio da mi bar u 2017. godini dobijemo ovaj Izvještaj kada je, kada su bile stvorene sve pretpostavke da se o istom može raspravljati. Mi smo usvojili Budžet za 2018. godinu i sada ne vidim nikakvu korist da imamo neku veliku diskusiju i raspravu o izvršenju Budžeta za 2016. godinu. Stoga bih, evo, skrenuo pažnju da pravovremeno raspravljamo budžetske dokumente jer je to važno za projekciju prihoda i rashoda jer je to važno za nas zastupnike da možemo pravovremeno pratiti kreiranje Budžeta za narednu godinu, a ovakvim tempom da mi imamo informaciju sa zakašnjenjem od dvije godine o izvršenju Budžeta mislim da samo gubimo vrijeme.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.
Zastupnik Fehim Škaljić, rasprava. Izvolite zastupniče.

FEHIM ŠKALJIĆ

Dobar dan radno Predsjedništvo, kolege i kolegice, članovi Vijeća ministara.

Pridružujem se kolegi Emriću, samo nije to informacija nego Izvještaj, to je dokumen. Iz '16. u '18. kad ga imamo onda to nema smisla raspravljati, a kad ga drugi vide onda kažu – ovi ljudi stvarno ne žele da budu na evropskom putu. Nigdje evropski put ne dozvoljava da je 2016. Izvještaj o izvršenju Budžeta na raspravi pred Parlamentom u januaru 2018. godine. Ja da sam na vašem mjestu ne bih dozvolio da se nikad on stavi na dnevni red. Ovo je izigravanje uloge Parlamenta i potvrda neodgovornosti svih nas da se bude efikasan.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.
Ne vidim više prijavljenih. Zaključujem raspravu po ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na točku 12,

Ad. 12. Izvješće o finansijskoj reviziji izvršenja Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2016. godinu – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01,02-16-1-2013/17, od 08.08.2017.

BORJANA KRIŠTO

Ured za reviziju institucija BiH dostavio je ovo Izvješće zajedno sa Godišnjim revizorskim izvješćem o glavnim nalazima i preporukama za 2016. Nadležno Povjerenstvo za financije i proračun odvojeno je razmatralo ova dva materijala. Mišljenje o Izvješću o finansijskoj reviziji

izvršenja Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2016. godinu dostavljeno je 27.10.2017. Povjerenstvo je jednoglasno prihvatilo Izvješće, te je usvojilo sljedeće zaključke.

Pitam vas, budući ste dobili u svojim materijalima zaključke, da li treba da čitam ovdje zaključke? Jeste li da čitam zaključke?

Ne treba je li? Dobro.

Otvaram raspravu o točki 12.

Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na točku 13.,

Ad. 13. Godišnje revizorsko izvješće o glavnim nalazima i preporukama za 2016. – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01,02-16-1-2013/17, od 08.08.2017.

BORJANA KRIŠTO

Nadležno Povjerenstvo za financije i proračun dostavilo je 27.10.2017. Mišljenje o Godišnjem revizorskom izvješću u sklopu Zbornog mišljenja o financijskoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2016. kao sastavni dio Prioga 1. Zbornog mišljenja. Povjerenstvo je jednoglasno prihvatilo Godišnje revizorsko izvješće, te predložilo Domu usvajanje sljedećih zaključaka.

Ovdje imamo tri kratka, ali jeste li da čitam?

Da pročitam.

1. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Vijeća ministara BiH da u roku od 30 dana izvrši Povjerenstvo za financije i proračun Zastupničkog doma o planiranim aktivnostima na realiziranju preporuka izvješća, u roku od šest mjeseci o poduzetim aktivnostima na realiziranju preporuka, te da se o poduzetim aktivnostima upozna i Ured za reviziju institucija BiH.

2. Vijeće ministara treba dostaviti informaciju o poduzetim aktivnostima u tabličnom prikazu iz Priloga 2. ovog Mišljenja.

3. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Vijeća ministara BiH da u svoj Godišnji program rada za 2018. uvrsti preporuke revizije iz Godišnjeg revizorskog izvješća o glavnim nalazima i preporukama za 2016. s ciljem određivanja dvije skupine prioriteta aktivnosti koje je moguće provesti u 2018. i aktivnosti koje je moguće pokrenuti u 2018., te njihovog određivanja za planske aktivnosti u Godišnjem programu rada za 2018.

Otvaram raspravu.

Zastupnik Mirsad Isaković. Izvolite zastupniče.

MIRSAD ISAKOVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajuća.

Biću vrlo kratak. Dakle, revizorske izvještaje imamo periodično, kako finansijske tako i revizije učinka, i ovi revizorski izvještaji imaju svoju svrhu. Dakle, mišljenje revizora treba da ukaže na nedostatke institucija koje se revidiraju. Međutim, ono što je interesantno je da je niz

institucija, ovaj, ima preporuke, međutim ništa ne rade po tom osnovu. Zbirni izvještaj koji je uradila revizija je jedan novi dokument koji daje jedan kvalitet u kome je jasno rečeno, dakle svih hiljadu i nešto primjedbi svrstano je u nekoliko, dakle, zajedničkih primjedbi, odnosno preporuka i one bi trebale da budu usaglašene. Neke su preporuke zaista objektivne, a neke su i subjektivne prirode. Evo, recimo kada je u pitanju Ministarstvo za vanjske poslove ima i objektivnih i subjektivnih okolnosti. Naravno, mi mislimo da tamo ima više subjektivnih ali Zakon o vanjskim poslovima nije donešen, i to nije problem samo Ministarstva vanjskih poslova, nego i ovog Parlamenta i Predsjedništva. Ono što želim posebno istaći je činjenica da Vijeće ministara ove revizorske izvještaje nije razmatralo do prošle godine i da je prvi put prošle godine ove revizorske izvještaje ... i da nije davalo svoje mišljenje o tome, samo su ga prihvatili k znanju.

Dakle, ovo je nešto što je, po meni, vrlo važno, i što bi trebali da prihvatimo. Zahvaljujem se reviziji na jednom novom načinu, jednom novom pristupu, jednoj novoj metodologiji izrade ovih revizorskih izvještaja i nadam se da će, ovaj, institucije koje su imale negativno mišljenje sa isticanjem predmeta, njih je bio šest ili sedam, koliko se sjećam, ovaj put dati svoje mišljenje, odnosno izaći ovdje pred Parlament, to je bio i jedan od zaključaka, čini mi se, Komisije za finansije i budžet, i da će obrazložiti zašto je to tako i dati rok kad će riješiti ove probleme.

Evo, hvala, ja samo toliko.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Dušanka Majkić, rasprava. Izvolite zastupnice.

DUŠANKA MAJKIĆ

Hvala lijepo. Poštovane kolegice i kolege.

Evo, tako jednom godišnje dođe na red revizija. Prvo moram da kažem da je, evo, revizija ovaj put uradila veliki posao. Ovo je prva godina, odnosno 2016. godina je prva kada su primijenjeni novi revizioni standardi, a oni se odnose na usklađenost sa zakonom i pravnim propisima kad, znači, pored revizije, finansijske revizije koju smo već dobro naučili šta je, imamo prvi put i ovu reviziju usklađenosti o kojoj se revizija izjasnila za svaku pojedinačno instituciju. Znači, obuhvaćeno je 74 institucije i revizija je dala 544 preporuke u 2016. godini, što govori da je rast, trend, znači ... trend rasta preporuka, to znači da nam pada disciplina u radu institucija Bosne i Hercegovine.

Šta to znači? Kakvo je stanje ustvari prema pojedinim mišljenjima revizije? Pa, evo, imamo recimo samo 23 institucije ili svega 3,66% budžeta, izvršenja Budžeta su institucije koje su dobile čisto pozitivno mišljenje. To je jako malo u odnosu, znači kako godine prolaze tako nam je sve problematičniji taj iznos čistih pozitivnih mišljenja. Drugo, pozitivna mišljenja sa skretanjem pažnje 40 institucija. Od tih 40 institucija 21, recimo, institucija ima problem javnih nabavki. Dakle, pitanje je jesu li to pozitivna mišljenja, bez obzira što se radi o pozitivnim mišljenjima sa skretanjem pažnje, kada neko je u problemu sa javnim nabavkama svakakav problem se kalemi zatim. A kako stvari stvarno stoje tek se vidi kada se pogleda na, kada je to u pitanju, pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje. Na finansijske izvještaje samo jedna institucija ima problem, a na usklađenost sa zakonima i pravnim propisima 15,11 ili 31 institucija. Znači, 31 institucija nije uskladila svoje poslovanje sa pravnim sistemom i zakonima koji regulišu njen rad. ... finansijske izvještaje i usklađenost ima problema osam institucija i to sve zajedno, znači ta grupa je 40 institucija. E, sad kada je u pitanju mišljenje s rezervom, to je posebno dramatično ovo mišljenje s rezervom jer prošli put smo imali četiri institucije sad imamo 10 sa rezervom. Moram prvo reći

da je iz ovog lošeg društva izašla jedna institucija, Ministarstvo za transport i komunikacije. Ono je izašlo iz tog lošeg društva i ispisalo se, ali su se zato upisali drugi. Ministarstvo odbrane je stalni pratilac godinama, Ministarstvo inostranih poslova, Uprava za indirektno oporezivanje. Ali, šta nam je sa cijelim Sektorom bezbjednosti, on je u ovom segmentu, šta nam se desilo sa bezbjednosti da sve agencije i Ministarstvo bezbjednosti, i Direkcija za koordinaciju, i SIPA i Granična policija su ušle u grupu revizorskih izvještaja s rezervom. To su sve veliki budžetski korisnici i to treba da bude signal, to treba da bude signal i Komisiji za finansije i budžet i Komisiji za odbranu, jer to su oni koji bi trebali da prate, a i nama svima pojedinačno, da se na tom planu treba nešto uraditi. U grupu s rezervom vam je i pravosuđe i Visoki sudski i tužilački savjet i Tužilaštvo. Dakle, od tih 10 institucija koje su dobile mišljenje s rezervom devet ima problema sa javnim nabavkama. To je postalo pitanje svih pitanja – javne nabavke. Niko ne može reći da dobro posluje ako nije, nema uređen sistem javnih nabavki, a vidimo da institucije baš ne čine mnogo da bi se na tom, u tom dijelu stvari popravile.

Ono što je važno još reći koje su glavne primjedbe – slabosti i nedostaci u procesu javnih nabavki, ali takođe interna revizija i usklađenost pravilnika o unutrašnjoj .../govornik se upozorava na vrijeme/... organizaciji sa važećim odlukama. Je li pet minuta? Pa, niste to rekli.

BORJANA KRIŠTO

Mi smo u nastavku sjednice, to je rečeno naprijedl.

DUŠANKA MAJKIĆ

Izvinite molim vas.

BORJANA KRIŠTO

Hvala lijepa.

Zastupnik Fehim Škaljić, rasprava. Izvolite zastupniče.

FEHIM ŠKALJIĆ

... 80 tačaka dnevnog reda revizije. Jedna impresija – revizija sve bolja, a Parlament sve gori. Revizija unapređuje svoje metode rada, a mi ostajemo na istom, raspravlja se o trošenju javnih sredstava, a stav ovog Parlamenta kao zakonodavca ne proizvodi nikakve činidbe. Ko će o bilo kojem našem stavu vezano za ovih 80 tačaka dnevnog reda imati direktnih posljedica? Mi ćemo to raspravljati, pretvorićemo ovaj uvaženi Dom u pričaonicu da bi naš konačni stav bio primili k znanju. Primiti k znanju je bježanje o odgovornosti i ne preuzimanja one uloge koja je nadzornom organu kakav je Parlament u ime građana ... Zašto se ne mijenja pristup u našim pravilima da se promijeni to, zašto bježimo od odgovornosti da one koji troše javna sredstva ako im se ... institucije za čiji rad kažemo da je dobar i da se ..., ne unapređuje, ne možemo izreći one mjere odgovornosti. Ne mora to biti direktno, ali mi smo formirali Vijeće ministara, mi Vijeću ministara možemo dati direktivno podršku ili ne podršku, možemo dati nalog ili ga opozvati, ali ne možemo biti indolentni pred građanima i neodgovorni da 80 tačaka dnevnog reda danas izglasamo ovdje u pristupu primili k znanju. Ja neću na takav način ni glasati.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Salko Sokolović, rasprava. Izvolite zastupniče.

SALKO SOKOLOVIĆ

Hvala uvažena predsjedavajuća. Pozdravljam sve prisutne u sali.

Pa, evo, hoću i ja da kažem da način na koji radimo već duži vremenski period doveo nas je u situaciju da o vrlo bitnim dokumentima raspravljamo na brzinu, raspravljamo sa zakašnjenjem i raspravljamo poslije usvajanja bitnih dokumentata za 2018. godinu, prevashodno Budžeta, ovaj, a da nismo napravili analizu poslovanja institucija u prethodnoj godini. To je razlog, evo, zbog čega ovdje danas i kolegice i kolege poslanici, vjerovatno zbog tajminga koji smo imali, je li, i načina na koji smo radili, ili su nespremni danas da razgovaraju na ovu temu ili jednostavno nemaju potrebu da, ovaj, se jave da kažemo par vrlo bitnih stvari koje su u prethodnoj godini bile problem kada je u pitanju i izvršenje Budžeta, a i ono što je kao problem predočio Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine. Ja želim ovdje da kažem kada je u pitanju revizija da se, i pored toga što imamo jedan pozitivan trend, određene negativne pojave ponovo javljaju sukcesivno i one predstavljaju problem u funkcionisanju i one su u suštini razlog zbog čega određene institucije imaju takvu ocjenu kada je u pitanju finansijski izvještaj ali i kada je u pitanju učinak, kao što su problemi koji su i dan danas prisutni kada su u pitanju procesi javnih nabavki ili neadekvatna prevencija i borba protiv korupcije i kriminala, zatim regulisanje naknada u institucijama Bosne i Hercegovine. Hoću par primjera da kažem. Evo, mi smo juče kada je u pitanju proces javnih nabavki na Komisiji za finansije i budžet raspravljali jednu, jedan izvještaj ili analizirali izvještaj Ureda za reviziju, a tiče se učinka upravo na bazi te, ovaj, uspješnosti procesa samih javnih nabavki. Možete li samo malo umiriti ove pričače, ...

BORJANA KRIŠTO

Pokušavam onako lagano, ali evo, molim zastupnike i zastupnice da ne komentiraju, da ne ometaju kolegu u raspravi.

SALKO SOKOLOVIĆ

... kolege ovo je vrlo bitna tema i o njoj bi trebali razgovarati. Znači, juče kad čujete na Komisiji za finansije i budžet, odnosno kada analizirate izvještaj o učinku, kvalitetnom učinku javnih nabavki konstatujete da određene institucije u ovoj državi čekaju da zaključen ugovor o javnim nabavkama istekne, pa tek poslije isteka raspisuju nove javne nabavke, a u međuvremenu sa istim dobavljačem potpisuju anekse ugovora, što je protuzakonito Zakonom o javnim nabavkama. I tu se otvara jedan prostor korupcije i kriminala. Znači, mi o tome trebamo razgovarati, a očito da mnoge kolegice i kolege ili ne žele ili, na neki način, to stavljaju po strani. To su ti suštinski problemi kada je u pitanju rad institucija, on polazi upravo od tog segmenta javnih nabavki. Ili, ovdje ako ste detaljno pročitali finansijski izvještaj onda ćete vidjeti da i pored toga što smo u prethodnoj godini agitovali i tražili od institucija da smanje putne troškove, da smanje izdatke za mobilne i fiksne telefone i upotrebe službenih automobila, došlo je do povećanja od 1.666.000 KM, pa ću napomenuti da su putni troškovi veći za 6,83%, da su izdaci za mobilne telefone, ovo se tiče institucija države Bosne i Hercegovine, uvećani za 6 procenata, izdaci za službena vozila 9 procenata, itd. .../govornik se upozorava na vrijeme/...

I, evo, mi bi o ovome mogli puno toga da pričamo i da razgovaramo, međutim, evo, i skratili ste nam i ovo vrijeme. I, evo, kroz određene zaključke vezano za ovu tematiku o kojoj danas razgovaramo, mi ćemo u nezavisnom, Klubu Nezavisni blok probati da neke stvari istaknemo i probamo kroz zaključke Parlamentarne skupštine da zadužimo Vijeće ministara, odnosno institucije da u narednom periodu rade na jedan, ovaj, odgovorniji način

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Špirić, rasprava. Izvolite zastupniče

NIKOLA ŠPIRIĆ

Poštovani predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, članovi Savjeta ministara, uvaženi gosti.

Pošto je ovo treći, koliko se ja sjećam, nastavak ovoga zasijedanja, a čini se bezpredmetnim da nam u okviru jednog zasijedanja se nađe gotovo 70 tačaka dnevnog reda vezano za izvještaj Kancelarije za reviziju. Ja ne vidim mogućnost da bilo ko od poslanika i sa najboljom namjerom, pretpostavljam da smo svi u toj funkciji, može kvalitetno da raspravlja o ovom Izvještaju. Zato mislim da bi dobro bilo, i u tom smislu predlažem da danas ovu sjednicu formalno predemo, a da se zakaže posebna sjednica Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH vezano za izvještaje koji imaju ozbiljne primjedbe Ureda za reviziju, pogotovo koje imaju negativan izvještaj Ureda za reviziju. To bi ...

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ali ima, dakle nema negativne ali ima sa rezervom. To bi ... pokazalo da mi iz Predstavničkog doma i poslanici smo spremni da raspravljamo o primjedbama Ureda za reviziju jer je to evolutivni proces, nije igra ... pa da se radujemo ima ili nema ... i da vidimo gdje postoji evolucija u primjeni mjera, gdje ne postoji i da u tom smislu Predstavnički dom ide sa zaključcima vezano za tu vrstu izvještaja. Ove gdje su pozitivni, koji su pozitivni izvještaji za institucije tu gotovo i nema šta da se raspravlja sem da primimo k znanju, izuzev ako neko nema drugih argumenata, ali za ove gdje imaju ozbiljne primjedbe i sugestije mislim barem da je Kolegij trebao da donese odluku da izvještaje podijeli u dva seta, jedan gdje nema primjedbi i sugestija, drugi gdje ima. I tamo gdje nema da ide kao tačka dnevnog reda, a tamo gdje ima da se posvetimo tome, da se zakaže posebna sjednica. I to bi onda pokazalo da smo mi spremni ... da radimo. Danas ćemo mi otaljati, pretpostavljam, ovu raspravu, raspravljati o 70 tačaka kao da nismo raspravljali i procesi u Bosni i Hercegovini će ići onim pravcem kojim idu bez uticaja nas iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Hvala vam lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik, kolega, zamjenik Šefik Džaferović, rasprava. Izvolite kolega.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovana predsjedavajuća, uvažene kolegice i kolege, članovi Vijeća ministara, dame i gospodo.

Za mene je rasprava o ovim dokumentima uvijek spadala u red, ako možemo tako da rangiramo rasprave ovdje u Predstavničkom domu, najbitnijih tema o kojima ovaj Dom i inače Parlamentarna skupština treba da raspravljaju. Ured za reviziju institucija o finansijskoj reviziji

institucija je, dakle, institucija koja predstavlja već nekih 15-16 godina jedan novum u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine i mislim da je Bosna i Hercegovina na ovom planu učinila značajne korake. Ono što smo do sada raspravljali kada je u pitanju revizija raspravljali smo o karakteru same revizije. Znamo da to nije institucija koja prijavljuje bilo koga, to je institucija koja utvrđuje činjenice, a oni koji se bave sprovođenjem zakona trebaju, postupajući po njihovim nalazima, sprovesti zakone onako kako ih zakon i Ustav obavezuju. I tu stvar smo jedanput raspravili, ne možemo mi sada tražiti od Ureda za reviziju neku dodatnu ingerenciju, to je protivno međunarodnim standardima. I toliko o Uredu za reviziju.

Sada da vidimo kako se to sve skupa razmatra, kako se to sve skupa reflektira u okviru institucija Bosne i Hercegovine. Ja mislim da nismo iscrpili sve mehanizme i dali sve odgovore, odgovore na sva pitanja koja se ovim povodom pojavljuju. Ja takođe spadam u red onih koji smatraju da Predstavnički dom treba detaljnije da razmatra ove izvještaje, ako treba da se podijele i u grupe ovi izvještaji prema vrsti ocjene, jer ja mislim da je to u interesu i tih institucija i Bosne i Hercegovini. Mislim da je naša Komisija za finansije i budžet napravila dobar izvještaj, da je napravila dobar pregled stanja. Ono što nedostaje u raspravi o izvještajima je jedan drugačiji odnos i Predstavničkog i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, ali nedostaje i odnos koji se tiče analize onoga što je revizija utvrdila kao problem. Ja mislim da mi povremeno, kvartalno, bez ovih revizorskih izvještaja trebamo sva pitanja koja je revizija stavila kao problem razmatrati i na Vijeću ministara BiH i na Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Mislim da bi to bio pravi odgovor na ovo pitanje. I, dakle, spadam u red onih koji smatraju da preko ovoga ne treba da prelazimo tek tako, bez obzira što sjednica dugo traje, što je ovo njen treći nastavak.

Toliko, hvala vam.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Dušanka Majkić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

DUŠANKA MAJKIĆ

Slažem se sa gospodinom Džaferovićem jedino u tome da je ovo najbitnija tema, ali niste rekli pri tom da to što je stanje ovakvo i što se Parlament ovako nikako bavi revizorskim izvještajima da je to isključiva odgovornost nas samih. Parlament je prvi partner revizije, uzalud je 73 revizorska izvještaja ako ona prolete ovako kako se maloprije dogodilo ovdje ... na polovini onoga što je, mislila sam da je važno da kažem. Poslanik pet minuta govori o 70 i ne znam koliko izvještaja. To je uzalud, time mi pokazujemo naš odnos. Nema popravljanja stanja dok Parlament svaku od ovih institucija ne dovede i nek traži zašto se tako ponaša. Jesmo li spremni za to? Ili smo spremni da govorimo o tome samo ako su to oni drugi, ako su naši nema govora. Koju vrstu odgovornosti smo mi pokrenuli? Ovo je pitanje koje sam često postavljala, ne samo sada, nego veoma često sam postavljala, odgovornost za obavljanje javnog posla. To mora neko da odgovara, mora neko da bude smijenjen za to. Imamo strašne stvari koji stoje u revizorskim izvještajima. Revizija sjedi, evo, ovdje, prošli put je sjedila, cijeli dan izgubila, nemamo poštovanja za taj posao koji rade i nismo ništa učinili mi da se te stvari počnu mijenjati. Kada budemo spremni, onda, ovo što je kolega Špirić predložio, bavimo se jedan dan, hajte ako ne možemo instituciju po instituciju hajde bavimo se jedan dan samo mišljenjima s rezervom. Da vidimo zašto ostale revizorske kuće daju negativno mišljenje, zašto naša Kancelarija ne daje. Koji su to odnosi da dvije revizione kuće, znači entitetske bez pardona dijele negativna mišljenja, a naša revizija jedva/govornik se upozorava na vrijeme/... Dakle, imamo tu o mnogo čemu da razgovaramo kada budemo bili spremni na to.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Mirsad Isaković, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

MIRSAD ISAKOVIĆ

Zahvaljujem.

Ispravka krivog navoda odnosi se na diskusiju gospodina Džaferovića. Ono što ja želim reći uz podršku svega onog što ste rekli, naravno i moje kolegice, ali ima nešto što ovdje nedostaje, dakle nemamo mišljenje Vijeća ministara. Za mene je vrlo važno da Vijeće ministara da svoje mišljenje o svim ovim revizorskim izvještajima, da znamo šta je, na šta se odnosi. Dakle, ako ste primijetili da u ovom Izvještaju toga nema. I ono što je vrlo bitno Komisija je donosila u par navrata zaključke koje su, koji su i implicirali na to da onaj na koga je negativno mišljenje da program otklanjanja tih nedostataka i da ovdje ovaj Parlament o tom diskutuje, znate, a mislim da mi imamo već takve zaključke, ali da te zaključke moramo implementirati. Po meni, dakle, moramo imati mišljenje Vijeća ministara o svim ovim zaključcima.

Hvala lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Salko Sokolović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

SALKO SOKOLOVIĆ

Hvala uvažena predsjedavajuća.

Pa, evo, ja razumijem ovo o čemu je gospodin Džaferović govorio kad je u pitanju situacija o kojoj je revizija dala određene primjedbe, ovo je, izvještaji su dostupni javnosti i institucijama koje mogu da analiziraju dalje, međutim i kad smo mi ovdje u pitanju imamo i mi određene nadležnosti. Maloprije nisam uspio reći, ali evo da ponovim, da je Vijeće ministara usvojilo Strategiju za borbu protiv korupcije 2015.–2018., urađen je Akcioni plan, institucije su to prilagodile svom poslovanju, ali onda mi imamo situaciju u kojoj revizija kaže, i kroz reviziju se potvrđuje, kako su procesi javnih nabavki, upošljavanje, najrizičniji procesi koji vode ka korupciji i prevari. Ko je nadležan da tu Strategiju, ako je kroz instituciju prilagodio svom poslovanju, pokrene ovakav proces kad to uoči? Evo, kad su u pitanju javne nabavke, znači ako je konstatovano da nije na vrijeme, prvo nije planirana javna nabavka, drugo nije na vrijeme pokrenut novi proces, zaključen je ugovor sa starim dobavljačem, zbog čega Agencija za javne nabavke ili u krajnjem slučaju Agencija za žalbe nije reagovala? O tim stvarima mi trebamo razgovarati. I upravo zbog toga Vijeće ministara treba biti u funkciji da zajedno sa institucijama koje imaju te strateške akcione planove rade na borbi protiv korupcije i kriminala. Od kada su ti strateški planovi usvojeni mi nemamo nijedan slučaj. I po tome ovo je idealno poslovanje, međutim kad čitamo papire, kad imamo dokumente zvaničnih institucija, nezavisnih u ovom slučaju kad je u pitanju državna revizija, onda vidimo da se, da je .../govornik se upozorava na vrijeme/... sasvim drugačija situacija. Zbog toga bi mi trebali malo aktivnije da učestvujemo u ovoj raspravi i da tražimo rješenja za borbu protiv .../govornik se upozorava na vrijeme/... korupcije i kriminala koji je prisutan.

Hvala, izvinjavam se.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Lovrinović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

Hvala lijepa predsjedavajuća. Dobar dan, pozdravljam sve kolegice i kolege, sve nazočne u dvorani, pošto se prvi put javljam.

Dakle, ponukalo me je nekoliko kolega da se javim za, evo, dopunu, odnosno ispravku netočnog navoda, ja bih rađe rekao dopunu npr. gospođi Majkić. Doista je, koliko sam vidio u dosadašnjim raspravama, ona je jedino krenula u srž priče, dakle, o revizorskim izvješćima i dala je konstruktivne prijedloge, kao i gospodin Špirić, kao i gospodin Džaferović. Dakle, ja bih samo rekao ovo da mi ponekad smo sadomazohistički raspoloženi, dakle mi donosimo pravila kako se ovdje ponašamo, mi donosimo, skraćujemo vrijeme, mi spajamo točke, mi dakle možemo raditi i mimo ove sjednice, mi možemo donijeti prijedloge zaključaka, inicijativa, odluka, ovdje na ovaj Parlament, pa ih predložiti, a samo ustati i reći da ima 70, 80 točaka i da neću o tome da raspravljam, dakle možemo raspravljati evo pet dana, ko nam brani. Dakle, jel' nam netko brani? Dakle, ovo mi reguliramo i dajte nemojte da se ovdje posipamo pepelom kad sami kreiramo svoj rad. Možemo raditi, evo, što se mene tiče u pet nastavaka ove sjednice ili sjednice razdijeliti po nekim nalazima revizije, kako je gospodin Špirić, možemo kako god hoćemo, dakle mi smo ti koji to kreiramo. Nego mi se čini da upravo kolege koje nisu se pripremile, nisu pročitale, i naravno da ne mogu sudjelovati, onda ovo koriste kao poligon i evo smatraju da Parlament ne radi ovo, da je to previše, da je to premalo, da je to prekratko, da je to ne znam kako i ne znam što. Dakle, po svakoj točki možemo predlagati razne vrste dokumenata koje nam Poslovnik omogućava i nije mi jasno, dakle, zašto traćimo ovako vrijeme umjesto da se usredsredimo na temu i da onaj koji je se pripremio da razgovara, da predlaže, da traži, da nudi, itd.

Dakle, eto to sam samo htio. Hvala lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem

Zastupnik Jasmin Emrić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

JASMIN EMRIĆ

Zahvaljujem predsjedavajuća.

Da i ja dopunim diskusije ...

BORJANA KRIŠTO

Molim vas.

JASMIN EMRIĆ

da dopunim diskusije kolegica i kolega koji su raspravljali po ovim tačkama dnevnog reda, na način da kažem da je Ured za reviziju ustanovio i dao 544 preporuke. Svaka ta preporuka ima svoju težinu i nadležnost i obaveza je Vijeća ministara da provodi preporuke, kao i institucija ove države da provode te preporuke, a naša uloga Parlamenta je da pratimo provođenje tih preporuka, pa da kažemo Vijeću ministara – gospodo, vi ste odgovorni, jer vi ne radite ništa ili malo radite da se ove preporuke provedu. A najveća odgovornost je, uvažena gospodo, u onima koji su vlast u

ovoj državi, jer to su vaši kadrovi, vi njima trebate reći – izvolite, otklonite ove nedostatke, provedite ove preporuke u datim rokovima. I onda ćemo imati daleko bolju i finansijsku i svaku drugu situaciju u našim institucijama. Znači, odgovornost Vijeća ministara, uloga Parlamenta je u kontroli provođenja tih preporuka, to je sve jasno podijeljeno. Imamo jako dobro pripremljene i kvalitetne preporuke godinama, ne samo za 2016., mislim da je krajnje vrijeme da se suočimo s tim da se te preporuke ne provode od onih koji su nadležni da ih provode.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Špirić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Evo ja ću kratko. Kolega Niko je govorio niko nikom ne brani da raspravlja i on je tu u suštini možda i u pravu, ali htio sam da kažem da bi bilo svrsishodno da ovaj Parlament svjestan odgovornosti poseban set izvještaja ima izvještaj sa revizijom, time bi dao na značaju i Uredu za reviziju i otvorio suštinsku priču šta to nedostaje. Ljudi mi u vrijeme kada pričamo, kada se donose rezolucije izvan Bosne i Hercegovine o Bosni i Hercegovini s čijim se mi stavovima uglavnom slažemo, a ništa ne činimo da se to poravi, se vide ovdje iz revizorskih izvještaja. Nije slučajno da sve, pogotovo ove sve policijske agencije i pravosudne institucije imaju najviše preporuka Ureda za reviziju. Hoćemo li mi o tome da razgovaramo ili nećemo? Ako nećemo meni ne smeta da ima 130 tačaka, završićemo ih za sat i po vremena, ali to nije rasprava o izvještaju i o preporukama Ureda za reviziju. Zato sam s najboljom namjerom preporučio da danas obavimo raspravu o onima gdje nema revizije, a da posebnu sjednicu, svakako radimo dva puta mjesečno ili jednom, obavimo suštinsku raspravu. Možda su te preporuke dobre, one će pomoći, ne možda, sigurno su s najboljom namjerom, ali da vidimo šta mi kao Parlament, možda treba mijenjati zakonodavne okvire, možemo uraditi da pomognemo tim institucijama, a ne da ih optužujemo. Te signale dobijamo iz vana kroz preporuke i Savjeta Evrope i Brisela i Stejt departmenta, itd., ali nećemo mi to da čujemo. To je bila moja namjera, da obavimo suštinsku raspravu o institucijama koje su dobile mišljenje sa rezervom. Hajte danas da ih skinemo, neće se ništa desiti i da imamo na narednoj sjednici prvu tačku ili da imamo samo tu tačku, ja sam za to da imamo samo tu tačku i da vidimo šta je uloga Parlamenta da .../govornik se upozorava na vrijeme/... oplemeni te preporuke da tim institucijama pomogne. Mi godinama pričamo o Zakonu o javnim nabavkama, nije problem samo na nivou Bosne i Hercegovine, od lokalnih zajednica, entiteta, svi imaju problem, možda u Zakonu nešto ne valja. Dajte ljudi da razgovaramo, evo u tom smislu.

Hvala vam lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvljujem.

Zastupnik Saša Magazinović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

SAŠA MAGAZINOVIĆ

Zahvaljujem.

U međuvremenu je nekoliko bilo krivih navoda pa ću pokušati ispraviti, samo prethodno pitanje, kratko ću ja pa imam vremena, nama je ovdje na ekranima od 9. tačke materijal, a mi se nalazimo, ne znam zašto su ukinute tačke koje smo raspravljali, mi još nismo završili ovu sjednicu.

Dakle, mi imamo od 9. kao da je nova sjednica, a mislim da je važno da imamo materijal od čitave sjednice, ne znam zašto su nam izborni zakoni skinuti, možda neko hoće da pročita prije glasanja još jednom, pa da vidi kako će glasati. Dakle, ovo je tehnička stvar i molim vas da nam to ispravite.

A što se tiče ovoga o čemu je i kolega Špirić i Lovrinović govorili, dakle ovo je treći pokušaj da završim ovu sjednicu ili treći nastavak, kako god hoćete. Ja mislim da je cilj da se, većine, da se danas ova sjednica ne završi. Zašto? Zato što ako završimo i iscrpimo dnevni red mi ćemo morati glasati o izbornim zakonima i vjerovatno će pasti izborni zakoni i HDZ-a i SDA u trenutku kad gospoda Izetbegović, Čović i Ivanić u Briselu pregovaraju upravo o tim izbornim zakonima. I ja mislim da većina neće dozvoliti da se ova sjednica završi i da dok su u Briselu dobiju informaciju da je to sve palo u vodu. Ali bi bilo dobro i korektno da ove principijelne diskusije koliko je važna revizija, nije ovo prvi put da je revizija na dnevnom redu, i do sad je bila pa nešto nisam vidio da je kolega Lovrinović toliko se zalagao da se to temeljito raspravi. Evo ja sam prvi za to, ali nam dajte recite samo je li cilj da se danas završi sjednica ili da se ne završi, hoćemo li otvarati 56. ili nećemo? Na kraju krajeva korektno je i prema nama koji sjedimo ovdje, ali i novinarima koji prate.

BORJANA KRIŠTO

Zahvajujem.

Zastupnik Momčilo Novaković, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Hvala vam lijepo.

Pa, ne znam kako bih ja ovo nazvao, kolegice i kolege, s obzirom da se ne radi suštinski o krivom navodu, naime radi se o nekim idejama koje su ovdje proizašle iz dosadašnje rasprave, a protiv kojih ja u principu stvarno nemam ništa, znači meni je sasvim svejedno hoćemo li danas raspravljati o svim tačkama, o jednoj grupi institucija, itd. Želim reći da smo se mi izgleda u Parlamentu opametili jer dosad nikad nismo ovako raspravljali. Znači, sve ove kolege koje sad predlažu ovo su i do sada, ili neki od njih, bili u Parlamentu i nikad na ovaj način nismo imali prijedloge, znači da se dijeli po grupama, da raspravljamo o jednoj, o drugoj grupi. I dobro je da smo, znači, mi u Parlamentu došli, evo, odjednom do pameti, znači, da mora svaki izvještaj do detalja da izučimo. Naravno, neću reći da način o kome je govorio, ne mislim da je to kao što je rekao gospodin Magazinović, da to ima neke namjere da se sjednica ne završi, ali bi bilo dobro da sjednicu završimo stvarno u jednom ozbiljnom tonu. Mi smo dobili ovdje izvještaje, ako ćemo nešto promijeniti u ovim izvještajima ja sam za to da vodimo raspravu danima i danima i nemam ništa protiv. Ako neki od kolega imaju ideje kako ove preporuke da se realizujem, i to ću poštovati i mislim da to onda zasluhuje da raspravljamo dok god ne riješimo sve probleme koji ovdje pišu. Ali gospodo, gotovo svi ovi problemi su ovdje unazad 10 godina takođe bili, i kad su drugi bili na vlasti, i kad su sad ovi na vlasti i ne znam. Tako da ja bi molio Kolegij .../govornik e upozorava na vrijeme/... da usmjerimo raspravu na neki način. Ako imamo prijedlog kolege Špirića onda dajte, on sasvim drugačiji odnos ima prema raspravi, znači mi ako ovo usvojimo na kraju sjednice je besmisleno, znači trebamo o ovome se izjasniti. Ako smo za to da dijelimo, hajde da pravimo pauzu pa da dijelimo i ne znam ni ja, ja nema ništa protiv ali nisam za to. Evo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Sadik Ahmetović, rasprava. Izvolite zastupniče.

SADIK AHMETOVIĆ

Hvala lijepo. Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege.

Čuli smo da je ovo važna tema, ali ako je važna tema vi nemojte nam oduzimati pravo da o ovoj važnoj temi govorimo više ili manje, je li, kako ste skratili ovo na 5 minuta i ovako obimno, obimnom dnevnim redu kad su u pitanju revizije. Ja nemam ništa protiv ukoliko vidim ovaj revizorski izvještaj da imamo i ovakvih sto tačaka, ali ono što je ovdje ključno pitanje je – zašto nema nijednog negativnog izvještaja? Ja sam siguran da u Skandinaviji ima negativnih izvještaja. Po ovim izvještajima revizije kod nas je stanje perfektno, nema kriminala, nema korupcije, sve je u redu sa javnim nabavkama, sve je u redu sa zapošljavanjima, a svaki dan, svaki dan na očigled svih građana u ovoj zemlji se krade novac građana. I to je više postalo tako slobodno da se više u ovoj zemlji niko više ničega ne boji, jer, evo, kako po ovome vidimo i revizori neće svoje, tužioci neće svoje i imamo stanje u zemlje koje prijeti da, a to i jesmo po svim analizama jedna od najkorumpiranijih zemalja u regionu. Ako sada otvorimo pitanja korupcije koja bi trebala biti kazana ovdje kada su u pitanju javne nabavke, a to proizilazi da onda morate imati negativnih izvještaja. Pa hoćete li da vam ja donesem spiskove ljudi koji se zapošljavaju, i ko su, u institucijama u ovoj zemlji, s kim su u srodstvu, na koji način se zapošljavaju, bez konkursa se zapošljavaju, itd., itd. Pa hoćete da vam donesem to idući put? Pa nije moguće da u Graničnoj policiji ne bude niko primljen izvan Sarajeva, pa kako, pa jesu to sve debili izvan Sarajeva koji ne mogu biti primljeni u neku od policijskih agencija. Pa, to su ključna pitanja, to su, to je ono što ugrožava slobodu i pravdu u ovoj zemlji, a vi ste jedna od institucija koja treba da to radi i dođete ovdje i nema nijednog negativnog izvještaja i treba mi da vas hvalimo, je li. E nećemo vas, ja vas neću hvaliti, ja vas neću hvaliti jer niste nezavisni, jer se bojite onih kojima pravite reviziju, bojite se svojih pozicija i onda nećete da napišete ono što su, što je faktičko stanje tamo u svim agencijama. Pa, ovdje se radi o novcu ovih građana i vi ste zaduženi da kažete kako se on troši. I vi ste napisali da je sve u redu, vi ste napisali da je sve u redu. Ja bih volio da kažete drugačije, izađite pa kažite drugačije. Nema nijednog negativnog izvještaja, pa kao da smo Švedska ili Norveška. Pa to su, to su činjenice, što o njima ne govrmo. Ukoliko ovako govorimo i ako ovakav pristup imamo onda će imati potrebe da bude diskusija i 15 minuta ili 20, imaće potrebe da bude ovo raščlanjeno na neakve grupe izvještaja, a ukoliko je ovako sve uredno, pa možemo mi, možemo za 5 minuta završiti, sve je u redu nema korupcije, nema kriminala, sve se, sve je po konkursu, sve je po procedurama i mi smo skoro pa blizu kao Švedska ili Norveška i evo za koji mjesec ćemo biti članica Evropske unije. Tako piše u vašim izvještajima.

Hvala lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Aleksandra Pandurević, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Zahvaljujem se predsjedavajuća.

Ja zaista imam potrebu da stanem u odbranu Kancelarije za reviziju vezano za ovo što je uvaženi kolega Ahmetović govorio. Ja uopšte ne sumnjam u njihovu nezavisnost i ako postoji neka profesionalna institucija to su oni. Pa nećete molim vas reći, evo ako postoji politički uticaj, vidimo da nije sjajan revizorski izvještaj Ministarstva odbrane, da je kolega Vrankić baš našao da bude kritičan prema, evo znamo svi u prošlom mandatu čovjek ovdje s nama sjedio. Nije kolega Ahmetoviću problem u revizijama, problem je u zakonima, znate, problem je u tom što mi imamo loš Zakon o javnim nabavkama pa je sasvim moguće nekom namjestiti tender i posao u skladu sa

Zakonom I svi mi to znamo, ali nemate dokaza da je, da su prekršene neke zakonske odredbe, a Kancelarija za reviziju radi u skladu sa zakonima. I u pravu ste kada kažete o zapošljavanju, ali znate imamo i tu problem što se sve to opet uradi u skladu sa zakonom, što znači da nemamo dobar Zakon o državnoj službi I, evo, ja sam gledala Zakon o državnoj službi koji je predložio Vaš klub, koji je još gori, još veća ovlaštenja daje Kancelariji za državnu službu koja radi to, koja unaprijed pravi spiskove preko komisija, umjesto da im sužite ovlaštenja vi im dajete još da onako mogu podebljati te svoje spiskove unaprijed.

Hvala vam.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Mensura Beganović, rasprava. Izvolite.

MENSURA BEGANOVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajuća i pozdravljam sve prisutne.

Što se tiče nalaza Ureda za reviziju, odnosno rada Ureda za reviziju, ja sam, na neki način, sretna što imamo pred sobom ove revizorske izvještaje iz kojih vidimo pravo stanje stvari, jer iz drugih dokumenata to je jako teško sagledati nama kao zastupnicima. No poslije ću se vratiti na kvalitet tih izvještaja i ono što sam očekivala nakon već nekoliko revizorskih izvještaja, pa ću sad samo naglasiti nekoliko stvari koje su bitne za ovaj, što sam ih uočila u ovom revizorskom izvještaju, a ponavljaju se iz godine u godinu.

Dakle, problem odliva budžetskih sredstava na procese, sudske procese, dakle, iz radno-pravnih odnosa su na nivou 5,4 miliona maraka i revizorski izvještaj traži da se potegne, pitam se zašto ne traži da se potegne pitanje odgovornosti onih koji su uzrokovali ovakve, ovu situaciju. Druga mnogo alarmantnija situacija je vezana za sudske procese, je li, tužbene procese koje je Bosna i Hercegovina, institucije Bosne i Hercegovine treba da na neki način, u najgorem slučaju će ih izgubiti, a iznose oko 1.360.000.000 KM. To su poznati procesi koji se odnose na tužbe Štrabaga, Elektrogospodarstva Slovenije, itd., gdje se opet pitam da li je nalaz revizije trebao da bude takav da se potegne pitanje odgovornosti, da se pokrene pitanje odgovornosti onih koji su doveli do ovakvog poraznog rezultata. Dakle, nalazi revizije jesu zaista fokusirani na uzroke brojnih sudskih sporova i razloga zašto ih Bosna i Hercegovina gubi na međunarodnim i domaćim sudovima, pa od nižih, pa čak i do Ustavnog suda, je nešto što sam očekivala da bude u ovom Izvještaju.

Druga stvar koju bih htjela napomenuti jeste neangažiranje kreditnih sredstava i komintment fi koji plaćamo zbog toga. Za ovaj Izvještaj je istaknuto da imamo negdje oko tri milijarde neiskorištenih kreditnih sredstava za koje plaćamo otprilike 10%, dakle oko 3 miliona komintment fi. Zašto mi te kredite nismo realizirali, jel' to samo u pitanju Zakon o javnim nabavkama koji je problem u ovoj našoj, našim postupcima javne nabavke, je nešto što i te kako treba da se proanalizira i kroz nalaze revizijskih izvještaja. I ono što je meni naj, najinteresantnije i najporaznije u cijeloj priči od 2014. godine do danas 2016. kad gledamo revizorske izvještaje, a danas je 2018., provlače se iste stvari, provlače se iste stvari. Evo, ja ću ih nekoliko naglasiti. Jedna je koju, evo, sigurno znam da ni dan danas nije realizirana, a to je upravljanje oduzetom robom u carinskim postupcima. To je jedan nalaz koji je iz 2014. godine kad je osam izvještaja bilo sa rezervom, dato sa rezervom Upravi za indirektno oporezivanje i mi smo kao Komisija za vanjsku trgovinu i carine imali priliku da sa predstavnicima iz Uprave za indirektno oporezivanje o istom problemu diskutiramo prije nekih dva mjeseca, ako se ne varam, gdje ni dan danas nije riješeno to

pitanje. Slična situacija je sa reformom javne uprave, dakle rezultati reforme javne uprave koji su dati kao primjedba u nalazima, nalazu iz 2014. godine, ni danas nisu, nisu mnogo bolji. I treća stvar koju želim naglasiti, a ima ih osam ovdje, da ih sad ne čitam sve, je efikasnost FIPA-e na privlačenju inostranih investicija. Dakle, zašto iz 2014. pa do 2016. godine mi imamo iste negativne, iste negativne nalaze, a nijedna od tih institucija nije dobila konačno negativan nalaz Ureda za reviziju? I na strani 27. ovog revizorskog izvještaja o glavnim nalazima preporuka za 2016. godinu imate konstataciju, s kojom se ja potpuno slažem, Vijeće ministara, dakle, ili nema razvijene mehanizme ili nema kapacitet da djeluje u skladu sa zahtjevima revizije u svojim pojedinačnim institucijama na koje se ovo odnosi. Dakle, ja nisam nezadovoljna samo nalazom revizije u smislu da nisu nijedan negativan izvještaj dali ni za jednu instituciju, nego radom institucija što u svakom slučaju je, dakle, nešto što trebamo razmisliti da podržimo prijedlog da sve one izvještaje koji su dobili negativan nalaz, nalaz sa rezervom jel' izdvojimo u zasebnu grupu o kojoj bi se zaista trebalo raspravljati na zasebnoj sjednici. Dakle, u tom smislu podržavam prijedlog gospodina, kolege Nikole Špirića.

Zahvaljujem.

BORJANA KRIŠTO

Hvala lijepo.

Zastupnik Senad Šepić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

SENAD ŠEPIĆ

Hvala lijepa.

Dakle, kratko kolegici Pandurević. Dakle, ona ima potrebu da brani ovakav odnos revizije prema finansijskom poslovanju institucija, ima vjerovatno neke svoje razloge. Ako je problem i u zakonima ovi ljudi koji vode, ovaj, institucije nam trebaju sugerisati gdje je zakonski problem i šta bi trebalo promijeniti da bi oni bolje mogli raditi ovu svoju vrstu posla. I, dakle, ja kao poslanik stojim tim ljudima na raspolaganju da nam s te strane pomognu, a ne da imamo ovakvo stanje kakvo imamo, a govorimo da ćemo pisati izvještaje prema kojima ćemo kazati da je sve u redu, jer nam tobože zakoni ne omogućavaju da nešto drugačije napravimo.

A kad je druga vrsta njenog komentara vezanog za prijedlog kojeg Nezavisni blok ima u parlamentarnoj proceduri, a tiče se izmjena Zakona o državnoj službi, ja ne razumijem o čemu kolegica govori, vjerovatno nije možda pročitala Zakon ili ne razumije suštinu šta je to šta mi trenutno imamo, dakle po zakonskim rješenjima i šta je zapravo naša intencija. Po aktuelnom Zakonu o državnoj službi omogućeno je rukovodiocu da sa liste uspješnih kandidata uzme onoga koga on hoće, ne mora biti prvorangirani. Ono što mi sad u ovome prvom koraku predlažemo i tražimo da je obavezno najbolji kandidat, prvorangirani taj koji će, dakle, biti obavezno primljen. S tim što ćemo, naravno, kad i otvorimo ovu vrstu priče ići i korak dalje, nismo to namjerno radili u samom ovome prvom prijedlogu, da u jednom širem kontekstu ne dobijemo neku veću vrstu ljudi koja će biti protiv nas ovdje u Parlamentarnoj skupštini, ali da ćemo, naravno da ćemo tražiti i promjenu načina kako se formiraju komisije, na koji način se to unutra radi i u kom smislu mi možemo, dakle, poboljšati ovu oblast.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Aleksandra Pandurević, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Zahvaljujem se.

Ma, ja vjerujem, uvaženi kolega Šepiću, da Vi ipak znate o čemu ja govorim, makar iz vremena kada ste činili dio izvršne vlasti, detalje o tome neću da iznosim, ali vašim Prijedlogom zakona upravo to, trebate promijeniti način kako se formiraju komisije, a ne da šačici u Agenciji za državnu službu od tri čovjeka koji igraju po notama druga tri čovjeka date mogućnost da oni postavljaju. Uvijek je prvi koji oni hoće, a da ne, neću da govorim o korupciji da se u ovoj državi kupuju radna mjesta, ma nemojte molim vas, pa svi znamo da se radna mjesta u ovoj državi kupuju. A od koga se kupuju? Od onih koji sjede u tim komisijama. I vi im sad dajete bezgraničnu moć da se čak ni njihove greške ne mogu korigovati i ispraviti.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Salko Sokolović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

SALKO SOKOLOVIĆ

Hvala predsjedavajuća.

Ma, na neki način replika svim onima koji kritikuju rad Kancelarije za reviziju, ja, ne dao Bog da ih nema, ništa ne bi znali šta se radi i koliki je stepen korupcije i kriminala, barem nas ljudi upoznaju o tome. Evo konkretno kad su u pitanju ovi pravosnažni sudski sporovi, znači ljudi definisali 5,5 miliona ove godine, planirano za narednu 8,5 miliona, pa rekli da je šteta na osnovu neosnovanog lišavanja slobode, naknade po zaključku ugovora o javnim nabavkama, naknada na osnovu štete proizvedene za izdavanje CEMT dozvola, nezakonitog prestanka radnog odnosa, i sve taksativno navedeno. Pa onda rečeno, da je to uzrok, da je razlog manjak odgovornosti i nedomaćinskog odnosa spram javnih sredstava i onda konstatovali da ne postoji mehanizam za utvrđivanje odgovornosti za štetu nanесenu institucijama države Bosne i Hercegovine. Šta je još trebao Ured ili Kancelarija za reviziju da uradi? Ostalo treba da uradi ovaj Parlament, Vijeće ministara i da uspostavi ovaj sistem odgovornosti i da eliminišemo uticaj politike i političkih lidera da zaštite određene ljude, šefove određenih institucija koji se bave ovakvim radnjama. Neko mora odgovarati ako Bosna i Hercegovina u Vašingtonu izgubi onih milijardu i po, ili sto miliona, ili ovo o čemu je maloprije kolegica govorila. Znači, Kancelarija za reviziju nas je informisala da postoje problemi, na nama je da ih otklonimo u nekoj konkretnoj priči, a ne samo da na neki način ovo godinama bude samo sijelo i da pređemo jednostavno preko ove stvari i dočekamo naredne .../govornik se upozorava na vrijeme/ ... finansijske izvještaje.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Zaim Backović, imamo zastupnik Mirsad Isaković, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

MIRSAD ISAKOVIĆ

Ja se izvinjavam, nije mi običaj da se drugi puta javljam, ali ovo stvarno čini mi se da idemo u krug, ovaj. Ja jednostavno želim da predložim ovo što je sa pozitivnim mišljenjem da to

raspravljamo zajedno i da to riješimo kao što je predložila i revizija. Međutim, ovih 10 institucija koje imaju negativno mišljenje i sa isticanjem predmeta ja bih predložio i s obzirom da je to vrlo ozbiljna stvar i da imamo čak i u ovim diskusijama ozbiljne probleme, da to bude posebna tačka dnevnog reda na nekoj sljedećoj sjednici kako bi radili efikasno u smislu da ne raspravljamo, ne znam, 80 tački dnevnog reda ima pozitivno mišljenje, ne znam šta bi raspravljali o tom. Ali ako imamo negativno mišljenje 10 institucija koje su bile dužne da dostave čak pismeni izvještaj o eliminisanju tih primjedbi, dakle da o tom raspravljamo i da te institucije dođu ovdje u Parlament i izlože svoj program izlaska iz takve situacije.

Hvala lijepo, evo toliko.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Dušanka Majkić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ

Nije kolega tu tačka, tu je zarez. Postoje stvari koje nismo ni dirnuli, jedna od glavnih stvari vezano za revizorske izvještaje je kako će Tužilaštvo da postupa po njima. Na brojnim skupovima na kojima smo slušali tu priču Tužilaštvo se izjašnjavalo i ustvari kvalifikovalo je revizorske izvještaje kao nemoguće za postupanje, jer oni su pravljani u određenoj formi koja ni na koji način ne može da omogući Tužilaštvu da radi po njima. Dakle, mi nismo ostvarili kao Parlament ključni uslov da funkcioniše veza revizija – Tužilaštvo, i onda uz našu pomoć da se stvari počnu mijenjati. Do tog momenta sve priče su uzalud. Svi revizorski izvještaji su prvo išli, pa sad idu s rezervom, nema negativnih, pa to onda lakše. Šta radi Tužilaštvo? Ko se bavi revizijom, ko uopšte ... gleda? Nismo dirnuli tu suštinu samu rada na reviziji. E, kad budemo htjeli, a to će biti onda kada budemo se ozbiljno bavili ovim poslom, vjerovatno će i efekti biti veći.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Momčilo Novaković, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Pa, ljudi, ja ovo čitavo vrijeme slušam i pokušavam sebi da pojasnim kakva je razlika između ovih izvještaja i prethodnih izvještaja pa su ovi proizveli ovakve rasprave, a prethodni nikad nisu. Nisam se javio za to, javio sam se da kažem da nije tačno da ovaj Parlament nije ništa uradio kada se radi o odnosu Tužilaštva i revizorskih izvještaja. Nekoliko puta, ne znam sad tačno koliko puta, smo donosili zaključke na Parlamentu da se svi ovi izvještaji dostave Tužilaštvu i da Tužilaštvo po tim preporukama postupi. To što Tužilaštvo nije postupilo ne znači da smo mi krivi što nismo drugačiji nalog dali Tužilaštvu. Šta je to Parlament mogao osim to što je uradio. Evo, ja bih volio stvarno kolege koji danas diskutuju da kažu šta su oni predložili, šta su oni do sada predložili unazad 10 godina, a neki 10 godina sjede u ovom Parlamentu, šta su predložili drugačije od ovoga što je danas predložila, preporuka koju je predložila revizija, i kako su oni predložili drugačiji način rješavanja ovog problema. Kad to čujem ja ću onda shvatiti i biti siguran da ova rasprava vodi ka rješenju. Ovako sam više nego siguran da cilj ove rasprave nije da se isprave preporuke negativne ili loše konstatacije u izvještajima nego nešto sasvim drugo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Zaim Backović, rasprava. Izvolite. Kolegice Dušanka treća ispravka, tako da.

ZAIM BACKOVIĆ

Zahvaljujem se gospođo predsjedavajuća. Pozdravljam sve svoje kolege, prisutne goste i gospodu iz Vijeća ministara.

Revizija u sebi podrazumijeva finansijsku reviziju toka rada, kako bi mi rekli ... rada u toku godine i pravnu reviziju, jer sve ono što sam rekao – toka rada i finansijsku, je nešto što je potkrijepljeno ili ima temelj u pravnom osnovu u radu svih institucija, od ministarstava do onog što je u nižim nivoima. E, upravo je tu začkoljica u revizorskim izvještajima. Kao što se kaže da se daju preporuke, tako su neophodne i preporuke u biti o svemu što mi sad ovdje razgovaramo, sve je to zakonska podloga. Par sitnih primjera, ovdje gdje mi sada sjedimo ugrađena je oprema Končara i Boša, raspišete javni tender za rezervne dijelove i piše – 3 megabajta, 3, ne znam, ... ovoga, toliko gigabajta, toliko, to su kao rezervni dijelovi, ne možete napisati da imate opremu Bošovu. Stigne vam ponuda iz Kine koja je nekompatibilna i ne može se ugraditi ali je jeftinija i odgovara karakteristikama koje ste vi dali. To je naš Zakon o javnim nabavkama. I onda se vrtite u krug jer ne možete, i to traje mjesecima i mjesecima. Ovo govorim apropos opreme za recimo operatore u telekomunikacionom sistemu u Bosni i Hercegovini. Ali ne lezi vraže, tome podliježe u biti u sto postotnom samo jedan, pa imali strahobalne probleme da ide u tehnološku obnovu. Znam za jedan tender koji traje već dvije godine, umjesto Simensova oprema, javljaju se svi redom, ali ne može nego Simensova, jer je u prvom ugrađena Simensova, trebalo bi sve promijeniti. Ali to očito ne zanima reviziju da kaže da je problem u Zakonu.

Kada su u pitanju zapošljavanja u cijelosti se slažem sa svojim kolegama. Sloboda mišljenja i ocjenjivanja stručnosti ljudi frapira kako imamo negativnu selekciju i izbor nesposobnih ljudi. Kad dođe ono o odlasku mladih tad ću govoriti sa konkretnim imenima. Dva čovjeka su na taj način bila eliminisana, imaju puno ime i prezime, i stavljeni, jedan na 7., jedan na 9. mjesto pri ocjenjivanju. I ne lezi vraže jedan od njih je danas direktor Direkcije za automatizaciju Norveške, ovdje nije mogao referentski posao da radi iz te oblasti. Drugi je danas u Pasadeni u najvećoj inženjerskoj kompaniji svijeta, najvećoj, ovdje je bio 11. Teško nama kada tako dajemo, jer upravo oni koji ne znaju šta je struka ocjenjuju struku. To ima samo u ovoj zemlji. To ima samo u zemlji u kojoj je politika ušla i u krvne žile, u zemlji koja je odlučila da uništi budućnost sama sebi, a .../govornik se upozorava na vrijeme/... upravo se kroz to uništava.

Zahvaljujem se gospođo predsjedavajuća. Imaćemo mi oko ovoga još puno da govorimo, a rekao sam, reći ću puna imena i prezimena ljudi. Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Staša Košarac, rasprava. Izvolite zastupniče.

STAŠA KOŠARAC

Hvala predsjedavajuća. Koristim priliku da pozdravim sve kolegice i kolege, članove Savjeta ministara i ostale goste.

Mislim da ovo jeste važno pitanje i prije svega ...

BORJANA KRIŠTO

Upozoravam zastupnika Zaima Backovića da ne ometa.

STAŠA KOŠARAC

prije svega bih se osvrnuo na Službu revizije izražavajući stav da vjerujem da vi koji radite u Službi revizije imate profesionalnu kredibilnost i vjerujem da je vaše dosadašnje radno iskustvo ukazivalo na to da niste imali rezultate o radu vjerovano ne bi ni bili u Službi glavne revizije. Prema tome, mislim da to pitanje kredibilnosti ... kontekstu ne bismo trebali otvarati danas na sjednici Predstavničkog doma. Kada je u pitanju politička nezavisnost i odnos politike prema vama, kao i prema drugima, može biti otvoreno pitanje, međutim ako se budemo iscrpljivali o tome, o dimenzijama političkih pritisaka možemo otići daleko.

Ono što bih želio reći, a osvrnuću se prije svega, rekao bih, na izvještaje sa rezervom, tu treba reći, prije svega, da ste pokazali jednu vrstu te profesionalne kredibilnosti, jer pretpostavljam da nije lako izaći sa negativnim mišljenjem. Kada kažem mišljenjem sa rezervom to se prije svega ono žargonski podrazumijeva kao negativno mišljenje, da tamo postoje problemi. Moram da pomenem da u vašem izvještaju ste naveli da mišljenje s rezervom se odnosi na Direkciju za koordinaciju policijskih tijela, na Agenciju za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka, Ministarstvo bezbjednosti BiH, Tužilaštvo BiH, Ministarstvo odbrane BiH, Državnu agenciju za zaštitu i istrage SIPA-u, Graničnu policiju, Ministarstvo inostranih poslova BiH, Visoki sudski i tužilački savjet i Upravu za indirektno oporezivanje. U ovih 10 institucija na zajedničkom nivou postoje problemi koje je konstatovala Glavna služba za reviziju. Da živimo u normalnom društvu to bi bio izražen alarm u ovoj našoj zajednici iz razloga što očigledno oni koji su zaduženi da provode zakone, sankcionišu one koji krše zakone, očigledno imaju određenu vrstu problema sa primjenom pozitivnih zakonskih propisa. I ovdje treba snažna podrška Predstavničkog doma vama koji radite taj posao. Ove institucije su trebale da budu institucije, rekao bih, ogledala stanja u Bosni i Hercegovini. Šta imamo danas? U javnosti svi smo svjedoci činjenice da se svi vezuju za kriminal i korupciju sa jednako opštim pojmom Zakon o javnim nabavkama. Danas kada malo dijete pitate ko je kriminalac ili ko je u korupciji reće oni koji se bave sistemom javnih nabavki, svako dijete. To je opšti pojam u javnosti Bosne i Hercegovine. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, evo stoji – slabosti i nedostaci u procesu javnih nabavki, Ministarstvo bezbjednosti – slabosti i nedostaci u procesu javnih nabavki, Tužilaštvo BiH – slabosti i nedostaci u procesu javnih nabavki, Ministarstvo odbrane – slabosti, nema internih kontrola vezanih za ... javnih nabavki u pogledu sistema slabosti i propusta prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH – nedostaci i slabosti u procesu provođenja procedura javnih nabavki, Granična policija isto – nedostaci u provođenju postupaka nabavke službenih vozila, Ministarstvo inostranih poslova – odluke o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa, nedostaci i slabosti u postupku javnih nabavki, Visoki sudski i tužilački savjet – nepravilnosti i nedostaci uočeni u procesu javnih nabavki, Uprava za indirektno oporezivanje – nedostaci u procesu javnih nabavki u dijelu koji se odnosi na procjenu potrebnih sredstava za nabavku softvera, itd., itd.

Mislim da je odgovornost na nama ovdje koji sjedimo u Parlamentu da damo podršku Službi glavne revizije, i ne samo da damo podršku, nego da vidimo na koji način kod ovih institucija koje imaju mišljenje s rezervom, znači imaju dosta nepravilnosti u svom radu, da se nađu adekvatni odgovori i kod drugih institucija. S tim u vezi mislim da bi bilo vrlo opravdano da se ovih 10 izvještaja izdvoje iz ovakve .../govornik se upozorava na vrijeme/... ... rasprave i s tim u vezi smatram da je prijedlog gospodina Špirića jedan od najboljih primjera na koji način bismo

mi to mogli u Parlamentu uraditi na adekvatan način. I s tim u vezi od Vas, predsjedavajuća Vas molim da ovaj zaključak date na glasanje.

Hvala vam.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Hanka Vajzović, rasprava. Izvolite zastupnice.

HANKA VAJZOVIĆ

Hvala predsjedavajuća. Pozdravljam sve prisutne.

Zapravo bih krenula u ovom osvrtu na izvještaj revizorski, krenula bih od konstatacije ili negodovanja kolege Škaljića da mi ovo primamo k znanju. Zaista to postaje problem i nije nam više ni jasno šta to znači. Ako primimo k znanju, dakle pročitali smo, upoznali se sa materijalom i možemo se samo nasekirati, ako ne primamo k znanju, odnosno ako glasamo protiv onda ćemo se praviti da nismo pročitali ili da nam je svejedno, dakle da nemamo primjedbi na ovo.

Revizorski izvještaj sam po sebi čini se da ima određene stavke i neki šablon, pa dosta toga jeste obuhvaćeno. A ja sam se, evo, pozabavila Graničnom policijom, izvještajem, dosta toga vrlo korektno jeste obuhvaćeno ali ostane i ono što nigdje zapravo nije iskazano. Govorim ovdje o odgovoru koji je, koji smo dobili nekom prilikom na upit kolege Arnauta gdje je ostalo možda u toj Graničnoj policiji, a nigdje drugdje nije očito drukčije, ostalo, ostali podaci od možda nekoliko desetina hiljada KM potrošenih na nekakve radne ručkove i večere. Kad vi to iščitajte, taj odgovor koji je dobio kolega Arnaut, vidite zapravo, možete zapravo zaključiti kao da uopće nemaju radni prostor, nego su se sastajali negdje da rješavaju poslove u tri ili četiri restorana i tako cijele godine. Ali, evo, da kažemo da to i nisu neke velike pare. Ovdje je revizorski izvještaj posebno ukazao, i opet je i u drugim institucijama tako, ukazao na taj vozni park za koji se praktično troši tokom godine, evo ovdje podatak, čini mi se milion, evo, milion tristo i nešto na održavanje. Te iste 2016., a mi razmatramo izvještaj početkom 2018., kad je to bilo, 64 nova vozila. Koliko na održavanje i pri tome kategorija specijalizovanih vozila, a onda se pitamo je li nam sporan zakon. Jeste ili nije, ali nam je sporno Vijeće ministara koje nekako to pusti agencijama da internim aktima kažu da je specijalizovano vozilo, recimo za direktora, ako ima četiri vuče, kvatro, i to se zove specijalizovano, ili već ne znam kome. Direktor i tu, i opet u drugim institucijama, daje svoju saglasnost, on propisuje da će to biti šef kabineta na 24 sata vožnja. To je naša boljka. A mi imamo vrlo, vrlo visoke stavke ovdje – za gorivo je, evo, ovdje, pa hajde dobro oni imaju dosta službenih, ali 113 vozila nema oznaku Granične policije, čini mi se da je to brojka, i to je raspoređeno po nalogu direktora savjetnicima, šefovima kabineta ili već ne znam kome. Dakle, kod nas bi se u narodu kolokvijalno reklo i kunto i panto ima na 24 sata, ukoliko mu to direktor, na 24 sata vozilo za najprivatnije potrebe. Hoću reći nema odgovornosti, iz godine u godinu su revizorski izvještaji, da ne kažem da je ovdje preskočeno recimo pitanje, i raspravljaćemo, evo, o nezavisnim tijelima, između ostalog .../govornik se upozorava na vrijeme/... i problem suspenzija, plaćanja, ko je odgovoran kada se od državnih sredstava plati obeštećenje nekome ko je, da li je mobingovan, nije li, ako dobije na sudu, i tako puno tih stvari. Ovo Svilaj, imamo sada aktuelan, ko je odgovoran, a sigurno je bilo u nekim revizorskim izvještajima da je trebalo ovo ili ono, šta je neko uradio. Tako ostaje nama problem. Ja podržavam ovaj prijedlog da se posebno raspravlja o ovim pojedinačnim izvještajima, ostaje i pitanje naše aktivnosti u ovom pravcu da se ipak neke stvari, naročito u smislu poticanja odgovornosti, podrške, da se traže odgovorni ljudi za stanje kakvo jeste.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Predrag Kožul, rasprava. Izvolite zastupniče.

PREDRAG KOŽUL

Zahvaljujem predsjedavajuća. Sve vas srdačno pozdravljam, nazočne u ovoj dvorani.

Pa, evo, ja ću reći da je meni kao zastupniku, kao članu Povjerenstva za financije i proračun, pa čak i kao predsjedavajućem tog Povjerenstva, uistinu drago što danas ova točka dnevnog reda, ili ove točke dnevnog reda, dobijaju, rekao bih, jednu zasluženu pažnju, i svi smo konstatairali nešto veću pažnju i nešto veću pozornost nego prethodnih godina. Ja bih rekao da je, možda, donekle za to zaslužan i koncept razmatranja revizorskih izvješća koja nam je ove godine ponudio Ured za reviziju, najprije Povjerenstvu, pa potom i Domu, pa mi danas, rekao bih, po prvi put imamo točku dnevnog reda koja glasi Godišnje revizorsko izvješće o glavnim nalazima i preporukama za 2016. godinu. Tu se, na neki način, zahvaljujemo Uredu za reviziju jer je on na taj način cijenio i vrijeme i mogućnosti, i vremenske i svake druge, nas zastupnika i omogućio nam da na lakši način razmatramo i uočimo bitne stvari u revizorskim izvješćima. Unutar ovih glavnih nalaza i preporuka u onom dijelu koji nas najviše uvijek interesira to je financijska revizija. One su sublimirane u 24 točke ili podtočke, 24 bitne preporuke. Potom smo mi kao Povjerenstvo, kao i dosadašnjih godina, ali ovaj put uz ovu točku dnevnog reda pripojili Zbirno mišljenje Povjerenstva. Unutar tog Zbirnog mišljenja, obratite pažnju molim vas, ima 10 zaključaka sa jednim brojem podzaključaka, dakle, rekao bih, ima ih skoro 20. Oni su zbog protoka vremena između vremena kad je Povjerenstvo radilo i kada je ova sjednica, evo, danas održana, donekle smo zakasnili. Neki od tih zaključaka sa svojim rokovima donekle su sada neaktualni. Ali nisu neaktualni pa i u kontekstu kako kvalitetnije, konkretnije i efektivije razmatrati revizorska izvješća, pa poseban fokus staviti na ona izvješća koja su, koja imamo sa rezervom. Upravo tu upozoravamo na ove zaključke Povjerenstva, jer je i Povjerenstvo poseban fokus i u zaključcima stavilo upravo na tih 10 institucija, na tih 10 revizorskih izvješća.

Pa da izađemo iz ove priče kad ćemo i kako i na koji način, pojedinačno ili ne pojedinačno, razmatrati ova sva ostala izvješća ja ću vam samo pročitati, vrlo je kratko, točku 6. ili podtočku 6.1. ovih zaključaka gdje kaže – 10 zasebnih programa aktivnosti mjera navedenih u prethodnoj točki 6. potrebno je javno objaviti najkasnije do kraja veljače 2018. godine na web stranicama svake od navedenih 10 institucija zasebno, te preslike tih programa u istom roku dostaviti Parlamentarnoj skupštini BiH. Dakle, ako usvojimo ove zaključke, a ja vas pozivam da ih usvojimo, i kada i ako dobijemo ovih 10 zasebnih programa nama je na raspolaganju kako ćemo i na koji način se odnositi prema ... programa, i ako ih dobijemo i ako ih ne dobijemo. Da li ćemo odlučiti da kroz Povjerenstvo te programe razmatramo, da li će Povjerenstvo ili svi skupa odlučiti hoćemo li na zasebnoj sjednici kroz zasebne točke razmatrati tih 10, da tako kažem, ključnih programa, oni se odnose na onih 10 institucija koje su u fokusu, koje su bile najlošije od 74 institucije i imaju mišljenje s rezervom iz ovog ili iz onog razloga. I tada možda takva rasprava, na temelju tih programa, makar zakašnjela, već smo duboko u 2018. godini, možda su te institucije u 2017. godini već otklonile neke od tih stvari, ali poučeni dosadašnjim iskustvom znamo da nisu u potpunosti, ima smisla i svrhe. I biće efektivno da možda na taj način Parlamentarna skupština razmatra zasebno pojedinačna lošija revizorska izvješća, bez obzira što su iz 2016. godine, i da upozori na nedostatke i, na neki način, pomogne da revizorska izvješća, razmatranja i na komisiji i u Domu o tim izvješćima, imaju određeni efekat, kao što imaju uostalom, to smo se ovdje svi složili da je Ured za reviziju kroz protekle godine napravio taj posao koji je financijsku disciplinu

ipak, ja bih rekao, podigao na znatno višu razinu u institucijama Bosne i Hercegovine u odnosu na vrijeme prije 10, 12 ili 15 godina.

I zato, nakon što ovu točku razmotrimo, evo ja vidim da nema više prijavljenih, čini mi se da je .../govornik se upozorava na vrijeme/... potpuno oportuno da sve ostale točke koje se tiču revizije spojimo u jednu, jer smo unutar ove točke, rekao bih, kazali šta imamo kazati.

Zahvaljujem.

BORJANA KRIŠTO

Hvala lijepa.

Napose, evo, hvala na ovim pojašnjenjima koje sam zapravo htjela dati nakon toga, ali ni na kakav način nisam htjela povrijediti bilo kojeg zastupnika da raspravlja. Još ću jednom ponoviti mi smo bili na tek jednoj pojedinačnoj točki a to je Godišnje izvješće.

Sada zaključujem raspravu po toj točki dnevnog reda.

Prije no što pređemo na točku 14. predlažem objedinjavanje rasprave o točkama od 14. do 86. dnevnog reda, uključujući i točku 86, s obzirom na to da je riječ o izvješćima Ureda za reviziju institucija BiH o financijskoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

Glasamo o prijedlogu za objedinjavanje rasprave o točkama od 14. do 86.

NIKOLA ŠPIRIĆ

.../nije uključen mikrofoni/... Ja se izvinjavam, ... o zaključku ... budu predmet posebne sjednice, dakle ... sa rezervom koje god da su, a da Izvještaj o ovim tačkama drugim objedini, i to je ok. Ako hoće Parlament da se bavi suštinom revizije, ako hoćemo da ovo završimo za 5-10 minuta ... Dakle, ja sam dostavio zaključak službi i ja bih volio da se o njemu izjasnimo. Kako god da se Parlament izjasni ja neću dramiti. Dakle, ja vas molim samo da ... da se izjasnimo o zaključku, pozitivnom negativno. Ako se izjasnimo ... objedinjuje se rasprava o preostalim revizijama, ako dobije prolaz, ako ne dobije onda se izjašnjavamo na način kao što ste rekli.

Hvala vam lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupniče Vi niste ovdje ni naveli, mi još nismo ni došli do točke 14. Znači, mi sad predlažemo prijedlog da se objedini rasprava prvo o točkama od 14. do 86., onda možemo dati Vaš prijedlog zaključka, ništa niste naveli. Tako da Vas molim da se izjasnimo sad o ovom prijedlogu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

.../nije uključen mikrofoni/... Dakle, predlažem da se obavi posebna rasprava o izvještajima o reviziji gdje je Kancelarija za reviziju izrekla preporuke, primjedbe i preporuke, te da se na posebnoj sjednici razgovara o, eventualno, izvještajima sa negativnim, o negativnim izvještajima.

BORJANA KRIŠTO

Nemamo negativnih mišljenja.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ok, nema ih nema, eventualno negativnim, imamo sa preporukama. Dakle, zna se tačno koji su to izvještaji. Dakle, da se ti, da se odloži rasprava o njima i da se rasprava vodi na posebnoj sjednici. Ovi drugi mogu danas da se objedine. Ja mislim da smo se mi tu razumjeli izuzev ako nije neka gimnastika u kojoj ja ne bih žalio da učestvujem.

Hvala vam.

BORJANA KRIŠTO

Molim vas, daćemo Vaš prijedlog zaključka, ali, evo, želi ga korigirati jer ovakav ne možemo dati, obzirom da ne odgovara, ovaj, onom stanju u kojem je od strane institucija za reviziju dostavljeno, tako da ...

Kolega Šefik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa, vidite, dakle ja ovdje vidim dobru volju da se ova tačka dnevnog reda završi onako kako Parlament treba da radi. I ja mislim da je u redu da posebnu pažnju dobiju izvještaji koji su, koji imaju mišljenje sa rezervom sa istaknutim predmetom, tako se to zove u ovoj reviziji. To je nazvano u prijedlogu gospodina Špirića negativan izvještaj. Dakle, to je ovih ...

NIKOLA ŠPIRIĆ

/nije uključen mikrofoni/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

dakle, molim vas, dakle ovih 10 institucija. Ja mislim da je to u redu. Treba da pošaljemo poruku svim institucijama koje budu imale, evo da i ja upotrijebim taj sada izraz, negativno mišljenje, dakle ovo mišljenje s rezervom sa istaknutim predmetom u pogledu finansija, u ogledu, onaj, usklađenosti, kako je to napisano tamo u ovom Izvještaju, da znaju da će to biti predmet posebne rasprave na sjednici Parlamenta. I to je jedan od efekata kojeg mi postižemo.

I ja predlažem, dakle, da Vi ispravite svoj Prijedlog zaključka, ne ovako kao što stoji ovdje sa negativnim mišljenjem, nego ovih 10 institucija koje imaju mišljenje Ureda za reviziju sa rezervom, ovako kako je to navedeno, 10 ovih institucija da njih skinemo sa dnevnog reda, da ih raspravimo kao posebnu tačku na jednoj od narednih sjednica, možda i prvoj, ovaj, sjednici, a da se ostale tačke koje ostaju objedine i vodi jedinstvena rasprava o njima.

Toliko.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Mirsad Isaković, ne pridržavanje utvrđenog dnevnog reda. Izvolite zastupniče.

MIRSAD ISAKOVIĆ

Izvinjavam se, nisam se mogao javiti drugčije jer sam imao već dvije replike, htio sam samo malo pojašnjenje. Upravo ovo sam ja predložio u svojoj diskusiji i rekao da ono što je pozitivno ide, danas raspravljamo, a ovih 10 koji imaju negativno mišljenje, upravo smo takav

zaključak i uputili. Prema tome, mislim da smo mi na istoj liniji i da bi to trebalo da zavrijedi pažnju ovoga Parlamenta, da ovih 10 institucija raspravljamo sasvim ...

BORJANA KRIŠTO

Samo da znate nismo dobili ništa pisano, Vaš prijedlog zaključka ... točke.

MIRSAD ISAKOVIĆ

Evo ako možete, možemo se ovako izjasniti. U toku diskusije će biti ...

BORJANA KRIŠTO

Nije problem. Možemo li se, znači, izjasniti, jer sad u ovom trenutku još nemamo korekcije, hoćemo li sačekati prijedlog.

NIKOLA ŠPIRIĆ

/nije uključen mikrofoni/

BORJANA KRIŠTO

Molim Vas mikrofoni.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dakle, predlažem da se obavi posebna rasprava o 10 izvještaja o reviziji gdje je Kancelarija za reviziju izrekla mišljenje s rezervom. Tačka. Dakle, ...

_____ (?)

Uz skretanje pažnje.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Uz skretanje pažnje, tako i piše, ok, tako piše u Izvještaju.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Sa istaknutim predmetom.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dakle, predlažem da se, samo malo ljudi, saslušajte, što ste nervozni, ne vidim razloga za nervozu, možete glasati kako hoćete, dakle predlažem da se obavi posebna rasprava o 10 izvještaja o reviziji gdje je Kancelarija za reviziju izrekla mišljenje s rezervom i skretanjem pažnje, a ostale objedinimo. Eto.

BORJANA KRIŠTO

Molim vas samo da budemo do kraja jasni, mi smo danas na tačkama dnevnog reda, je li tražite da se obavi na posebnoj sjednici ili danas da se obavi posebna rasprava, da ...

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne, ne, ne, predlažem da se obavi posebna rasprava na narednoj sjednici.

BORJANA KRIŠTO

Na narednoj sjednici?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Da, posebno.

BORJANA KIŠTO

Molim vas da se izjasnimo, imamo zastupnik Salko Sokolović, nepridržavanje utvrđenog dnevnog reda.

SALKO SOKOLOVIĆ

Evo, u kontekstu ...

BORJANA KRIŠTO

Molim vas malo pažnje.

SALKO SOKOLOVIĆ

Molim vas samo malo, u kontekstu ovoga o čemu sada razgovaramo. Ako ćemo posebno uz prisustvo ovih direktora institucija onda možemo posebno, a ako oni neće biti prisutni mi to možemo danas, samo u drugom koraku da napravimo.

_____ (?)
/nije uključen mikrofoni/

SALKO SOKOLOVIĆ

Ako će i oni, njihovo prisustvo biti, ja mislim evo predlažem gospodinu Špiriću da, onaj, budu obavezno i predstavnici institucija kad budemo razgovarali.

BORJANA KRIŠTO

Zastupnica Aleksandra Pandurević, povreda Poslovnika. Izvolite zastupnice.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Ja samo želim da upozorim na nešto tehnički, zaista nemam ništa protiv prijedloga, naredna sjednica je danas, šta ćemo promijeniti?

/zajednička diskusija/

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Jedino ili posebnu sjednicu ili na onu 57.

BORJANA KRIŠTO

Zato sam i pitala. Molim vas, ipak nakon svega ovoga što smo čuli, dajte nam pisani, evo dajem kratku pauzu od 5 minuta, napišite pisani prijedlog zaključka kako bi se o njemu, kako bi bio jasan i kako bi točno znali kada treba biti i uz koju nazočnost, kako bi točno znali o čemu se izjašnjavamo. Evo 5 minuta pauze, molim vas da se ne razilazimo.

/PAUZA/

BORJANA KRIŠTO

Molim za pažnju, evo nakon kratke pauze mi smo dobili određene prijedloge zaključaka o kojima smo maloprije razgovarali, zapravo oni su, na neki način, slični pa ću, evo nakon čega je i Kolegij obavio konsultacije, pa ovako, pažljivo slušajte.

Predlažemo da se održi rasprava na posebnoj 57., znači, sjednici, znači ne na danas, nego na sljedećoj 57. sjednici, rasprava o izvješćima o reviziji u kojima je Kancelarija za reviziju izrekla mišljenje sa rezervom uz skretanje pažnje. Na sjednici osigurati i nazočnost ovlaštenih predstavnika pozvanih institucija.

Predlažem da se izjasnimo o ovom Prijedlogu zaključka, a preostale tačke objediniti u jednu raspravu.

Molim vas da se izjasnimo o ovom Prijedlogu.

Od ukupno 38 nazočnih – 37 za, nema protiv, 1 suzdržan. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Prijedlog zaključka kako bi obavili raspravu o izvješćima revizije na 57. sjednici u kojima je mišljenje sa rezervom uz skretanje pažnje. Posebno na sjednici osigurati i nazočnost ovlaštenih predstavnika pozvanih institucija.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

BORJANA KRIŠTO

Pa da Vam kažem, mi smo objedinili sve, zato imamo, i ne možemo ni davati druge jer nema smisla, ovaj, druge, to su na neki način prijedlozi na temelju Vašeg korigiranog i drugi prijedlozi koji su ugrađeni ovdje.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

BORJANA KRIŠTO

Imamo i pisani prijedlog zaključka od strane SBB-a, mislim da nema smisla sad.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

BORJANA KRIŠTO

Tako je, evo hvala lijepa.

Sad idemo na raspravu o preostalim tačkama koje zapravo imaju pozitivno mišljenje, a trenutno moramo sad provjeriti. Znači, ovako, sad ćemo formulirati prijedlog da objedinimo raspravu o pozitivnim izvješćima od točke 14. do 86. znači izuzimajući 10 institucija koje imaju mišljenje sa rezervom, a to je: Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Granična policija, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Ministarstvo sigurnosti BiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, Agencija za

identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće i Tužiteljstvo BiH.

Evo, molim vas da se sad izjasnimo o objedinjavanju rasprave ovih preostalih institucija.

Od ukupno 39 nazočnih – 30 za, protiv nema, suzdržanih 9. Postoji opća i entitetska većina. Konstatiram da smo objedinili raspravu o ovim točkama.

E sad, mislim da nema smisla da čitam, svi ste dobili ovo Izvješće, jer se Izvješće o finansijskoj reviziji institucija BiH za 2016. godinu ovdje odnosi i na ove koje su pozitivne i na, i s rezervom, pa, evo, ja ću pročitati samo ovaj uvodni dio.

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine dostavio je 27.07.2017. u parlamentarnu proceduru Izvješće o finansijskoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2016. Nadležno Povjerenstvo za financije i proračuna je 27.10. dostavilo Zbirno mišljenje o finansijskoj reviziji institucija za 2016. s prijedlogom zaključaka. Revizorska izvješća razvrstana su u dvije skupine. Prvu čine izvješća 63 o revizorskim pozitivnim mišljenjima, to su 23 institucije i pozitivnim mišljenjem uz skretanje pozornosti 40 institucija. Drugu skupinu čini 10 izvješća s revizorskim mišljenjem s rezervom uz skretanje pozornosti. Povjerenstvo nije detaljno obrađivalo revizorska izvješća s pozitivnim mišljenjem i pozitivnim mišljenjem uz skretanje pozornosti, Prilog 1 – Zbirno mišljenje. Povjerenstvo je detaljno razmotrilo izvješća iz druge skupine uz javno očitovanje njihovih predstavnika na svojim redovnim sjednicama, te izradilo pojedinačna mišljenja za svaku instituciju iz skupine, Prilog 2 – Zbirno mišljenj. Povjerenstvo je usvojilo i zaključke koji su sadržani u Zbirnom mišljenju i predlažu ih ovom Domu na usvajanje.

Mislim da nema potrebe čitati ovih 10 zaključaka, jer ih svi imate u pisanim materijalima ispred sebe.

Otvaram raspravu po objedinjenim točkama dnevnog reda.
Zastupnica Dušanka Majkić, rasprava. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ

Govorili smo već, ali evo nekoliko rečenica da kažem. Dakle, činjenica je da su pozitivno mišljenje dobile svega 23 institucije, to su uglavnom institucije koje imaju manji budžet, manje zaposlenih, vjerovatno manje javnih nabavki i svega manje, pa zbog toga su iskazali, znači, takvo poslovanje, jer to je pozitivno mišljenje i na finansijske izvještaje i na usklađenost. Znači, dobri su im finansijski izvještaji, a i postupaju u skladu sa zakonom, to je svega 23 institucije ili, rekla sam, 3,66% od ukupnog izvršenja budžeta. Taj dio se stalno, sve nam je kraći i dio institucija iz tog prvog najboljeg dijela prelazi u drugi, a drugi je pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje, rekla sam to je 40 institucija. Kakvo nam je stanje tu što se tiče finansijskih izvještaja i usklađenosti? Samo jedna institucija ima preporuke i primjedbe revizije na finansijske izvještaje to je 0,11%. E sad, pazite, na usklađenost sa zakonima i drugim propisima imamo 31 instituciju, znači koje su dobile pozitivno mišljenje, a imamo primjedbe revizije na usklađenost, i institucije koje imaju primjedbe i na finansijske izvještaje i na usklađenost to je osam institucija ili oko 9%. Kad sam gledala pomislila sam prvo da bi možda ovo trebale da budu ove s rezervom, ove koje imaju i na finansijske izvještaje i usklađenost, a sve ostalo dole ove sa rezervom treba da budu negativne. E onda bi se taj odnos počeo mijenjati. Sada kad institucija čuje da je dobila mišljenje s rezervom, to je idealno, nisam najgori. Samo jednom je Bosna i Hercegovina, njena Kancelarija za reviziju dala jedno negativno mišljenje. To je lom bio i moram vam reći da je to podiglo toliko javnost, nikad se o reviziji nije govorilo kao tada. Zašto se to više ne događa i zašto neke, eklatantni primjeri

koji govore o lošem poslovanju, finansijskom prvenstveno, ne zavređuju mišljenje negativno, to je posao kojim ćemo se morati baviti, ali zna revizija dobro da o tome se već dugo govori. Ima stvari koje treba da promijenimo i u Zakonu o reviziji. I na kraju ništa ne pominjemo kad je u pitanju cijeli jedan sektor, a to je revizija učinka, mi nismo ga ni pomenuli danas. Revizija radi reviziju učinka da Parlament i Savjet ministara se uopšte ne obziru na to. To je cijela jedna oblast koju niko, pojavi se, mi ovdje najviše volimo da nemamo priče na tu temu i istog momenta se zaboravi. Pogledajte na sajtu Kancelarije za reviziju kakvih je tu revizija učinka bilo.

Dakle, sve ove stvari o kojima govorimo su zanimljive zato što skreću nam pažnju na neko, posebno ova, ove koje imaju mišljenje, pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje. Od tih 31 institucija koja ima na usklađenost, recimo, ili ovih osam koje imaju i na usklađenost i na finansijske izvještaje, 21 ima nedostatke po javnim nabavkama. E sad, vidite, revizija je ocijenila s rezervom dio institucija zbog javnih nabavki, a ovdje je pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje. Gdje je taj prag materijalnosti kad revizija to utvđuje to nikad nisam uspjela da razumijem, zašto je to jednom osnov za jedno mišljenje, a sljedeći put osnov za drugo mišljenje. Možda bi tu trebali, možda je naša greška ustvari što nemamo komisiju koja će se samo baviti revizionim izvještajima i na taj način bi im se omogućilo da se mnogo kvalitetnije radi taj posao i mnogo, komisija koja bi se cijelu godinu bavila time i slala izvještaj prema Parlamentu, odnosno prema oba doma i mislim da bi te stvari bile mnogo bolje. Ima puno prostora za poboljšanje, godinama ja govorim, bez obzira nikad, kad su revizorski izvještaji u pitanju nikada nisam gledala da li sam, da li smo bili vlast ili nismo bili vlast, to je nešto što je fakat koji stoji i od toga se ne može pobjeći bez obzira ko je vlast. To je, ovo što revizija uradi i napravi ovu sjajnu knjigu koja nama pomaže da lako pripremimo .../govornik se upozorava na vrijeme/... sve to čini da napravimo zaista iskorak. Na nama je zaista hoćemo li to uspjeti do kraja završiti.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Ne vidim više prijavljenih. Zaključujem raspravu po ovim tačkama dnevnog reda.

Prelazimo na tačku 87.,

Ad. 87. Izvješće o provedenoj reviziji učinka o temi: „Elektroničko poslovanje u institucijama BiH – uspostava i primjena“ – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01/4-16-1-2541/17, od 26.10.2017.

BORJANA KRIŠTO

Nadležno Povjerenstvo za financije i proračun dostavilo je 30.11.2017. Mišljenje o Izvješću. Povjerenstvo je jednoglasno prihvatilo izvješće, te je usvojilo zaključak i predložilo Domu njegovo usvajanje.

Zaključak glasi: – Zastupnički dom Parlamentarne skupštine traži od Vijeća ministara BiH da u roku od 6 mjeseci izvrši Zastupnički dom Parlamentarne skupštine o planiranim i poduzetim aktivnostima na realiziranju preporuka iz Izvješća o provedenoj reviziji učinka o temi – „Elektroničko poslovanje u institucijama BiH“, te da o poduzetim aktivnostima upozna Ured za reviziju institucija BiH.

Otvaram raspravu.

Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na točku 88.,

Ad. 88. Izvješće o provedenoj reviziji učinka o temi: „Upravljanje imovinom i troškovima smještaja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH“ – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01/4-16-1-2542/17, od 26.10.2017.

BORJANA KRIŠTO

Nadležno Povjerenstvo za financije i proračun je 30.11.2017. dostavilo Mišljenje o Izvješću. Povjerenstvo je jednoglasno prihvatilo Izvješće, te je usvojilo zaključak i predložilo Domu njegovo usvajanje.

Zaključak glasi: – Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Ministarstva vanjskih poslova BiH da u roku od 6 mjeseci izvjesti Zastupnički dom Parlamentarne skupštine o planiranim i poduzetim aktivnostima na realiziranju preporuka iz Izvješća, te da o poduzetim aktivnostima upozna Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

Otvaram raspravu.
Zaključujem raspravu.

Prelazimo na točku 89.

Ad. 89. Izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu – podnositelj: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01,02,03-37-2251/17, od 19.09.2017.

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Doma je nadležnim za razmatranje Izvješća odredio Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava. Nadležno Povjerenstvo je 06.12.2017. dostavilo Mišljenje. Izvješće je usvojeno i dostavljeno domovima Parlamentarne skupštine na daljnje postupanje.

Otvaram raspravu.
Zaključujem raspravu.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

BORJANA KRIŠTO

Zastupnica, malo okasnila, ali evo, izvolite imate riječ, Aleksandra Pandurević, rasprava.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Ovo je jedna korektna Strategija, međutim ja sam zamoljena od strane, i želim da iskoristim ovu tačku dnevnog reda, Koordinacionog odbora Srba iz Mostara da vam uputim danas ovo pitanje, uvažena ministarka, a njihovo pitanje glasi, u okviru Regionalnog stambenog programa za zbrinjavanje kojim se obnavlja veći broj domova povratničke populacije širom Bosne i Hercegovine planirano je i u prvoj fazi projekta je odabrana i izabrano 37 srpskih domaćinstava u Mostaru, međutim već više od godinu i po dana ne dolazi do realizacije ovog projekta, i zamoljena sam od strane Koordinacionog udruženja Srba u Mostaru da Vam postavim ovo pitanje i da nam

kažete – zašto se ovi projekti još ne realizuju i kad se može očekivati njihova realizacija? Ukoliko možete, ako ne, može i pisano sljedeći put da mi odgovorite, ako nemate sad informaciju.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Evo ministrica vidim signalizira da će sljedeći put odgovoriti. Hvala lijepa.
Zaključujemo raspravu po ovoj točki dnevnog reda.

Znači, prelazimo na točku 90.,

Ad. 90. Izvješće o zbrinjavanju izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu – podnositelj: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01,02,03-37-2187/17, od 08.09.2017.

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Doma je nadležnim za razmatranje Izvješća odredio Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava. Nadležno Povjerenstvo je 06.12.2017. dostavilo Mišljenje. Izvješće je usvojeno i dostavljeno domovima Parlamentarne skupštine BiH.

Otvaram raspravu.
Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na točku 91.,

Ad. 91. Izvješće o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2015. godini, materijal Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, broj: 01,02-16-1-2566/17, od 30.10.2017.

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Doma je nadležnim za razmatranje Izvješća odredio Povjerenstvo za financije i proračun. Nadležno Povjerenstvo je dostavilo Mišljenje 30.11.2017. Povjerenstvo je jednoglasno prihvatilo Izvješće i uputilo ga u daljnju proceduru.

Otvaram raspravu.
Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na točku 92. ,

Ad. 92. Izvješće o slobodi govora i stanju medijskih sloboda u Bosni i Hercegovini, materijal Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01,02-37-2725/17 (veza br.: 01-50-1-15-35/16 i 01-50-1-1575/15), od 20.11.2017.

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Doma je nadležnim za razmatranje Izvješća odredio Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava. Nadležno Povjerenstvo je 21.12. dostavilo Mišljenje Povjerenstvo je usvojilo Izvješće i uputilo ga u daljnju parlamentarnu proceduru.

Otvaram raspravu.

Zastupnik Senad Šepić, rasprava. Izvolite zastupniče.

SENAD ŠEPIĆ

Hvala lijepa.

Vezano za ovaj Izvještaj, mi smo u proteklom periodu imali više puta inicijative i tražili da dobijemo jednu ovako široku informaciju i ja hoću da kažem da je ovo, prema mom mišljenju, dobro urađen ovaj materijal, ali da ne bi samo ovo ostalo ovako jedan zbir informacija koje smo dobili od raznih institucija, pa ih ovako u jednom Izvještaju imamo ovdje na Parlamentu, ja predlažem da se, uz prihvatanje jedne ovakve informacije da se prihate i dva zaključka.

Prvi je da pozivamo Predstavnički, da Predstavnički dom obaveže Vijeće ministara da u skladu sa nekim ranijim preporukama, a imali smo ovdje jednu širu konferenciju koju je Vijeće Evrope organizovalo a tiče se slobode medija u Bosni i Hercegovini, gdje smo imali ljude koji se bave ovim pitanjima na najširem evropskom nivou, dakle eksperte iz ovih oblasti, koji su kao jednu od ključnih stvari i navodili da je potrebno da se donese zakon o vlasništvu nad medijima u Bosni i Hercegovini i drugo je zakon o onlajn medijima, s obzirom na vrijeme u kojem mi živimo i koliko je važno da imamo tu oblast uređenu. I poseban aspekt kad se tiče onlajn medija jeste zakon o zabrani korištenja govora mržnje u medijima, pogotovo u portalima. S tim u vezi, evo, ja vas pozivam, imam ova dva zaključka pisana, predložiću da ih usvojimo uz ovu tačku dnevnog reda.

I druga stvar koja je posebno zabrinjavajuća, oni koji su čitali ovaj Izvještaj mogu vidjeti da je Bosna i Hercegovina 2004. godine od 160 zemalja koliko je tad tretirano po u Indeksu slobode medija kojeg svake godine kontinuirano rade Reporteri bez granica, tad je Bosna i Hercegovina od 167 zemalja bila 21. Dakle, može se reći u samom vrhu ove oblasti u svijetu. Kad je u pitanju region bili smo šampion, bili smo u regionu najbolji po pitanju slobode medija u Bosni i Hercegovini, 2004. godine je to tako izgledalo. 2016. godine od 180 zemalja smo 68. Dakle, nijedna druga zemlja u svijetu nije tako brzo pala na ovome Indeksu kao što je, recimo, slučaj sa Bosnom i Hercegovinom. I moj je prijedlog da Vijeće ministara napravi informaciju u kojoj će ovu vrstu pitanja tretirati i predložiti nam ovaj program mjera da vidimo šta je zapravo utjecalo u Bosni i Hercegovini, šta se u našem političkom i javnom diskursu dešava da mi tako rapidno padnemo na jednoj ovakvoj listi Indeksa slobode medija i da u tom smislu napravimo prijedlog mjera da se vraćamo u neku onu pozitivnu zonu u kojoj smo nekad bili. Dakle, nešto se posebno loše dešava kad je u pitanju odnos prema medijima u Bosni i Hercegovini, sloboda govora, napadi na medije, napadi na novinare, pritisci razne vrste, politički pritisci prema novinarima. S tim u vezi, dakle, mi imamo obavezu kao država da odreagujemo, da vidimo i da prihvatimo ove poruke koje nam šalju i međunarodne institucije koje se bave, rekao bih, do kraja nezavisno ovom problematikom, i da u tom smislu jedan ovako negativan trend, koji se dešava u zadnjim godinama, da ga ozbiljno razumijemo, da ga ozbiljno prihvatimo i da na bazi jednih takvih poruka koje nam šalju međunarodne institucije napravimo naš prijedlog mjera kako ćemo se vratiti u onu neku pozitivnu zonu gdje objektivno trebamo biti.

Hvala lijepa.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Zaim Backović, rasprava. Izvolite zastupniče.

ZAIM BACKOVIĆ

Obzirom da se radi o tački koja bi trebala da pledira i da nam daje realno stanje slobode medije neću puno diskutovati, samo ću reći da u okviru postojećeg sistema, postojećeg zakonskog okvira imamo što imamo. Mi ne možemo u ovakvom, što kažu, ozračju zakona ni imati ništa bolje. Naime, činjenično stanje je da naši mediji, izuzev par časnih koji plediraju da su neovisni, nezavisni ili već ne znam samostalni, da djeluju, ali vrlo teško preživljavaju, jer to preživljavanje je vezano za potencijalne sponzore, a ti potencijalni sponzori, velika većina je sad opet vezana opet na politiku, tako da su te floskule o slobodama medija u Bosni i Hercegovini preizlizana, odnosno sjaje kao ona nekada lastra na drvenim sličurama koje su koristila djeca po Bosni i Hercegovini. Mediji su vezani za političke stranke, mediji su bezdilemno, onaj ko kaže da nisu, on očito želi sam sebe da vara, laže ili obmanjuje, mediji su vezani uz financijere koji su sad vezani za politiku, tako da oni koji žele i htjeli bi djelovati nezavisno, neovisno ili slobodno, u cijelosti su u tom materijalnom okviru ograničeni. Oni koji se bave medijima, odnosno oni koji bi trebali da budu istraživači i seriozno tome pristupaju, novinari, vezani su uz one koji im daju prinadležnosti da bi mogli da žive. Ukoliko ne rade po diktatu onda je on novinar koji ne može da živi od svoga rada. Tako da bi trebalo, i slažem se sa Šepićem, ovaj Izvještaj napraviti malo drugačije, malo drugačije, da mi dobijemo realnu sliku šta je to sloboda medija u ovoj zemlji i da li nje uopšte ima. U Hrvatskoj je čitava pobuna jer su pali za tri mjesta, a kod nas svi šute jer i ono što je bilo neovisno, nezavisno, gasi se zato što ne može da se finansira.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Momčilo Novaković, rasprava. Izvolite zastupniče.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolegice i kolege.

Mi ovdje imamo prvo konstatacije u samom Izvještaju, rekao bih, dramatične ako pogledamo na što se one odnose i kako neke od njih opisuju stanje u slobodi govora, odnosno o stanju medijskih sloboda u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi od ovog Parlamenta, rekao bih, očekuje se drugačiji odgovor od onog koga mi dajemo danas, odnosno koji je predložen ovdje da se da danas na Parlamentu. U čemu je taj drugačiji odgovor? Drugačiji odgovor je u konkretnijim rješenjima, koja mi danas nećemo ponuditi. Izvještaj Komisije, naše nadležne Komisije ima dva dijela, jedan koji kaže da se jednoglasno, znači, usvaja Izvještaj i drugi koji kaže da će se u roku od 45 dana organizovati tematska sjednica sa ovim pitanjima, odnosno pretpostavljam svim konstatacijama koje su ovdje navedene. Ukoliko će se organizovati ta tematska sjednica, a ja bih zaista molio i volio da se ona organizuje, onda pitanje je – ima li smisla da danas usvajamo ovaj Izvještaj ovakav kakv jeste. I zbog toga ja mislim da su kolege koje su izrazili jednu rezervu prema rezultatima onog što ćemo mi danas uraditi u pravu i da bi jednostavno raspravu o ovom Izvještaju trebali nastaviti onda kad se održi tematska sjednica i na toj tematskoj sjednici ovaj Izvještaj bi trebao biti nekakav uvodni materijal. Govorim o tematskoj sjednici Komisije na koju će biti pozvani poslanici, a pretpostavljam da će onda i rezultati te tematske sjednice biti predmet rasprave na Parlamentu. Na taj način ja mislim da bismo mi došli do nekih konkretnih prijedloga koji bi mogli dati neke rezultate da ovo stanje izgleda drugačije nego što je danas. Bojim se da ukoliko ovaj Izvještaj ovakav kao što je sada, bez nekih konkretnih rješenja i prijedloga od strane same Komisije koji bi ovaj Parlament podržao neće dovesti do onoga što je bio motiv predlagača da se ovo pitanje nađe na dnevnom redu.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Denis Bećirović, rasprava. Izvolite zastupniče.

DENIS BEĆIROVIĆ

Hvala.

Temelj demokratije svakog društva i svake države je upravo u slobodi govora i slobodi nezavisnog i profesionalnog djelovanja medija u tom društvu i toj državi. Moje je mišljenje da mi moramo imati potpuno drugačiji tretman ove izuzetno važne teme. Čini mi se da je pomalo neprikladno da nam je ovo danas 92. tačka dnevnog reda. Stoga predlažem da se ne izjašnjavamo danas na sjednici Predstavničkog doma i otišao bih još i korak dalje i predlažem danas na sjednici da organiziramo posebnu sjednicu, ne samo Komisije, već posebnu tematsku sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH sa ovom temom. Dakle, imamo ovaj materijal, do te sjednice bi mogli dobiti i dodatna pojašnjenja od strane Vijeća ministara BiH, vlada oba bosanskohercegovačka entiteta tako da bismo imali zaista jedan kompletan materijal za raspravu. Zašto, između ostalog, predlažem da organiziramo tu posebnu tematsku sjednicu? Razlog za to, između ostalog, leži i u činjenici da, koliko vidimo u kalendaru aktivnosti predviđenih za kompletan februar i mart mjesec, predviđena je samo jedna sjednica u februaru i jedna Predstavničkog doma u martu. Dakle, .

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

DENIS BEĆIROVIĆ

Imaju dvije, je li? Dobro, evo jedna je u februaru, dvije u martu, što nam u svakom slučaju ne predstavlja nikakav problem da organiziramo posebnu sjednicu posvećenu medijskim slobodama. Zašto bi to trebalo učiniti? U Izvještaju Evropske komisije, o tome je govorio i kolega Šepić i još neki poslanici, vrlo jasno se govori da se nastavlja jedan zabrinjavajući trend, trend političkog i finansijskog pritiska na medije. Takve konstatacije od strane Evropske komisije zaslužuju najdublje poštovanje i vrlo ozbiljnu raspravu o njima, one sigurno nisu slučajno navedene. Kada također iščitajte ovaj Izvještaj vidite da je bilo na desetine prijetnji smrću novinarima, različitih vrsta pritisaka, fizičkih napada, itd. Čak i na fizičke napade na medije u pojedinim dijelovima Bosne i Hercegovine organi vlasti nisu se očitovali ni na koji način iz čega indirektno se može izvući zaključak da ohrabruju takve aktivnosti. To se u interesu zaštite pravne države i demokratije u ovoj zemlji mora pod hitno zaustaviti. Stoga još jednom ponavljam i plediram da o ovoj temi s ovim materijalima uz dodatna pojašnjenja državne i entitetskih vlada napravimo posebnu sjednicu državnog Parlamenta.

Zahvaljujem.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Lovrinović, rasprava. Izvolite zastupniče.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

Zahvaljujem gospođu predsjedavajuća.

Dakle, pokušaću biti što je moguće kraći. Sa velikim dijelom izlaganja gospodina Novakovića, pa možete zamisliti i sa dijelom izlaganja gospodina Bećirovića, se slažem, ovaj, i podržavam to. Zašto? Zato što imamo pred sobom materijal koji ja ne mogu reći da je loš, međutim ovo ovdje što su iznesena stajališta o stanju ovom o kojem se govori, nije stajalište Vijeća ministara i ministarstva, recimo. Dakle, ono nije, iz ovih materijala koje je nama predočilo kroz ovo Izvješće, napravilo svoj stav o tome svemu, odnosno naš stav koji bismo trebali izgraditi. Zato je potrebna možda dal' ova ili ona dopunska rasprava o ovome, jer prihvatiti ovo kao Izvješće da jeste tako zapravo ono odražava mišljenje nekih institucija, udruga, fondacija, Vijeća Evrope, Evropske komisije, dakle nema našeg stava o tome, nema onog što misli ministrica o tome, što misli Vijeće ministara, što ćemo na kraju izgraditi mi kao svoj stav. Jer ja znam da vi meni nećete zamjeriti npr. recimo samo u jednom dijelu tog Izvješća kad se govori da je bilo obvezno prikupiti i mišljenja naših ministarstava, pa Ministarstva sigurnosti koje, recimo, govori na 14. stranici da su manjinskim narodima u Bosni i Hercegovini zagaranirani medijski sadržaji na njihovom Javnom televizijskom servisu bar jednom sedmično. Znači, a vi znate da godinama postoji zahtjev hrvatskog naroda za kanal, i ja znam da vi to meni nećete zamjeriti da ja to sad ovdje spominjem, ali nigdje ga nema navedeno kao pitanje, kao problem, kao zahtjev. Pazite, to je nešto što je puno važnije od mnogih činjenica koje su ovdje navedene, ako koristite izvješća nekih koje ste stavili ovdje u ovo Izvješće.

Dakle, ja sam na tragu ovoga, ne znam kako ćemo formulirati zaključak, recimo kod gospodina Novakovića, pa evo čemu se pridružio i gospodin Bećirović, da se napravi neka posebna rasprava o ovome, da ovo doista bude materijal, ja ne mogu reći da je on loš, to su ljudi koji su to radili dali, prezentirali, vi to ugradili, stavili pred Vijeće ministara, i da donesemo nekakav svoj stav o slobodi govora, odnosno da vidimo kakvo je to stanje. E sad da li u komisiji, da li ne znam neki drugi način, evo ovog trenutka valjda će kolege predložiti zaključak koje ... govorele.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Borislav Bojić, rasprava. Izvolite zastupniče.

BORISLAV BOJIĆ

Pozdravljam uvaženo predsjedništvo, ministre i uvažene goste.

Ja ću pokušati da kažem nekoliko stvari u čemu je posebno, uz poseban naglasak na raspravu na Zajedničkoj komisiji, a u vezi sa ovom temom koja svakako treba da zavrijedi posebnu pažnju parlamentaraca. S tim u vezi da vas podsjetim i da vam kažem da će 9. marta, već je zakazano u ovoj zgradi, u Plavoj sali u 10 sati biti održana tematska sjednica o slobodi izražavanja i slobodi medija. Naime, evo koristim priliku da vas obavijestim da je nasljednik Dunje Mijatović Harlem Desir predstavnik OSCE-a o slobodi medija koji je najavio svoje učešće u ovoj konferenciji, ne samo on, nego smatram da pored parlamentaraca u ovoj diskusiji treba da učestvuju i između ostaloga kada je u pitanju Udruženje BH novinara, generalni direktor Regulatorne agencije za komunikacije, glasnogovornik Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini koja govori i radi o pitanjima medija i tome sl., zatim mnogi drugi koji su već pokazali interes da učestvuju na ovoj konferenciji. Niko ne spori, i potrebno je zaista da poslanici učestvuju u ovakvim vrstama tematskih rasprava, kod nas je odgovornost što mi ne učestvujemo na tim tematskim sjednicama. Obično Zajednička komisija zakaže sjednicu i dođe nekoliko poslanika, a moram da vam kažem da predstavnici nevladinog sektora, međunarodnih organizacija i svi drugi revnosno se odazovu na ovu vrstu poziva. Stoga ako će samo parlamentarci pričati na temu slobode medija mislim da to neće biti dovoljno, valja čuti i one koji se bave direktno ovim poslovima, a to su upravo oni koji

svaki dan se suočavaju sa problemima kad je u pitanju sloboda medija, napad na novinare i sve drugo što je vezano za ovu temu. Stoga ja koristim priliku da pozovem, naravno, i predstavnike izvršne vlasti i sve vas poslanike u Parlamentarnoj skupštini da se odazovete na ovu tematsku sjednicu, ne želeći time da nimalo omalovažim pitanje da ovaj Parlament ima posebnu sjednicu, al' bi bilo dobro čuti sve druge koji nisu u ovom Parlamentu, jel' mi ćemo sve naše rasprave uglavnom obilježiti političkim pristupom zavisno iz koje političke partije dolazimo. Ja vjerujem da još ima onih koji imaju, prije svega, hrabrosti da slobodno govore o svemu onome kada je, s čim se suočavaju kada je u pitanju nevladin sektor i kad su u pitanju međunarodne organizacije koje prate događaje u oblasti slobode medija i svega onoga što se događa u ovoj oblasti.

Stoga sam, evo, iskoristio priliku da kažem da je ovaj Izvještaj u svom sadržaju dobar, da nisam čuo primjedbe na sam Izvještaj, nego na potrebu da se dalje otvore diskusije. Ako ih otvaramo nemojte da bude zatvorena u ovoj sali diskusija, nego da ta diskusija bude otvorena i za sve druge koji su zainteresovani da na ovu temu kažu, a imaju šta da kažu i novinari i stručna javnost i svi oni koje sam pominjao u samom početku. Stoga, zavisno od toga za šta će se parlamentarci opredijeliti, vjerujem da će daleko veći odziv biti parlamentaraca da debatujemo sa onima koji imaju ozbiljne probleme kada je u pitanju funkcionisanje bilo elektronskih ili štampanih medija. Imaćete priliku da čujete šta govore o ovim pitanjima novinari i oni koji pored nas prate ono što se zbiva u javnosti, a odnosi se na medije.

Hvala lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Ne vidim više prijavljenih. Zaključujem raspravu po ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na točku 93.,

Ad. 93. Informacija u području inozemnih izravnih ulaganja u Bosni i Hercegovini, materijal Agencije za promidžbu inozemnih ulaganja u BiH – FIPA, broj: 01,02-22-2546/17, od 26.10.2017.

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Zastupničkog doma je nadležnim za razmatranje Informacije odredio Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj. Nadležno Povjerenstvo je dostavilo Mišljenje 20.12.2017. Povjerenstvo je prihvatilo Informaciju, uputilo je u dalju proceduru, te je usvojilo zaključke:

1. Zastupnički dom traži od Vijeća ministara da izdvoje sredstva Agenciji za promidžbu inozemnih ulaganja BiH za provedbu kampanje „Invest in Bosnia and Herzegovina“.

2. Zastupnički dom traži od Vijeća ministara BiH da pokuša osigurati sredstva za podsticanje inozemnim ulagačima.

Otvaram raspravu.

Zastupnik Đorđo Krčmar. Izvolite.

ĐORĐO KRČMAR

Zahvaljujem predsjedavajuća. Uvažene kolegice i kolege.

U Mišljenju Zajedničke komisije za ekonomske reforme i razvoj je prezentovana cijela hronologija od Zaključka Zajedničke komisije usvojenog na 11. sjednici u martu mjesecu ove godine, pa do dostavljanja Informacije o stanju u oblasti stranih direktnih investicija u Bosni i Hercegovini u parlamentarnu proceduru. Zajednička komisija je na svojoj 15. sjednici, održanoj 20.12.2017. godine, u prisustvu direktora Agencije za unapređenje stranih investicija, gospodina Milinića, razmatrala navedenu Informaciju. Ja u ovom obrazloženju u ime Zajedničke komisije mogu reći da smo na zajedničkoj sjednici imali veoma kvalitetnu raspravu, jer je tematika od životnog značaja, kako za Bosnu i Hercegovinu, tako i za njene građane, jer nam je svima jasno kakav uticaj na ukupan život u Bosni i Hercegovini imaju direktne strane investicije, odnosno ulaganja. Nažalost, mi barem u ovom mandatu prvi put imamo priliku da razgovaramo o ovoj problematici i ovako značajnoj temi. Svi članovi Zajedničke komisije su se složili da je Agencija pripremila jednu kvalitetnu Informaciju o ovoj problematici i da zaslužuje raspravu na sjednici oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Tako smo iz Informacije mogli saznati kretanja u oblasti direktnih stranih investicija u Bosni i Hercegovini, te kako su ta kretanja u posljednjim godinama pozitivna, ali opet nedovoljna za jedan jači zamah u napretku ekonomije u našoj zemlji. Saznali smo kroz listu od top 15 zemalja koje su investirale u Bosnu i Hercegovinu do sada da je na prvom mjestu Austrija sa direktnim ulaganjima od 2,5 milijarde KM. Na drugom mjestu je susjedna Hrvatska sa 2.200.000.000, na trećem mjestu je Srbija sa 2.100.000.000 KM. Pitanja i problemi koji su apostrofirani u ovoj Informaciji itekako zaslužuju pažnju svih nas kao nosilaca zakonodavne vlasti na nivou Bosne i Hercegovine. Mi smo na sjednici Zajedničke komisije kroz diskusiju iskristalisali i jednoglasno usvojili dva zaključka, koja imate u okviru Mišljenja, i predlažemo Predstavničkom domu njihovo usvajanje. S obzirom na to da je Predstavnički dom puno šire tijelo od Komisije, možda u današnjoj raspravi zajedno dođemo do zajedničkog zaključka, zaključaka kojima bismo doprinijeli da se stanje u oblasti direktnih stranih ulaganja unaprijedi, jer bez jednog većeg zamaha u ovoj oblasti ne može se očekivati željeni napredak u razvoju ekonomije u Bosni i Hercegovini, a time i povećanje broja novih radnih mjesta, što bi svakako dovelo do sprečavanja odliva mlade radne snage u druge zemlje Bosne i Hercegovine. Ponovo naglašavam i predlažem da, Parlamentu znači, da se ova dva zaključka usvoje, a ... u cilju i u obrazloženju kako je to navedeno.

Zahvaljujem.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Maja Gasal-Vražalica, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

MAJA GASAL-VRAŽALICA

Zahvaljujem predsjedavajuća. Pozdravljam sve prisutne.

Ja bih uvaženog gospodina Krčmara, budući da se radi o prijedlozima zaključaka Komisije kojom gospodin predsjedava, a u ovome što ste imali sada kao temu rasprave, upoznavanja nas koji nismo dijelom te Komisije, ja bih Vas zaista molila, Vi ste ovdje više preuzeli ulogu direktorice ili direktora, ne znam tačno ko je u Agenciji za unapređenje inozemnih investicija u Bosni i Hercegovini, i pričali o suštini, odnosno sadržaju tog njihovog Izvještaja o kojima ću kasnije u raspravi, ali bih Vas zamolila kao predsjedavajućeg Komisije da mi objasnite na temelju čega ste vi predložili ova dva zaključka. Ja nikako iz ovoga što je nama, ili se radi o dva različita teksta koja ste vi imali na Komisiji i koja mi trenutno imamo ovdje pred nama na dnevnom redu, na temelju čega Vi dajete te zaključke da nam obrazložite, da bismo se mi lakše, bolje upoznali i opredijelili da li da damo podršku vašim zaključcima ili ne.

S druge strane ja Vas također molim, jer kažete nakon šire rasprave na Vašoj Komisiji, da li ste se dotakli i teme koja je, evo, bila prethodna, koja se tiče Ureda za reviziju institucija BiH gdje također tu Ured za Agenciju za unapređenje inozemnih investicija u Bosni i Hercegovini kaže da ima izostanka značajnih aktivnosti na uspostavljanju efikasnog sustava financijskog upravljanja i kontrole i nedostaci i slabosti u procesu javnih nabavki. Dakle, Vi kao predsjedavajući treba nama da kažete šta je, zašto Vi i na osnovu čega temeljite ova svoja dva zaključka i u segmentu toga Vi se dotičete da bi to, ovo što Vi predlažete ta jedna financijska injekcija da bi dovela do značajnog zapošljavanja ili, ne znam ni ja, rasta i kažete da su to pozitivni trend stranih investicija. Onaj dijagram koji nama je dostavljen u ovom Izvještaju i pokazuje jednu amplitudu pada. Dakle, tu nema nikakvih pozitivnih učinaka, top 15 zemalja ovo je kopi-pejst već godinama istog sadržaja, isti tekst i ja bih molila službe .../govornik se upozorava na vrijeme/... da me obavijeste, odnosno da me informišu da li je ovo Izvještaj FIPA-e za 2016. ili 2017., a Vi predsjedavajuća da me upoznate sa informacijom da li neko od ovlaštenih predstavnika sjedi u ovoj sali.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Đorđo Krčmar, ispravka krivog navoda. Izvolite.

ĐORĐO KRIČMAR

Uvažena kolegice ovdje je predstavnik, gospodin Milinić, FIPA-e, vjerovatno će tražiti riječ da se obrati, pa ćete i od njega čuti kad je u pitanju, daleko šire kad je u pitanju ova oblast. A što se tiče zapošljavanja mladih i odlaska, ako ste dobro slušali ovo što sam kratko rekao u nekom sažetom kontekstu, odnosilo se na to da su Bosni i Hercegovini potrebna daleko veća ulaganja investicije u odnosu na dosadašnje. Prema tome, dolaskom veće, znači, investicija, više sredstava, ulaganja u Bosni i Hercegovini svakako bi došlo vjerovatno i do, do zapošljavanja i većeg broja radnika i zaustavljanja odliva radne snage iz Bosne i Hercegovine.

Ove zaključke je Komisija predložila, a evo ja bih i zamolio lično gospodina Milinića, znači, da se obrati, koji ima daleko više podataka koje bi, koje će iznijeti ... ovom Parlamentu.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Budući da smo otvorili možda i nepotrebno ispravku krivih navoda, one su, nisu bile ispravke krivih navoda nego nekakvi upiti, a imamo zamolbu direktora Gordana Milinića da se javi, pa evo u ovom trenutku daćemo prvo riječ direktoru da nam se obrati, pa ćemo nastaviti sa našim raspravama i diskusijama, možda će to u svemu tome i pomoći.

Evo, izvolite direktore.

GORDAN MILINIĆ

Gospodo predsjedavajući, gospodo poslanici, gospodo ministri.

Upravo tako, hoću da dam dodatna pojašnjenja jer je zaista ova Informacija izgubila na aktuelnosti. Mi smo Informaciju radili u septembru prošle godine, Agencija je imala svoje interne podatke o velikom porastu stranih investicija, ali zvanično baratamo samo sa podacima Centralne banke BiH. U ovoj Informaciji imate podatke samo za prva tri mjeseca prošle godine i tu je porast

28,7% u odnosu na prva tri mjeseca 2016. Dalje, mi smo veoma brzo dobili podatke, mi smo ih već imali ali nismo ih stavljali u ove materijale, od Centralne banke smo dobili podatke šest mjeseci 2017. u odnosu na šest mjeseci 2016. porast je 68%, to je enorman porast stranih investicija. Zatim dobijamo podatke za devet mjeseci obrađene od Centralne banke, devet mjeseci 2017. u odnosu na devet mjeseci 2016. porast je 60% i mi imamo za devet mjeseci prošle godine - 2017., 630,8 miliona direktnih stranih investicija u Bosni i Hercegovini. To je porast koji još nije zabilježen od onog vremena ekonomske krize 2008. godine. Znači, devet mjeseci 2017. godine je daleko najjače u zadnjih sedam, osam godina, desetak godina čak, i povećanje za devet mjeseci iznosi 60%. Ovo devetomjesečno povećanje u odnosu na petogodišnji prosjek, govorim samo za devet mjeseci, u odnosu na petogodišnji prosjek povećanje je 26,5%. Dakle, 2017. godina je potpuno drugačija od svih dosadašnjih godina u stranim investicijama. FIPA normalno ne prisvaja te rezultate, to je rezultat rada svih nas koji radimo na unapređenju stranih investicija. Prije svega imali smo izvanrednu saradnju sa Ministarstvom inostranih poslova, Ministarstvom spoljne trgovine i ekonomskih odnosa, takođe sa Spoljnotrgovinskom komorom i svim komorama i posebno moram istaći da smo uspjeli da aktiviramo ekonomsku diplomatiju. U 2016. nijedna ambasada nija organizovala nijedan događaj u oblasti stranih investicija, mi smo uspjeli upornim dogovaranjem, radom, kritikom, da prošle godine sedam, osam ambasada organizuje investicione forume, tako da smo prošle godine imali investicione forume u Velikoj Britaniji, u Londonu, imali smo u Berlinu, imali smo u Monaku, u Skoplju, u Bukureštu, u još nekoliko destinacija širom Evrope, takođe i svijeta. Sve to daje rezultate.

Rad FIPA-e u prošloj godini ne bih da se hvalim, ali prepoznat je i na svjetskom nivou. Na zasijedanju Investicione organizacije svijeta WAIPA izabrani smo u Izvršni odbor, odnosno u ... te organizacije. Iz Evrope samo Bosna i Hercegovina i Poljska, dvije organizacije, su izabrane u tom periodu. Mi smo od Centralne banke čak dobili nove preliminarne podatke da je za devet mjeseci već izašlo na 700 miliona, znači imamo 700 miliona u prošloj godini u tih prvih devet mjeseci. Očekujemo, mi imamo svoje neke interne podatke, ali očekujemo zvanične opet preliminarne podatke Centralne banke za čitavu 2017. godinu, njih ćemo imati negdje u martu. Naša procjena, prema našim podacima kojima mi raspolazemo je da će direktne strane investicije u 2017. godini dostići budžet institucija Bosne i Hercegovine, to je 950 miliona. Mi računamo da ćemo imati između 800 i 950 miliona, to su naše procjene u FIPA-i, a vidjećemo kako će to Centralna banka obraditi i šta će nam Centralna banka dostaviti .../govornik se upozorava na vrijeme/...

Što se tiče ovih akcija, samo bih rekao, „Invest in Bosnia and Herzegovina“ mi ne tražimo nikakav novac za FIPA-u, nama to ne treba, mi tražimo da Savjet ministara provede akciju „Invest in Bosnia and Herzegovina“. Ja sam naše ministre upoznao sa direktorom FIPA-e Makedonije, koja je 2013. platila milion dolara CNN-u za reklamu i 2014. su imali nekoliko milijardi investicija. Mi moramo o imidžu Bosne i Hercegovine da govorimo u svijetu, moramo da budemo prepoznati i moramo da stranim investitorima kažemo da ovdje nema nikakvih strahova, da su njihove investicije ovdje sigurne. Ja sam vam pričao već kako su mene u Italiji na investicionim sastancima Outreach kampanja koja je, koje je organizovala Svjetska banka, pitali – da li se u vašim gradovima smije slobodno hodati? Pa smo im objašnjavali da slobodnije šetati u Sarajevu, Mostaru, u Banja Luci nego u Berlinu, Parizu i Tokiju ili Londonu, ili Rimu, jer u nas terorizma nema. Ja sam im objašnjavao da na njih niko neće pucati i da neće imati bombaških napada, da ih niko neće gaziti autom. Mi to moramo svijetu reći, mi moramo reći da je Bosna i Hercegovina otvorena za strane investicije i da je kapital, njihov kapital siguran, o tome im svjedoče investitori koji sada rade u Bosni i Hercegovini.

Ovaj drugi dio koji smo govorili o podsticajima, vi svi znate da Srbija daje 7.000 eura za svako novootvoreno radno mjesto, mi smo zainteresovani da i Bosna i Hercegovina počne da daje neke podsticaje. Neki dan sam bio u opštini Stanari, koja je sama odlučila da daje za svako novo radno mjesto 6.000 maraka. Opština Prozor je kad smo im vodili investitora za proizvodnju montažnih kuća odmah rekla da će dati 500 maraka za svako novootvoreno radno mjesto. Ja mislim da bi na nivou države trebalo da preduzmemo neke mjere, da na neki način stimuliramo investitore, jer svi to rade, Hrvatska daje 3.000 eura po radnom mjestu, Makedonija daje 3.000 eura po radnom mjestu, Crna Gora daje stimulanse u milionima. Cilj je privući investicije, vidjeli ste da je Srbija već na 2,5 milijarde eura, a to je rezultat isključivo toga što oni daju 7.000 eura po jednom radnom mjestu.

Eto, to je uglavnom što sam htio da vam pojasnim, znači postoji velika razlika u odnosu na ovaj Izvještaj koji imate pred sobom, i da ne bismo diskutovali u krivom smjeru ovo su najnoviji podaci koje imamo. 2017. će sigurno u zadnjih deset godina biti najuspješnija. Kad računamo ono što smo potpisali u 2017. onda je jedna od najuspješnijih u istoriji, jer mi smo uspjeli da potpišemo Termoelektranu Kamengrad kod Sanskog Mosta, nosilac koncesije je preduzeće Lager Posušje, investicija je 1.020.000.000 maraka i realizacija je u toku. Mi već u martu očekujemo da iz te investicije uđe 200 miliona u Bosnu i Hercegovinu. Dakle, ako računamo i ono što je potpisano u prošloj godini, onda je 2017. godina zaista uspješna. Toliko.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Dušanka Majkić, rasprava. Izvolite.

DUŠANKA MAJKIĆ

Hvala lijepa.

Evo slušam ovo što je rekao gospodin direktor, pa se pitam kako onda sa svim ovim argumentima ne prođe, ne primi se k znanju ova Informacija u Domu naroda, to je prva stvar. Druga, moram reći da sam se pošteno namučila, dobila sam, imam nekoliko dokumenata i nisam znala s kojim da, kako da izađem na kraj, postoji dokument koji se zove – Informacija, koju je Vijeće ministara raspravilo na, negdje u desetom mjesecu i zadužilo Agenciju da predmetnu Informaciju dostavi nama. Valjda informacija nama da mi predložimo šta treba dalje raditi, i to je u redu da mi povremeno dobijemo takvu informaciju, važan je to podatak. Ali odnekle u pošti mi je stigao dopis gospodina direktora koji je naglašen na Parlamentarnu skupštinu, al' samo na članove Kolegija Doma naroda, i tu tek čovjek objašnjava o tim velikim uspjesima na realizaciji tog dosadašnjeg rada. I ja sam onda počela da tragam za tim velikim uspjesima i onda sam uvidjela da su većina podataka, koji u tom nevelikom izvještaju od osam, devet stranica, da su to podaci koje Agencija uzima od Centralne banke. Centralna banka često kasni sa nekim, s razlogom sa nekim podacima, pa onda uvijek je ta, postoje različite relacije između Agencije i Centralne banke. E sad, neobično je to da Centralna banka kaže da ova informacija koju gospodin direktor iznosi od 630 miliona maraka, znači 60% više u odnosu na prethodni, isti period 2016. godine, ne piše tako. Agencija kaže da je to 260 miliona, evo ja sam iskopirala. Čekajte sad, ja stanem, pa zar je moguće da postoji tolika disproporcija između onoga što imamo u izvještaju, odnosno, evo ovdje što piše u, i ovoga što piše u Informaciji Centralne banke. Drugo, to je, znači ja govorim o zvaničnom portalu Centralne banke.

BORJANA KRIŠTO

Molim Vas, sjedite Vi, sjedite.

DUŠANKA MAJKIĆ

Dakle, FIPA ima budžet od 1,5 milion maraka, zapošljava 28 zaposlenika, ima devet članova Upravnog odbora, ima kancelarije regionalne u Banja Luci i Mostaru. Istovremeno ova institucija ne radi samo ona na direktnim stranim ulaganjima, u okviru Odsjeka za strana ulaganja u Sektoru za spoljnotrgovinsku politiku i strana ulaganja pri Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa imamo dio koji se time bavi. Pri entitetskim ministarstvima takođe imamo dio koji se bavi stranim ulaganjima. Šta je ovdje neobično? ... što sam vidjela da, recimo, u nadležnom ministarstvu Vlade Republike Srpske devet ljudi rade na svim tim poslovima, ovdje vođenje ..., obrađivanje legislative, predlaganje strategije, akcionog plana, vrši, i to radi ono što oni ne rade, obilazi 40 firmi koje su napravile listu prepreka i iste rješavaju. I onda sam se ja sjetila i pitala se – pa dobro, gdje je lista prepreka, ono što je nama najzanimljivije, gdje je lista prepreka koje su kočnica da ova zemlja ima veća ulaganja? I onda sam tragajući dalje, pokušavala da dođem do informacije šta ustvari tu sadrži, koje je to vrijeme potrebno za registraciju firme u entitetima i koje je to vrijeme izdavanja građevinske dozvole? I onda sam tu došla do frapantnih podataka, ali to ništa ne piše ovdje u ovom izvještaju, to nema u ovoj Informaciji nema ništa od toga. Šta to znači sve, na kraju da privodim kraju? Doprinos ovakvih agencija svuda u svijetu stranim ulaganjima je od 10 do 15%, mnogo aktera radi na pitanjima stranih ulaganja i ne može se pripisati slavi, ili ovdje kako kaže našim intenzivnim naporima uspjeli smo, utrli smo put ... 2008. i velikim svjetskim ekonomskim, finansijske krize zabilježimo ovakav značajan porast. Ne treba se hvaliti dok se ne završi sav posao. Iz ovoga mislim da Parlament ovakvu Informaciju, ne može mu poslužiti nizašta. A podatak da treba pomagati, ovo što je Komisija, to je tek neozbiljno jer nema nijednog elementa na osnovu koga ovo treba zaključiti .../govornik se upozorava na vrijeme/... Ja znam da je dobro imati ... puno para u okviru budžeta, ali treba i znati kako se te pare dodjeljuju i za koju namjenu.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Borislav Bojić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

BORISLAV BOJIĆ

Obzirom da nemam namjeru da govorim na ovu temu, samo da kažem, da pitanje stranih investicija, dakle, sigurno nije pitanje samo ove Agencije, nego pitanje stvaranja opšteg jednog ambijenta. I kad su u pitanju ovi podaci Centralne banke koji i prema riječima kolegice kasne, a i ono što smo čuli sa govornice kada je u pitanju direktor ove Agencije koji kaže da taj dio podataka nije usklađen, sigurno da ovu Informaciju treba dopuniti sa onim sadržajem o kome je direktor govorio i kao takva može biti prije svega materijal i za samu Komisiju. Ja nemam razloga da nemam povjerenja kada je u pitanju naša Komisija zajednička, koja sam siguran da je temeljito raspravljala ovo pitanje i siguran sam da je imala daleko više činjenica i podataka kao što se vidi na bazi izlaganja direktora koje nije identično s onim što mi sada imamo u Izvještaju, a tu su i kazani razlozi zbog čega postoje određene vrste razlika. Stoga bi moje mišljenje bilo da ovu Informaciju treba dopuniti sa relevantnim, tačnim i preciznim činjenicama koje ćemo već, kako reče direktor, imati u martu i da takva vrsta rasprave svakako bude dalje nastavljena i u samoj Parlamentarnoj skupštini, a naravno i u nadležnoj Komisiji koja je, koliko ja vidim, nije ovo donio jedan član Komisije, nego su svi članovi Komisije, ja vjerujem da su podobro razmatrali ovu Informaciju.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Špirić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA ŠPIRIĆ

... poštovani predsjedavajući.

Ma, evo da vam kažem, možda bi mi lakše bilo diskutovati da direktor nije izlagao, ali tragom ovoga što sam sad dobio volio bi da nije stavljeno na sto, ovo je intervju koliko ja vidim guvernera Centralne banke, intervju i izvještaj Centralne banke nisu isti i zato može biti odstupanja od podataka. On kaže ovdje, ovo je politička ocjena, dakle, osim rasta deviznih rezervi povećana je naplata prihoda od indirektnih poreza, povećan je izvoz, procjenjuje se da su direktne strane investicije iznosile oko 700 miliona, prema anketi i rast zaposlenih. Ovo je politička priča, mene interesuje može li Agencija za podršku ino investicijama ... nas informisati, poslati informaciju kolike su defakto investicije, ino investicije u Bosni i Hercegovini, prije svega portfolio nove investicije. Dakle, možemo li dobiti od naše Agencije informaciju da, ona može naravno da se poziva i na izvore Centralne banke, ali zato imamo Agenciju. I ja bih bio sklon tome da mi ... da tražimo jednu, pošto je ovo dakle vrijeme koje je iza nas, cjelovitu informaciju, ovo o čemu je i kolega Bojić govorio, gdje ćemo od Agencije dobiti izvještaj na bazi kojeg možemo voditi raspravu, a ne da imamo izvještaj, a da ja dobijem na sto intervju guvernera Centralne banke, kojeg usput rečeno cijenim, cijenim, ali ovo nama ništa ne znači. I on ne tvrdi da je 700, oko 700 je i 601 miliona, to je sto miliona razlika. Dakle, ja vas molim kada je Parlament u ...

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

NIKOLA PIRIĆ

A ne usput, ali kad je Parlament u pitanju ...

BORJANA KRIŠTO

Nemojte dobacivati s mjesta.

NIKOLA ŠPIRIĆ

on se oštuje suštinski, a ne poštuje se usput. Dakle, i da smo mi u kojem slučaju Parlament, onda bi i Kolegij i svi mi držali do sebe, a kad držimo do sebe onda držimo i do države koju predstavljamo. Ovako ovaj Parlament, sjetite se jednom kad sam ja recitovao jednu pjesmicu koju sam dobio, pa tad mi prigovorili da sam .../govornik se upozorava a vrijeme/... nepristojan, ja nepristojan što sam u materijalima dobio nepristojnu pjesmicu, e i ovo je nepristojno štivo.

Hvala vam lijepo, i neću se uopšte izjašnjavati o ovome.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Mirad Isaković, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

MIRSAD ISAKOVIĆ

Hvala lijepo.

Bio bi ovo ispravak gospodina Špirića i ujedno dopuna gospodina Špirića.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

BORJANA KRIŠTO
Molim vas.

MIRSAĐ ISAKOVIĆ

Obraćam se direktoru – direktore ja da sam investitor a Vi ovako prezentirali svoj izvještaj je ne bih nikad dao marke u ovu državu, nikada ne bih dao marke vjerujte mi. U ovom Izvještaju kojeg imamo ovdje imate svoj izvještaj gdje kaže – 2016. je bilo toliko, je ne znam sad, a za 2017., je li ovaj Izvještaj govori o 2017. ili 2016.? Evo, ne možete uopšte poznati, evo ko ne zna prvi put pročita materijal, pogledajte da li je to tako. Oprostite ja ovakav materijal, evo ovdje smo komentarisali, nisam nikad vidio, tri godine sam u Parlamentu ovakav materijal nisam vidio. I da budem iskren SBB ovakav materijal neće prihvatiti i mislim da je ovo potpuno neozbiljno. Ovo mi izgleda kao trafika, znate, puno prometa a mala zarada, puno pričamo da imamo strane investicije. Gdje su vam ovdje investicije od Evropske unije da ih razdvojite, da kažete mi, u ovoj državi neće biti dobro dok Evropska unija ne donese investicije ovdje i ne kaže da mi priznajemo ovu državu. Država je sigurna za investiranje kad dođu iz Evrope investicije, pa onda možemo sa, iz drugih azijskih zemalja, ili bilo, Amerike ili bilo koga drugog tražiti. Nema domaćih investicija da napravite uporedbu za prethodni period i ovaj period. I oprostite mislim da ovdje se ne spominju niti neke druge stvari koje su vrlo važne. Šta je to važno za investiranje ovdje? Od političke stabilnosti, pa bankarskog sektora i svih drugih stvari koje su vrlo, vrlo, važne ovdje nisu ni spomenute.

Hvala lijepo. Evo, ja toliko, nije diskusija, samo replika, a odoh u diskusiju, nema potrebe.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.
Zastupnik Lazar Prodanović, ispravka krivog navoda. Izvolite zastupniče.

LAZAR PRODANOVIĆ

Nisam imao namjeru, ali imam utisak da je direktor FIPA-e previše ushićen, ovo nema nikakve veze sa ekonomskim podacima, građani Bosne i Hercegovine, i njegov utisak o tome je potpuno lična stvar u odnosu na stvarnost u Bosni i Hercegovini. Imam podatke, izvinjavam se što koristim ovdje, Centralne banke BiH 2014. – 415 miliona evra su direktne strane investicije.

GORDAN MILINIĆ
/nije uključen mikrofoni/

LAZAR PRODANOVIĆ
Pa normalno ...

BORJANA KRIŠTO
Molim Vas, direktore nemojte dobacivati s mjesta.

LAZAR PRODANOVIĆ

Za 2008. – 684, neću ići u 2007., dakle ova, važno je promovisati investicionu klimu u Bosni i Hercegovini, nju ne stvar samo Agnecija potpuno se slažem, mnogi drugi faktori su vrlo važni, ali moram vam reći da kada nemate nikakav rezultat, a on je 2015. i 2016. lošiji od 2017., onda možete manipulirati statističkim podacima. Ključno pitanje stvaranja ambijenta investicija nije samo kroz ove investicione konferencije, važno je što ambasade u Bosni i Hercegovini organizuju te konferencije, odmah Vam moram reći uvjeren sam od vrlo malog broja ovih konferencija na kojima ste Vi bili vani, šta smo mi imali iz Makedonije, kakve direktne strane investicije, pogledajte prvih pet direktnih stranih investitora u Bosni i Hercegovini zadnjih deset godina onda ćete vidjeti i ukupno ulaganje. Dakle, volio bi da smanjite doživljaj, a da postignete veće efekte na račun onog što Vam je u skladu sa zakonom obaveza. Toliko.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Lovrinović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

Zahvaljujem gospođu predsjedavajuća.

Dakle, ja bih, na neki način, dopuni gospodina Bojića, dakle neću reći ispravio netočan navod, ne mogu tvrditi odakle on ima informacije, ja imam informacije od članova Povjerenstva da nisu imali potpune informacije kad su razmatrali ovu Informaciju i recimo nisu imali informaciju da su zaključka dva koja su na Povjerenstvu usvojena bila već na Vijeću ministara i da ih je Vijeće ministara odbilo, neka slična dva zaključka. Dakle, tu informaciju bar od dijelova ljudi s kojima ja komuniciram i rekli su mi da nisu to imali kao informaciju i da je to osvanulo na samoj Komisiji i tako da ljudi nisu mogli jednostavno relevantno o tome govoriti Dakle, to je o tome.

A kad, dopunio bih gospođu Majkić, kad je govorila o broju zaposlenih i onome sve što je uradila FIPA, ja sam siguran da bi to vjerojatno bilo i bolje, jer hrvatski narod je poznat kao poduzetan narod, ali tamo je etnički očišćen, dakle i to, to je vrlo ozbiljan problem na čemu ćemo inzistirati, ali ne ovom prigodom nego nekom drugom.

Hvala lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Aleksandra Pandurević, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Ja zaista moram, Savjet ministara je već raspravljao tu Informaciju o nacionalnoj strukturi zaposlenih u FIPA-i, ... ne stoje Vaši argumenti. Uvaženi kolega popunjenost po nacionalnoj strukturi je prema popisu iz '91., što je zakonska obaveza, i tamo je zaposleno 20% Hrvata.

Hvala.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

/nije uključen mikrofoni/

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Borislav Bojić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

BORISLAV BOJIĆ

Pa vidite, uvaženi kolega, ja sam čitajući Izvještaj komisije primijetio da je jednoglasno usvojen Izvještaj, a ne vjerujem da bi tako površno i improvizovano, ja poštujem poslanike koji razmatraju ova pitanja, ne bih se baš usudio da kažem da su neozbiljno pristupili ovom poslu. Ja sam samo na bazi onoga što sam ja pročitao, ja sam na bazi onoga što sam pročitao, nisam učestvovao u radu ove komisije, ali ono što sam čuo, dakle, sa ove govornice i ono što sam čuo u raspravi, između ostalog neke od kolega su rekli da izvještaji iz Centralne banke stižu sporije, što je takođe tačno, što je takođe tačno. Dakle, ako hoćemo da imamo jednu cjelovitu informaciju u kojoj ćemo imati i informaciju Centralne banke i nadležne agencije, nju svakako možemo imati tek poslije marta mjeseca i da ona bude aktuelna, a ne da se odnosi na neki period koji je davno iza nas. Stoga ja mislim da je to možda i najracionalniji pristup kada je u pitanju sama ova Informacija, koju svakako treba dopuniti sa svim tim novim činjenicama koje su se čule ovdje sa ove govornice. Na kraju krajeva možemo mi uzeti stenogram ovoga što je govorio direktor, pa ćemo to uporediti kad kasnije dođe informacija koja će biti potvrđena ili ne potvrđena od strane Centralne banke. Ja smatram direktora ozbiljnim, ako je govorio za ovom govornicom tako kako je govorio, vidjećemo kakvi će biti rezultati.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Lovrinović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

Gospodine Bojiću, dakle ja nisam rekao da su neozbiljno radili nego da su nakon sjednice rekli da nisu imali informaciju, recimo ova dva zaključka koja su nuđena u sličnom obliku i Vijeću ministara, a onda su nikla na Povjerenstvu i usvojena su na Povjerenstvu, kako ste Vi rekli, jednoglasno. To je tačno, to sam i ja pročitao, međutim od kolega s kojima ja komuniciram, koji sudjeluju u radu, sam dobio informaciju, dakle, da nisu znali za te činjenice, da im to nije ravnatelj predočio. A ovo, ne znam na koje izvješće misli gospođa Pandurević kada je rekla da je popunjenost dobra. Ja mislim ... očišćeni, stojim pri tom.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Dušanka Majkić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

DUŠANKA MAJKIĆ

Jedini razlog što je ovaj materijal uopšte došao na ove poslaničke klupe je da se izglasaju ovi zaključci, ni jedan drugi, jer to i nije, oni nemaju obavezu da šalju Parlamentu, nego šalju Savjetu ministara. Pošto nije dobilo propust, nije imalo propusnu moć kod Savjeta ministara, hajmo to preko komisije obraditi i mi ćemo onda riješiti taj problem. Ovo će biti veliko iskustvo direktoru da ubuduće vodi mnogo više računa kada pravi ovakve informacije, ne samo nama, nego

i Savjetu ministara, i da budete svjesni da je nagrada koju ste dobili da sjednete na tako važno mjesto ona nije samo nagrada i glavni zgoditak, ona je nešto što obavezuje.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Senad Šepić, rasprava. Izvolite zastupniče.

SENAD ŠEPIĆ

Ma, davno sam se javio za raspravu, evo jako puno vremena uzeše ove replike. Ali šta zapravo želim reći, ne postoji, možda, neka bolja tema da pokaže kredibilitet nas kao države nego što je, recimo ova priča o direktnim stranim investicijama u Bosni i Hercegovini. Jedno je ono što mi o sebi pišemo, jedno je ono što mi o sebi govorimo, što će naše Vijeće ministara, naš premijer Vlade izaći pa reći kako mi napredujemo po svim mogućim, kako se zove, parametrima, kad on to sam sebe ocjenjuje i kad piše, a drugo je ono zapravo kako nas vide oni koji bi trebali uložiti novac u ovoj ovdje našoj zemlji. Najjednostavnije kazano, dakle ovo što imamo ovu Informaciju pred sobom, ovdje stoji Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je napravilo jednu, ovaj, ... i kazalo da od 01.01.2009. do 31.12.2016. godine u Bosni i Hercegovini da su direktne strane investicije iznosile 2.700.000.000 maraka. Uporedbe radi Crna Gora je recimo šest puta manja zemlja od Bosne i Hercegovine, u jednoj godini ima milijardu eura. Što vam ovo govorim? Dakle, mi u osam godina imamo otprilike nešto malo više nego što jedna Crna Gora, koja je šest puta manja od nas, ima za jednu godinu. Dakle, to govorim koliko je ova tema, a razumijem i diskusiju direktora koji je ipak pokazao, i kroz ovu svoju aktivnost i kroz rad, da želi da se nešto drugačije postavi, da se nešto pokuša drugačije raditi. Dakle, ono što je ključna činjenica – neće investicije u zemlju u kojoj glavni ljudi, dakle to je komentar kolegici Majkić koja kaže da će, da ovo samo nije nagrada već da treba se nešto i drugo uraditi, ne mogu glavni lideri ove zemlje javno pozivati na nepoštivanje zakona u zemlji u kojoj oni predstavljaju najznačajnije institucije. Ne može se desiti da u zemlji u kojoj mi očekujemo da neko donese kapital da jedan od najvažnijih lidera kaže da je dobro da neko ko je njegova supruga, bliski srodnik, samo zato što ima dobre veze, bude direktor. Dakle, ne može se desiti u zemlji u kojoj glavni lider zemlje kaže – važno je da izaberete tog i tog načelnika, on ima moj broj telefona. Pa, smije nam se planeta čitava. I mi sad govorimo o tome kako će neko u ovu zemlju donijeti neke investicije. Imate glavne političke lidere koji umjesto da kažu da je ovo pravna država, da je ovo država u kojoj hoćemo taj red, država institucija, država u kojoj vladaju zakonu, a ne pojedinci. Izađu glavni ljudi javno se hvale, javno govore kako je važno da neko ima neki privatni broj telefona, da će tobože moći riješiti sve. Je li mislite da je neko, kako se zove, lud, da će neko iz nekih, da će neko ko ima kapital u takvu zemlju, takvim liderima donijeti kapital. Dakle, zbog toga govorim da ovo nije vezano samo za FIPA-u, ovo nije vezano samo za neku instituciju, ovo je vezano za naš politički sistem u kojem politički lideri misle da su vlasnici ove zemlje i u kojim oni sve rade da se ne desi evropski put, da se ne desi pravna država, da se ne desi napredak i da se ne dese reforme u Bosni i Hercegovini, jer to je ono što nam šalju kroz ove izjave. I zbog toga, kad na takav način imate takav politički sistem u Bosni i Hercegovini, normalno je da iz ove zemlje odlaze ljudi i normalno je da u ovu zemlju ne dolaze investicije.

Dakle, zato je moj u ovom smislu, kakao bih rekao, komentar i stav. Ovdje dopunite ovu Informaciju, u ovoj Informaciji imate, pola stvari koje ste vi sad ovdje spomenuli nemate ovdje. Onda imate preklapanja stavova Ministarstva vanjske trgovine i, recimo, Centralne banke, pa i onoga što ste Vi direktore ovdje govorili. Ja sam za to da otvorimo raspravu, ali raspravu moramo otvoriti na način da pošteno govorimo šta je problem. Dakle, pošteno je, ključni problem je što

glavni ljudi u ovoj zemlji, koji imaju najviše moći, imaju najviše uticaja, oni neće pravnu državu, oni neće transparentnost, oni neće vladavinu prava, oni neće vladavinu institucija. I, dakle, nekad su barem o tome, to su tako radili a manje su pričali o tome, sad javno izađu za govornicu i pozivaju ljude i motiviraju ljude da glasaju za nekog samo zato što taj neko ima broj telefona lidera stranke ili predsjednika države. Pa, naravno, da smo zbog jednog takvog odnosa u situaciji u kojoj se nalazimo.

Hvala lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Maja Gasal-Vražalica, rasprava. Izvolite zastupnice.

MAJA GASAL-VRAŽALICA

Zahvaljujem predsjedavajuća.

Ono što je kolegica Majkić imala u svojoj raspravi potpisujem i neću se ponavljati, iskoristiću ovu svoju raspravu za jedan prijedlog zaključka, jer ja ne znam kako ćemo mi izaći iz ove situacije, prvenstveno što kad pročitamo i kad smo sada slušali uvaženog direktora, to su dvije različite informacije, i ona, treće pismo koje, drugo pismo koje smo dobili je onda još treća informacija. Meni još i nakon Vašeg izlaganja nije jasno – da li se mi sada u 2018. bavimo samo jednim kvartalom iz 2017. i da su to te informacije, a ovo sve naknadno što je nama došlo u obliku jednog pisma to nije predmet ovoga što mi kao danas usvajamo. Tako da ja mislim da se mi kao Zastupnički dom trebamo možda dogovoriti oko mog prijedloga, ili ako neko ima još šta da doda, da mi odložimo, odlaganje po ovoj tački do naredne sjednice u februaru, kako bismo dobili izjašnjenje po ovoj tački, kako bismo dobili cjelovitu informaciju koja će sadržavati sve ono što ova informacija treba da sadrži na temu informacija iz područja direktnih stranih investicija u Bosni i Hercegovini. Ta informacija treba da sadrži, naravno, za godinu o kojoj pričamo, ako je to 2017. onda informacije za 2017. sa precizno navedenim podacima i informacijama.

Također kada sam slušala uvaženog gospodina direktora u jednom trenutku sam mislila da slušam premijera Federacije BiH gospodina Novalića, dakle ovdje je sve super, sjajno, u porastu smo kao i što gospodin Novalić kaže da je u svim kantonima povećano zapošljavanje, dakle ljudi što odlaze to je neka mantra, ne znam ko se uopće bavi više time. Vi ste takođe rekli da ovdje treba pokazati da nema strahova i da je to ono ustvari što eto vama treba podrška da li Vijeća ministara ili nadležnih institucija. Pa da je to tako gospodine ne bi onda naš svijet hodao po ulicama drugih metropola da ovdje nema strahova u bilo koje obliku, od političke nestabilnosti, katastrofe, porezne politike i svega ostalog. Ono što ja kad pročitam zakon po kojem ste vi kao Agencija osnovani, dakle, i ono što vi nama nudite za informaciju, to uopće ne odgovara onome što je vaša nadležnost i što biste vi trebali u svojoj informaciji da ponudite nama kao zastupnicima i zastupnicama. Npr. vi biste mogli nama da kažete kako to, ako već kažete da od 2008. do 2017., da je ova 2017. rekordna godina po direktnim stranim investicijama u Bosni i Hercegovini, dakle nama bi za informaciju trebalo da nam kažete na osnovu čega, kako ste vi to uspjeli? Da li Vašim dolaskom, dakle da li promjenom rukovodstva, da li promjenom upravnog, nadzornog, i ne znam ni ja, odbora, da li zato što ste Vi uspostavili bolju vezu sa DKP mrežom Bosne i Hercegovine, da li imate neku bolju podršku u Vijeću ministara, da li ste vi kao agencija ili kao rukovodilac te Agencije predložili Vijeću ministara, pa bi trebalo nama u skorije vrijeme, jer Vi kažete da ćete vi imati takve investicije da će biti ... jednako Budžetu Bosne i Hercegovine. Ja se onda pitam koji su to modeli, dajte podijelite pa da možda i druge agencije prihvate te modele kako bi mi ovdje procvjetali kao država, a s druge strane da li ste vi kao agencija predložili neke zakonske izmjene,

dopune, koje će uskoro se naći na dnevnom redu da li Vijeća ministara ili Bosne i Hercegovine, kako bi se, evo, taj porast, koji Vi najavljujete tako ushićeno, do kojeg bi došlo.

Dakle, ja ne mogu da prihvatim da je ovo uopće informacija, takođe zato što ste nas doveli u neku zabludu sa svojim naknadnim pismom, Vaše izlaganje ne odgovara onome što piše, što se nalazi pred nama, a sve mi, sve me upućuje na ono što je, možda, gospodin Krčmar shvatio kao ispravku ili repliku. Ja samo, ne mogu ni da prihvatim i smatram da vi kao komisija treba da sjednete ponovo ili da Vi kao predsjedavajući sazovete i povučete ove zaključke, jer ovi zaključci još manje odgovaraju svemu ovome što mi, dakle na osnovu čega vi tražite povećaje, koga i čega. Godinama imaju isti, 1,5 milion se izdvaja, isti broj zaposlenih, i sada u 2017. tek su ostvarili kao neki pomak u prvom kvartalu, ... evo vam još para. Pa, dajte nam vratite ono što niste sve ove godine radili, dajte da se u Budžet vrati, jer vi, šta je radilo 28 ljudi, imate još 33, do 33 da ih zaposlite, šta ste radili. Pa, gdje je taj novca, ko je kriv, ko će odgovarati?

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Zaim Backović, rasprava. Izvolite zastupniče.

ZAIM BACKOVIĆ

Hvala Vam gospodo predsjedavajuća.

Ja ću ovdje pokušati bez emocija da govorim, pokušati da govorim o nečemu što je realnost kada je u pitanju direktno i indirektno strano ulaganje. Nikada ovaj Parlament ali ni građani Bosne i Hercegovine nisu dobili realnu strukturu ukupnog ulaganja. Kada kažem realnu strukturu to se odnosi na sektore ulaganja, pa se sjetite onog buma kada se uložilo u nešto što je puno više odnijelo iz ove zemlje, to je bankarski sektor, kada su pod presijom međunarodnom, pod navodnim znacima, bukvalno sve banke uzete i postale tzv. strane banke. To smo mi zaboravili. Uložili tri do sada izvukli 33. Nismo vidjeli tu međuspregu kretanja kapitala u ulaganju, a sa druge strane dobili rampu kojom je domaćim firmama bukvalno onemogućen pristup vanjskim tržištima upravo zato što nemamo kvalitetnu ili kvalitetno domaće bankarstvo. Ja znam da se direktor ove Agencije jako trudi ali bih ga zamolio da trampovski hvalospjevno ne nastupa, jer to djeluje kao Tramp, ovo nedavno u Davosu kada je izašao i govorio. Paralelno tome Trampove kapice, majice i za njegovu firmu ono što radi, rade Kinezi, ali on puno hvalospjeva o uspjehu. Te realne investicije moraju se posmatrati kroz realan prihod, a ne kroz ono što se zove u konačnosti ukupnu realizaciju, jer ukupna realizacija je izvoz novca iz ove zemlje. To je ono što mi realno imamo. Pogledajte u šta se najviše investiralo – bankarski sektor, trgovina, transport, i ako ja počnem ovako nabrajati. I ono što sam ja tražio da preko Ministarstva finansija, odnosno Centralna banka da podatke koliko je dobiti izneseno iz ove zemlje, to neće niko da da. A onda imate situaciju gdje domaći investitor ili domaći ljudi nemaju ... stimulansa, strana investicija oslobođena pet godina ovoga, oslobođena, pa kao primjer ću vam dati Koka-kolu. Sjetite se ... kada je došao i obnovio Koka-kolu te euforije, možete li se sjetiti toga. I šta se desilo, ko je danas vlasnik Koka-kole? Zašto to niste upratili. Pa, to ulaganje imate šest puta od dana obnove Koka-kole. Na isteku pete godine ... se prodao Koka-koli Grče, samo između sebe šetaju pare, na isteku pete godine prodao se Koka-koli Holandije, znam ja to dobro. A znate li ko je danas vlasnik? Koka-kola Ukrajine. I stalno pet godina oni oslobođeni jer je novo ulaganje.

O čemu mi to pričamo? Vidim ja Vi potvrdno, ali to nemamo ovdje, mi to moramo imati u ovim izvještajima ako mi želimo realnu sliku investiranja u Bosnu i Hercegovinu. Vi govorite o

Termoelektrani, izvanredno, ali za šta je ona, za šta se ona pravi? Gdje se ona pravi? Za izvoz i odvoz kapitala iz Bosne i Hercegovine, a kupnju jeftine sirovine u Bosni i Hercegovini za proizvodnju skupog kWh koji će se izvesti. I zato se ona pravi, i plaćanje radnika ispod svih mogućih .../govornik se upozorava na vrijeme/... kriterija. Ovo su sve podaci gospođo. Neće ljudi ovako da razgovaraju .../govornik se upozorava na vrijeme/... ..

Hvala vam, ali bih volio da mi date priliku da ovo, jer ja ovu problematiku dobro poznajem.

BORJANA KRIŠTO

Hvala lijepa i Vama.

Zastupnik Predrag Kožul, rasprava. Izvolite zastupniče.

PREDRAG KOŽUL

Pa, ja bih rekao da niko razuman ne dovodi u pitanje važnost inozemnih ulaganja u jednu zemlju, a posebno zemlju kakva je Bosna i Hercegovina, ..., dakle, gospodarski na niskoj razini. I zato mi je drag optimizam direktora Agencije, ali mi isto tako znamo da je priča o inozemnim ulaganjima postala jedna mantra ili floskula politička koja se često poteže paušalno u različitim prigodama. Tako da mi je kolega Backović zaista uzeo jedan dio mog razmišljanja pa ću vrlo kratko ponoviti i ja – nemamo u ovom Izvješću jedne vrlo važne stvari, nemamo strukture stranih ulaganja. Ona je vrlo važna, jer ni ja nisam siguran da su sva ulaganja u bankarski sektor u Bosni i Hercegovini donijela dobro Bosni i Hercegovini. Nisam jednako tako siguran da su sva ulaganja u, primjera radi, maloprodaju u naftnom sektoru Bosne i Hercegovine donijela dobro Bosni i Hercegovini, itd., itd. Dakle, struktura tih stranih ulaganja je važnija od ovih pokazatelja, ovaj, ovdje navedenih.

Ja sam vrlo pažljivo pročitao ovo Izvješće, koje je relativno kratko, iz još jednog razloga, uz dužno uvažavanje kolega koji su članovi ove komisije zajedničke, meni su ovi zaključci pomalo suspekti. Ja sam u ovih devet stranica Izvješća pokušao naći dvije rečenice, pet rečenica, stranicu, o ovoj kampanji „Invest in Bosnia and Herzegovina“, nisam našao ni riječi. I kako da se ja ovdje odlučim da glasam za zaključak koji je pomalo, ja bih rekao, ishitren, pa možda i paušalan, jer on traži da se izdvoje sredstva, ne precizirana sredstva, neka sredstva, za kampanju „Invest in Bosnia and Herzegovina“ o kojoj mi iz ovog Izvješća ne znamo ništa. A kada Parlament usvoji da nešto traži od Vijeća ministara ja držim da je Vijeće ministara obvezno da to uradi, a kada usvojimo ovakve zaključke doveli smo zaista naše Vijeće ministara u tešku poziciju, da izdvoji nepoznat iznos sredstava za, barem za mene, nepoznat projekat. Jednako tako i ovaj drugi zaključak koji kaže, opet paušalno, da se pokušaju osigurati sredstva za poticaj inozemnim ulagačima. Implementirati ili napraviti projekt poticaja inozemnih ulaganja je ozbiljno i preozbiljno pitanje. I zato ovaj zaključak koji se ne tiče termina ni rokova, je li to u ovom Proračunu za 2018. godinu, je li to onoliko i onoliko para i kada, ili je to u nekom budućem vremenu, mi ovdje nemamo, pa su ti zaključci, obzirom da mi to tražimo od Vijeća ministara, obvezujući, a obzirom da su paušalni ujedno su i neobvezujući. Pa, po meni nisu možda najsretnije rješenje u tom dijelu.

I ovo što je dijelom dotakao kolega Lovrinović, a Dom naroda je to obradio jednim zaključkom koji je usvojen, vrlo je važno pitanje, ima tu problema, da ne ulazim u to. To i jeste posao Doma naroda i meni je drago da je to Dom naroda jednim zaključkom tako obradio i odradio, tako da nema, možda, potrebe niti je uputno da takvu vrstu ili takav zaključak plasiramo i ovdje. On je iz Doma naroda, na neki način, obvezujući i važno je se držati i te strukture uposlenih, upravo zbog dobre atmosfere u jednoj ovakvoj Agenciji, kako bi ona mogla kvalitetno raditi ovaj zaista

vrlo važan posao. Upravo zato ja sam pomalo skeptičan, kažem, prema zaključcima, jer nisu mi u potpunosti, ovaj, kompatabilni sa Izvješćem, da tako kažem.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zaključujem raspravu, nema više prijavljenih.

Prelazimo na točku 94.,

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

BORJANA KRIŠTO

Podijeljen će bitim, u okviru glasanja će biti uključeno i glasanje o ovom zaključku.

Ad. 94. Razmatranje zastupničke inicijative Salke Sokolovića, podnesene 25.10.2017., koja glasi: „Na temelju članka 8. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ('Službeni glasnik BiH', br. 79/14, 81/15 i 97/15), podnosim zastupničku inicijativu kojom se zadužuje Ministarstvo civilnih poslova BiH da, u roku od 20 dana od dana usvajanja ove inicijative, pripremi i u parlamentarnu proceduru dostavi izvješće o razlozima neprimanja Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH u punopravno članstvo Europske organizacije za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (ENQA), s konkretnim prijedlogom mjera za otklanjanje uočenih slabosti“, broj: 01-50-1-2527/17.

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Doma je nadležnim za razmatranje zastupničke inicijative odredio Ustavnopravno povjerenstvo. Nadležno Povjerenstvo je 21.12.2017. dostavilo Mišljenje. Utvrdilo je da je inicijativa podnesena u skladu sa odredbama Poslovnika i dostavilo je Domu u daljnju proceduru.

Otvaram raspravu.

Zaključujem raspravu, zastupnik Mirsad Đonlagi, rasprava. Izvolite zastupniče iako smo, ali molim vas da se prijavite barem kad smo na točki dnevnog reda, da ne dolazimo u ovakve situacije. Izvolite zastupniče.

MIRSAD ĐONLAGIĆ

Zahvaljujem gospođu predsjedavajuća. Pozdravljam kolegice i kolege u sali.

Pa, ja bih samo dao komentar vezano za ovu inicijativu kolege Sokolovića, da sam temeljem odgovora koji smo dobili od ENQA o zahtjevu naše Agencije za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i negativnog odgovora koji je, po meni, zastrašujući, da sam ja ustvari pokušao nešto da napravim i ja sam dao Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju. Ali, pošto ja nikakvih sad još informacija nemam o tome kakav je stav po tom Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju, koji upravo se temelji na otklanjanju slabosti koje su navedene u odgovoru od ENQA, odnosno od ove Evropske agencije. Ali, evo, ja koristim priliku da vas pozovem sve da podržite Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju koji daje neku šansu visokom obrazovanju i Agenciji za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini u ponovnoj aplikaciji za prijem u Evropsku asocijaciju, a time dajemo i

šansu mladim ljudima da se na kvalitetan način obrazuju u ovoj zemlji, da ne odlaze iz ove zemlje želeći da se kvalitetno obrazuju. A posebno imam u vidu bojazan, koja je sad kod mene i pojačana, odgovorom koji sam dobio od Vijeća ministara za Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o sportu, koji apsolutno šalje i nedvojbeno šalje jednu snažnu poruku mladim ljudima – odlazite iz ove zemlje, nemojte se u ovoj zemlji baviti sportom. Takvu istu poruku, ako ne budemo usvojili ovaj Prijedlog zakona, šaljemo mladim ljudima u Bosni i Hercegovini i kada je obrazovanje u pitanju. Te, stoga, evo ja sam možda malo proširio ovu diskusiju, ne samo za ovu tačku kako je to kolega Sokolović tražio, ja apelujem na sve kolege u Predstavničkom domu da podrže, da damo šansu jednom i drugom zakonu bar u prvoj verziji, da eventualno, ukoliko neko misli da treba to da se popravi, da nastojimo popraviti tekst i jedan i drugi ovoga zakona, pa tako da mladimo opet pošaljemo, što kaže, dvojbenu poruku – da, mi se brinemo za vas i želimo da vam stvorimo prostor i u Bosni i Hercegovini da ostajete, da se obrazujete i da se bavite sportom.

Hvala velika.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Salko Sokolović, rasprava. Izvolite zastupniče.

SALKO SOKOLOVIĆ

Hvala uvažena predsjedavajuća.

Evo, ja se izvinjavam, pratio sam šta Vi govorite i nisam se javio. Volio bih da sam bio prvi ali nije bitno, gospodin Donlagić je govorio, ovaj, u okviru teme i vrlo bitne stvari. I, evo, odmah moja inicijativa kolegicama i kolegama da podržimo njegov Zakon. Nažalost, evo, poslije tri mjeseca i nešto dana mi raspravljamo, došla je ova inicijativa na red, znači 25. oktobar je bio davno. I, evo, pošto već imamo par uvodnih informacija ja bih samo još malo da dopunim ovu informaciju, da otprilike kolegice i kolege koji nisu, ovaj, baš upoznati sa ovom tematikom malo bliže upoznaju šta je suština ove inicijative.

Naime, osiguranje kvaliteta je ključni elemenat u reformi visokog obrazovanja i predstavlja jedan od preduslova za stvaranje evropskog prostora visokog obrazovanja. Bosna i Hercegovina je 2003. godine pristupila Bolonjskom procesu. Potpisivanjem Bolonjske deklaracije Bosna i Hercegovina je prihvatila jedinstvenu evropsku politiku o visokom obrazovanju sa svim obavezama koje su njen integralni dio, od kojih izgradnja sistema osiguranja kvaliteta je od suštinske važnosti. U skladu sa tim pojavila se u medijima informacija da je naša Agencija za osiguranje kvaliteta, da naša Agencija za osiguranje kvaliteta nije primljena u punopravno članstvo Evropske agencije za osiguranje kvaliteta, te da je odbijena od strane Upravnog odbora Evropske agencije za osiguranje kvaliteta. Treba napomenuti da je naša Agencija za osiguranje kvaliteta još 2010. godine pridruženi član Evropske asocijacije agencija za osiguranje kvaliteta i da se više od dvije godine vrše pripreme za punopravno članstvo. Ono što je posebno, ono što posebno iznenađuje su informacije koje su stigle do nas da je naša Agencija odbijena iz političkih razloga, obavezuje ovu instituciju da razmotri razloge koji su doveli do ovoga za nas vrlo lošeg slučaja koji baca sjenu na čitav sistem našeg visokog obrazovanja. Ono što me je više iritiralo je to da je priprema, da je prema dostupnim informacijama naša Agencija ... Upravni odbor ENQA i da je stavio negdje oko 19 razloga za ovakav čin, od kojih je jedan dio tih razloga suštinske prirode, a neki čak i proceduralne prirode. Upravni odbor je ukorio našu Agenciju da se nije dovoljno dobro pripremila i dala joj još dvije godine za otklanjanje propusta i ponovno konkurisaje. Svi ovi navodi za mene su iznenađujući jer sam i sam istraživao rad ove Agencije u posljednjih nekoliko godina.

Međutim, upozorenje Evropske agencije da postoje ozbiljni propusti organizacija akreditacije na prostoru Bosne i Hercegovine mora da se ozbiljno shvate, jer posljedice mogu biti katastrofalne.

Iz tih razloga ja i jesam, ovaj, i prema Ministarstvu civilnih poslova, a i prema Upravnom odboru Agencije, ovaj, pripremio par zaključaka, a iz, prema nama u Parlamentarnoj skupštini, a oni su, ukratko rečeno, da Parlamentarna skupština upravo, da se pripreme i od strane Ministarstva izmjene Okvirnog zakona o visokom obrazovanju, o čemu je gospodin Đonlagić govorio da ima svoj Prijedlog, ja sam ga gledao i on sigurno korespondira sa svim ovim negativnim primjedbama od strane Evropske agencije. Po meni trebamo pokrenuti odgovornost da ne kažem razmisliti i o ostavci Upravnog odbora Agencije za osiguranje zbog toga što nije odradila svoj dio posla u ovom vremenskom periodu. Normalno Ministarstvo civilnih poslova pretpostavljam da nam treba dati jednu sveobuhvatnu informaciju i da predloži određene mjere da bi se ovakvo stanje prevazišlo, a obaveza je i na Parlamentarnoj skupštini da se posebno osvrne na akreditaciju koja je dobijena na nelegalan, akreditacije koje su dobivene na nelegalan način i pogotovo političkim pritiskom, s tim da Parlamentarna skupština .../govornik se upozorava na vrijeme/... u tom svom poslu dobije i pomoć od strane Ministarstva sigurnosti. Mislim da je medijski prostor vrlo slabo .../govornik se upozorava na vrijeme/... ... priču, izvinjavam se samo još jedna rečenica, i smatram da bi ove navode o odbijanju trebalo dati detaljnije u medijski prostor da bi se studenti i profesori bosansko-hercegovačkih univerziteta pravovremeno informisali o trenutnom stanju kvaliteta obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Evo, toliko kao uvodni dio ove informacije. Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Zaim Backović, rasprava. Izvolite zastupniče.

ZAIM BACKOVIĆ

Hvala.

Bez dileme ovo je jedno od gorućih pitanja za budućnost ove zemlje, školstvo je osnov i temelj svakog društva, pa bi trebalo da bude i Bosne i Hercegovine. No, da bismo mi dostigli standarde koji su neophodni u razvoju jednog društva neophodno je da dostignemo i standarde u školstvu. Država koja je imala dva miliona stanovnika više nego što ima danas, imala je 1990. godine tri univerziteta. Država koja ima dva miliona manje stanovnika nego tada, danas ima ni broja im ne znamo, posebna priča je struktura i kvantum znanja koje studenti dobiju. No na ovo ću se vratiti. Neusklađenost sa praksom i normom univerzitetskog obrazovanja, da ne kažem u svijetu, nego u Evropi stanovit je problem za ogroman broj ljudi u Bosni i Hercegovini. Najveći politehnički univerzitet na svijetu koji je izrodio 11 nosilaca Nobelove nagrade, školovao je jedan broj bosanskohercegovačkih studenata, to je Univerzitet u Erlangu, rekao sam precizno politehnički, znači bavi se samo tehničkim naukama. Između ostalog oni imaju i jedan smjer koji se zove – Elektromašinski. Jedan broj bosanskohercegovačkih studenata, interesantno je iz svih su naroda ili nacija kako hoćete, završili su to i onda ovdje, pošto mi ne poznajemo elektromašinski inženjer, ne mogu da nostrificiraju diplomu, apsurdnost kakva ne može biti. Ti mladi i vrlo obrazovani ljudi u svojoj struci pošto ovdje nisu mogli ni da nostrificiraju, danas rade po svijetu, jer su ih jedva dočekali da tamo rade. To su apsurdni kakvih nema. Imate u Milanu dva univerziteta, jedan je Bokoni, njega je završio, recimo, Dodikov sin i drugi je Marangoni. Nijedno dijete koje završi Marangoni, ovaj, ne može da nostrificira diplomu u Bosni i Hercegovini. I sad imate četvero Bosanaca i Hercegovaca u dalekom Hong Kongu odmah su dobili posao, dvoje u Los Angelesu, jedno u Njujorku, samo zato što ovdje ne znaju šta su oni završili, ali zato svijet dobro zna. Mi

ćemo morati početi da radimo na ovome o čemu je govorio uvaženi profesor, cjelovitoj izmjeni sistema školovanja naše djece. Ne uradimo li to mi ćemo dobiti zemlju ne besperspektivnosti nego u cjelosti praznu zemlju.

U fazi pripreme za današnju sjednicu ja sam napravio analizu diplomiranih na fakultetima, odnosno univerzitetima. Zna li koji je omjer bazne nauke u odnosu na društvene nauke, je li se iko tim bavio, ko će raditi u ovoj zemlji? Na stotinu diplomiranih četiri je iz baznih nauka, četiri su inženjeri, 96 su najviše je filozofa, politologa, onda dolaze ekonomisti, pravnici i ono što svijet ne poznaje mi smo to verificirali, diplomirani mašinski inženjer menadžer. Ja ne znam gdje to postoji, tražio sam ne postoji nigdje .../govornik se upozorava na vrijeme/... diplomirani elektro inženjer menadžer, samo me zanima kakav je to elektro inženjer. I doveli smo do apsurdna sljedeće u zdravstvu .../govornik se upozorava na vrijeme/... direktor ustanove ne može biti vrhunski stručnjak u svojoj oblasti ako nije završio za menadžera. Teško ovoj zemlji.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Ne vidim više prijavljenih. Zaključujem raspravu po točki 94.

Prelazimo na točku 95.,

Ad. 95. Razmatranje zastupničke inicijative Senada Šepića, Salka Sokolovića i Sadika Ahmetovića, podnesene 23.11.2017., koja glasi: „Na temelju članka 8. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ('Službeni glasnik BiH', br. 79/14, 81/15 i 97/15), podnosimo zastupničku inicijativu za sazivanje i održavanje sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH o temi: Informacija o negativnom trendu odlaska ljudi iz BiH, posebno mladih“, broj: 01-50-1-2753/17

BORJANA KRIŠTO

Kolegij Doma je nadležnim za razmatranje zastupničke inicijative odredio Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava. Nadležno Povjerenstvo je 21.12.2017. dostavilo Mišljenje. Povjerenstvo je prihvatilo navedenu inicijativu.

Otvaram raspravu.

Zastupnik Senad Šepić, rasprava. Izvolite zastupniče.

SENAD ŠEPIĆ

Hvala lijepa gospođo predsjedavajuća.

Dakle, evo kao jedan od predlagača ove današnje inicijative. I vama je, a i javnosti poznato da je ovo možda sedmi, osmi put da govorimo o ovoj temi, da tražimo neki način kako ćemo formalno ovu priču otvoriti u Parlamentarnoj skupštini BiH u jednom najširem kontekstu i kako ćemo napraviti neku vrstu mjera, neku vrstu odgovora na ovo stanje i reći šta mi kao Parlament, šta mi kao institucije države Bosne i Hercegovine želimo da učinimo da bi sačuvali naše ljude u ovoj zemlji. Ja lično mislim da je ovo, po meni, najveći nacionalni, vitalni nacionalni interes države Bosne i Hercegovine i svih nas u Bosni i Hercegovini. Imamo masovni odlazak ljudi iz Bosne i Hercegovine, dakle i ne postoje neki precizni podaci, zato je važno da se ova tačka dnevnog reda, odnosno da se ova sjednica održi i da se na ovoj sjednici otvore sva ova pitanja i sa svih strana

dobijemo relevantne odgovore. Dakle, nestaju nam cijeli gradovi, postajemo zemlja staraca. Jedan od naj, rekao bih, direktnijih načina kako vidimo koliko odlaze ljudi iz Bosne i Hercegovine, s obzirom da ne postoji ta precizna informacija, govori se da u zadnje dvije godine je 150 hiljada ljudi otišlo iz Bosne i Hercegovine, ali ono što mogu vidjeti ljudi koji svaki dan rade na graničnim prelazima mogu vidjeti da u zadnje tri godine se taj broj ljudi koji prelaze preko graničnih prelaza, vrijeme koje oni, te gužve koje se prave, vrijeme koje trebaju da bi prešli preko graničnog prelaza, govori o kakvom se, o koliko se zapravo velikom broju ljudi koji odlaze iz Bosne i Hercegovine radi. Dakle, ljudi generalno odlaze iz ove zemlje zato što ovdje ne vide perspektivu. Maloprije sam govorio kako glavni ljudi koji vode Bosnu i Hercegovinu, čak u javnoj komunikaciji, šta oni govore o ovoj zemlji, šta oni kao vrijednost šalju ljudima u Bosni i Hercegovini i koliko zapravo oni tom svojom takvom politikom tjeraju ove ljude, koliko su oni najdirektniji uzrok zašto ljudi odlaze iz Bosne i Hercegovine. Nema perspektive, nema posla, dakle nema pravne države, nema socijalne sigurnosti za ljude i za njihovu djecu u Bosni i Hercegovini. Dakle, činjenica je da ova vlast, da ljudi koji vode zemlju nemaju nikakav sluh za ovo pitanje, jer da imaju ne bih danas ovdje po osmi put u ovoj Parlamentarnoj skupštini BiH molio da se stavi na dnevni red, da se Kolegij koji vodi i ovaj Parlament usaglasi i dogovori oko toga da imamo sjednicu na kojoj ćemo otvoriti i diskutovati ova pitanja. Osnovni profil ekonomske politike ljudi koji vode zemlju, dakle predsjedavajućeg Vijeća ministara, entitetskih premijera, vlada, osnovni profil njihove ekonomske politike je dignite nove kredite da vraćate stare. Ako ima neko da me ubjedi da je ovo drugačije, evo volio bi da otvorimo tu vrstu diskusije. Dakle, i počesto se zadužite, dignite neke, po nekim lošijim, kako se zove, uvjetima te kredite kod domaćih ili međunarodnih finansijskih institucija da bi vratili one stare kredite. Dakle, nametnite nove namete, donesite nove namete u Bosnu i Hercegovinu. Oko 400 parafiskalnih nameta ima u Bosni i Hercegovini, a svake godine oni rastu.

Treća stvar su, dakle, evo akcize, od sutra ljudima jedan rezervoar goriva poskupljuje za otprilike 10 maraka. Dakle, imamo sad i priču da se ustvari neće iz tih, iz svega toga da se neće graditi ceste, da neće biti autocesta koje će se finansirati iz akciza. Imate četvrtu stvar, dakle inspekcije za one koji nemaju političku zaštitu, to je način kako generalno funkcioniše ekonomska politika ove aktuelne vlasti, oni koji nemaju političku zaštitu njima idu inspekcije, a neki drugi mogu raditi šta god hoće, i zbog toga ljudi odlaze iz ove zemlje. I četvrta stvar, dakle jedan od osnovnih, rekao bih, temelja na kojima se zasniva ekonomska, finansijska održivost sistema u Bosni i Hercegovini je novac kojeg naši ljudi koji žive vani pošalju u Bosnu i Hercegovinu. Prema zvaničnim informacijama Centralne banke 3,5 miliona maraka godišnje se pošalje preko računa, dakle ljudi 3,5 milijarde, rekao sam milijarde, 3,5 milijarde se pošalje preko računa. Ja vam garantiram da najmanje duplo još toliko se donese što se da iz ruke u ruku. Kad dođe neko ko je otišao vani pa ostavi svojoj, svome ocu, svojoj majci, svojoj porodici, dakle kad sve ovo imamo na umu jasno je zašto vlast ne želi da se, da se riješi problem odlaska ljudi iz Bosne i Hercegovine. Njima je interes da odlaze ljudi, njima je interes ... Ko odlazi iz BiH? Ljudi između 20 i 40 godina, dakle oni koji imaju još uvijek snagu, mogu nešto promijeniti, mogu jednu ovakvu, jedan ovakav sistem, kako se zove, loših ljudi koji vode zemlju, koji imaju najznačajnije, obnašaju najznačajnije funkcije u zemlji, mogli bi ih promijeniti. Zato je u interesu vlasti da ti ljudi odlaze i kad odu vani nek pošalju novac, kako se zove, svojim starima kući, na takav način čuvaju socijalni mir, nemojte im preko graničnih prelaza riješiti mogućnost da lakše mogu doći kući, jer tobože nije dobro ako neko ko je otišao vani pa vidi kako se mora .../govornik se upozorava na vrijeme/ ... bolje živjeti, da dolazi kući pa da ove ovdje koji žive da njima otvaraju oči.

Zato vas molim, dakle, time ćete pokazati šta mislite o ovoj inicijativi, po osmi je put podnosima, zato vas molim da podržite i da hitno sazovete posebnu sjednicu .../govornik se upozorava na vrijeme/... Predstavničkog doma, da ovu tačku dnevnog reda imamo na dnevnom redu i da zapravo ovu temu prodiskutujemo i nađemo ovaj program mjera koji nam je neophodan.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Jasmin Emrić, rasprava. Izvolite zastupniče.

JASMIN EMRIĆ

Zahvaljujem uvažena predsjedavajuća.

Ovom diskusijom želim prije svega podržati predloženu inicijativu, jer u ovom aktualnom trenutku čini mi se da od ove teme nema važnije u Bosni i Hercegovini, iako se pred ovakvim poražavajućim podacima i negativnoj statistici o iseljavanju najčešće zatvaraju oči, i to zatvaraju oči oni koji bi prvi trebali da progledaju, da uoče i vide svaku anomaliju i svaku negativnu pojavu u društvu, a posebno one pojave koje bitno utječu na demografsku sliku u našoj državi. Predmetna inicijativa se ne bi trebala shvatiti kao čista opozicijska aktivnost, već istu treba suštinski obraditi i otvoriti raspravu u kojoj bi značajno učešće i doprinos u utvrđivanju adekvatnih smjernica trebala dati struka, pa i akademska zajednica. Svima nama je jasno da veliki broj naših građana, bez obzira na nacionalnost, vjersku ili bilo koju drugu pripadnost, bez obzira i na političku opredijeljenost, nažalost, napušta ovu državu. Postavljamo pitanje zašto je to tako, zašto se sada toliko ispoljava ovaj negativni trend iseljavanja stanovništva, zašto nam odlaze mladi ljudi, zašto odlaze porodice? Imamo li odgovor na ova pitanja u ovoj državi? Da li se postojeće vlasti uopće bave ovom tematikom i tko bi trebao dati odgovore na ova pitanja? Valjda bi vlade ove države, na svim nivoima, prve trebale uočiti, opisati i analizirati ove negativne trendove i pojave odlaska ljudi, te predložiti strategije i mjere za smanjenje takvog negativnog trenda. Ali koliko vidimo vlade se ne bave ovim pitanjima ili se najmanje bave ovim teškim suštinskim i životno važnim temama. A zašto se ne bave? Zašto ih, pa i provociraju ovakvi prijedlozi ili zahtjevi da se raspravlja o negativnim društveno-ekonomskim trendovima i pojavama? Po meni odgovor je jednostavan, zbog toga što su te iste vlade, pa i sve dosadašnje vlasti u ove zadnje 22 godine najmanje mislile o trendovima koji će nastupiti jednoga dana kada građani ove države shvate da su prevareni, da su izmanipulirani, obespravljeni i da je njihov život i opstanak u svojoj domovini besperspektivan. To se nažalost upravo sada i događa. Sada dolazi do izražaja dugogodišnja neodgovornost i odsutnost realne prosudbe i planiranja razvoja države i društva. Zar to nije žalosno i poražavajuće saznanje? Zar to nije poraz svih dosadašnjih politika? Za ovo stanje i iseljavanje odgovorne su sve političke elite koje su imale vodeće udjele u vlasti i koje su nedovoljno kvalitetno i najviše formalno projektirale društvene i privredno-ekonomske tokove u našoj državi. Primjera radi, 22 godine se otuđuje i pljačka državna imovina, umanjuje se njena vrijednost i prodaje u besćenje, ali pojedinci u tim kriminalnim i korupcijskim trgovinama državnog kapitala su zaradili milione i oni sada upravljaju najmoćnijim političkim krugovima koji drže vlast. U tim političkim i interesno povezanim krugovima zarobljena je i izvršna, i zakonodavna, i sudska vlast. I šta smo dobili nakon dvije decenije demokratskih procesa? Dobili smo društvo bogatih i slavnih vlastodržaca, doduše nema njih puno, ali taman toliko da upravljaju svim društvenim i ekonomskim procesima na bazi ličnog interesa i interesa njima bliskih grupa. To naši građani, a posebno mladi, posebno mladi ljudi, vide .../govornik se upozorava na vrijeme/... osjete i zbog toga bježe što dalje iz ove države.

Još bih predložio zaključak, vrlo je malo vremena za ovako važnu temu, a isti bi glasio:

– Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH zadužuje Vijeće ministara da za posebnu sjednicu Predstavničkog doma na temu „Informacija o negativnom trendu odlaska ljudi iz Bosne i Hercegovine, posebno mladih“, pripremi i dostavi predmetnu informaciju s prijedlogom mjera i aktivnosti za smanjenje ovog negativnog trenda.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Špirić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospođo predsjedavajuća.

Gotovo da ne znam na koji način ovo mogu da formulišem, ali radi se o ozbiljnom izazovu koji nije samo izazov za Bosnu i Hercegovinu, nego za zemlje u okruženju, za zemlje članice Evropske unije. Generalno globalni svijet je u demografskom pokretu. Ja ovdje mogu da govorim sa stanovišta opozicije, ali to ne želim. Dakle, daj Bože kad bi u ovoj zemlji bio čarobni štapić koji bi imao promptni odgovor na ove izazove. A sjetite se samo '72., '70-ih godina u vrijeme bivše Jugoslavije kada je Josip Broz uspio nekoliko miliona ljudi da ode u Njemačku. Sada ti transferi iz Njemačke dolaze ovdje i poboljšavaju uslove života ljudi, roditeljama, itd. Bosni i Hercegovini koja je izašla iz rata trebaju dvostruko veće stope rasta da bi se mogli nositi s ovim, jedna ratom razorena zemlja. Zemlje u okruženju, zemlje članice Evropske unije, prošle godine je Bugarska izgubila 2,5 miliona. Ali moram da vam kažem, dakle, ja jesam za to da vlade nađu odgovor da najpropulzivniji dio stanovništva ostaje u Bosni i Hercegovini, ali to, ideja slobode kretanja u Evropi je u koliziji s onim što mi hoćemo. Ova tema može populistički i politički da se zloupotrebljava, ali ja mislim da je to jednako loše kao ovo što ljudi bježe. I zato jesam da mi kao Parlament damo zaključak Vijeću ministara da, zajedno sa ostalim nivoima vlasti, sačini program na koji način će dinamizirati rast i obezbijediti prihvatanje mlade populacije, stvoriti uslove mladoj populaciji. Nećemo nikakvim zabranama, i na kraju krajeva mislim da je to u koliziji sa idejom ujedinjene Evrope. Ko zna koliko danas ljudi migrira ili ode iz Britanije u Njemačku, iz Njemačke u Austriju, iz Austrije u Francusku, jer je to faktički jedno tržište, Evropa bez granica, ako ikada to doživimo. Ali hajte da činimo, mi bi najjednom da idemo u Evropu, a na drugom da nam ljudi ne idu u Evropu .../govornik se upozorava na vrijeme/... A druga stvar, kompletan afro azijski dio je u pokretu. Znamo li koliko će se ljudi zadržati u Bosni i Hercegovini? ... /govornik se upozorava na vrijeme/... Možemo li se nositi sa tim izazovima? Dakle, mnogo je izazova u ovoj zemlji i ja ne mislim da na svaki izazov ima odgovor, pogotovo zemlja koja je izašla iz rata razrušena. Ali to ne znači da treba amnestirati vlast da čini programe.

I u tom smislu ću ja podržati ovaj prijedlog kolege Šepića i svih drugih koji su na ovom tragu i nije problem i zaključak kolege da usvojimo, samo da ne pravimo neke populističke, ambiciozne zhatjeve, a sami smo svjesni da upadamo u zamku. Eto u tom smislu sam htio, dakle nije replika nikom, poštujem sve koji žele da se taj problem riješi, al daj Bože, niti to može stati u jednu glavu, u jedan mandat, niti .../govornik se upozorava na vrijeme/...

BORJANA KRIŠTO

Molim Vas.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Hvala vam lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Maja Gasal-Vražalica, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

MAJA GASAL-VRAŽALICA

Apsolutno podržavam inicijativu. Nije replika nego prijedlog kolegi Emriću, pošto smo na istom tragu, s tim da je moj malo drugačiji prijedlog, pa ako se kolega koji je predložio zaključak složi možemo ga zajedno potpisati. Dakle, da je ova vlada i Vijeće ministara ili bilo koji, bilo koja druga vlada na bilo kojem nivou Bosne i Hercegovine željela nešto poduzeti oni bi to, dakle, poduzeli i bez nas, odnosno mi bismo dobili strategiju prioriternih mjera koje bismo trebali poduzeti od njih, a ne da mi s ove strane iniciramo to. Dakle, ja ne da sumnjam u Vijeće ministara ili neku drugu vladu, ali smatram da Bosna i Hercegovina ima izvanredne stručnjake i stručnjakinje iz oblasti demografije, ekonomije, zdravstva, obrazovanja, sigurnosti, pa i predstavnika nevladinih sektora, i ja lično smatram da Vijeće ministara ili da zajedno potpišemo prijedlog zaključka – Da Vijeće ministara nakon usvajanja prijedloga zaključka u roku od 30 dana formira krizni štab. Zašto krizni štab? Zato što smo mi po ovom pitanju već odavno u krizi i nama treba od strane stručnjaka izrađena strategija koje su to mjere koje mi kao država moramo poduzeti, naravno poštujući nadležnosti svih nivoa, kako bismo, ne zaustavili, mi to nikad nećemo zaustaviti, ali smanjili trend odlaska radno sposobnog stanovništva. Ovo sve također ide u kontekstu onoga o čemu smo mi pričali, što li u kontekstu revizija, što li o ovoj Informaciji koju smo dobili od FIPA-e. Dakle, ako pričamo o odlasku ljudi, to nije trend gospodine Špiriću, ne gubi, zemlje Evropske unije ne gube u ovakvom obimu radno sposobno stanovništvo. Pa kad pričamo o stranim investicijama, to znači da mi stranom investitoru već sad moramo reći, ako budeš dolazio u Bosnu i Hercegovinu, Bogati, usput povedi malo i radne snage sa sobom, jer kod nas nema te radne snage. Dakle, prijedlog kolegi Emriću, ukoliko ste zainteresirani, jer je u istom kontekstu, da zajedno potpišemo ovaj sadržaj zaključka, jer smatram da to treba struka da radi i da zajedno sa Vijećem ministara i ostalim vladama uputi, svim, je li, parlamentima na nivou Bosne i Hercegovine.

BORJANA KRIŠTO

Prije no što sljedeći zastupnik dobije riječ, upozoravam sve zastupnike i zastupnice na poštivanje poslovnih odredbi. I ovaj put je prekršena poslovnička odredba, jer je zloupotrijebljena ispravka krivog navoda, i to je rađeno u više puta, pa vas molim da ne shvati se pojedinačno, nego da se pridržavate dnevnog reda, i kod ispravke krivog navoda da se referirate na koji navod se ispravlja, a ne da se dopunjavaju neke stvari. To se radi na jedan drugi način.

Zastupnik Senad Šepić, ispravak krivog navoda. Izvolite.

SENAD ŠEPIĆ

Kratko kolegi Špiriću, iako je on na kraju ove svoje diskusije se ustvari vratio na ono šta je suština, a suština je da se o ovome mora pričati. Dakle, može to sad neko shvatati, šta god kažete ovdje u Parlamentarnoj skupštini tobože vi nešto, imate neku lošu namjeru, nešto nekoga kritikujete, nešto ste, kako se zove, hoćete da budete, nazivaju vas raznim imenima, ali je činjenica, dakle, da oni koji pokušavaju osporiti, Nikola, da se ovo stavi na dnevni red, to su najveće zlo, najveći su ti problem ove zemlje. Dakle, ljudi rat je stao prije 23 godine, ne idu ljudi, Nikola, iz ove zemlje što se boje te vrste, kako se zove, tema. Dakle, ne mogu više slušati ovu političku retoriku istih ljudi, istih faca, istih politika, istih prioriteta, dakle ne možete dopustiti da vas neko baš 20 i još nešto godina tako vara, tako laže sa istom tom matricom, sa istom tom temom. Dakle, to je, Nikola, problem, odlaze ljudi koji imaju posao. Radili smo analitiku, radili smo analizu, imaju posao, kaže – ne želim da mi dijete raste ovdje u ovakvom hororu, u ovakvom ambijentu, ovakvim temama, u ovakvom političkom diskursu. Traže drugi narativ, traže drugu politiku, novu politiku, nove prioritete Zato je važno da se to desi u Bosni i Hercegovini. Dakle, ko je odlazio

prije iz Bosne i Hercegovine? Odlazile su glave kuće i moj je otac radio vani. Danas odlaze cijele porodice, čitave porodice napuštaju državu. Dakle, to je ta stvar oko koje, ne možemo je staviti u neki široki globalni kontekst pa reći – znate, vrijeme globalnih kretanja. Onaj iz Švedske ide u Norvešku zato što tri mjeseca u tom periodu ima bolju neku poziciju ili posao nego što je trenutno tad imao u Švedskoj. Ali to nema veze sa ovim zbog čega ljudi napuštaju Bosnu i Hercegovinu i pogotovo nema veze s tim da po osmi put jednu te istu stvar diskutujemo, molimo da se nađe na dnevnom redu, a neko pokušava to posmatrati – to je neka, kako se zove, tobože priča koju neko želi kao opozicija ili kao pozicija. Ovo je pitanje odgovornosti nas svih bez obzira jesmo li u poziciji, opoziciji, bilo kako, svih nas koji sjedimo ovdje da pokažemo kredibilitet, i potencijal, .../govornik se upozorava na vrijeme/... i snagu da o ovim pravim temama pričamo, a ne da se lažemo oko nekih drugih tema za koje svi znamo da nisu problem.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Momčilo Novaković, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Hvala lijepo.

Pridružujem se onim koji ispravljaju navod da se, da je ovo globalni trend i da je evo to što se dešava kod nas se ustvari dešava se u čitavom svijetu. Možda to i jeste u jednom dijelu tako, ali u svakom slučaju ovo kod nas je mnogo drugačije nego što je iseljavanje ili kretanje stanovništva unutar Evropske unije. Odavde ljudi odlaze da se ne vrate, a ne da idu, ovaj, traže bolji posao pa će se vratiti tamo ako nađu u svojoj zemlji bolji posao. I moram pitati kolegu Špirića bez ikakve, naravno, zle namjere – da li sam ja dobro njega razumio, poređenjem sa sedamdesetim godinama sam shvatio da je ustvari dobro što ljudi odavde idu jer će poslati neke pare od kojih ćemo mi da imamo veći rast, odnosno ostvariti veći rast društvenog bruto proizvoda, domaćeg bruto proizvoda. Ako je to, ako sam ja to dobro shvatio, onda hoću da kažem da se s tim apsolutno ne slažem i da to, po meni, nema veze sa realnošću. Dakle, mi ostajemo bez sposobne radne snage, kako ćemo mi ostvariti rast sa radnicima koji ostaju ovdje, sa ljudima koji nisu već danas sposobni da zadovolje i ovako jadnu i nerazvijenu privredu u Bosni i Hercegovini, a možete pomisliti kako bi to izgledalo kad bi, ne dao Bog, navalile stane investicije, strani investitori u ovu zemlju.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Jasmin Emrić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

JASMIN EMRIĆ

Zahvaljujem.

Ja sam se, kolega Špiriću, na početku svog obraćanja ogradio u smislu da se ovo shvati kao čista opozicijska aktivnost, znači neka medijska kampanja koju je lijepo da čuju građani ove države, i ne želim da se ova tema na takav način i shvati, zbog toga sam to na početku i naglasio jer je ovo sada atraktivno u ovoj izbornoj godini. Međutim, ovo je, kao što je i kolega Novaković i mnogi drugi naglasili, i globalin problem, ali specifičan za Bosnu i Hercegovinu. Po čemu je specifičan? Pa nisu te emigracije iste u Bosni i Hercegovini i u zemljama Evropske unije, ovdje mladi nemaju nikakav izbor, oni uopće nemaju radno mjesto, oni uopće nemaju posao, oni nemaju socijalno zdravstvenu zaštitu, pa neće imati plaću, neće imati penziju, pa šta da oni rade, skrštenih

ruku da ovdje sjede. Ja se slažem, ovo se ne može riješiti kratkoročnim mjerama, potrebne su dugoročne mjere, ali sam isto tako naglasio, u svom prethodnom obraćanju, 22 godine mi trošimo pričajući o najvažnijim nacionalnim interesima dok nam građani ove države bježe zbog toga što ih toliko njihovi lideri štite da im ne daju ni da rade. I zbog toga se mi razlikujemo od Evropske unije, to je suštinska razlika. Pa neće naši mladi ljudi ovdje godinama čekati da dočekaju duboku starost i iznemoglost i da onda shvate da im je potrošen život, oni moraju da idu, traže bolje sutra, traže bolje sutra tamo gdje im se to nudi i gdje imaju izbor. U Bosni i Hercegovini, nažalost, nema izbora i to je suštinska razlika.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Saša Magazinović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

SAŠA MAGAZINOVIĆ

Zahvaljujem.

Ispravljam krivi navod da se radi o globalnom trendu i globalnoj pojavi i kao kontra argument tome navodim činjenicu da Dodik, Čović, Izetbegović nisu globalni trend i globalna pojava, nego specifičnost Bosne i Hercegovine, da politike koje oni predstavljaju nisu globalne politike nego specifičnosti Bosne i Hercegovine i jedan od razloga zbog čega ljudi iz ove zemlje odlaze. Kolega Šepić zajedno sa Sokolovićem i Ahmetovićem su predložili ovo kao tačku dnevnog reda i mi sada razgovaramo o tome da li ćemo o ovome raspravljati, a ne raspravljamo trenutno, pa ću ja zbog toga odustati od diskusije, a sad ću reći samo jednu stvar. Dakle, prva stvar, podrška apsolutna inicijativi. Kolegica Gasal je u nekoliko navrata govorilo o iseljavanju ljudi iz kantona odakle ona dolazi, iz Livanjskog kantona, mislim da i o tome trebamo, ovaj, otvoriti raspravu, jer je vrlo specifičan problem. Trebamo govoriti i o stavovima onih političara koji kažu da trebamo, da trebaju ljudi ići da bi slali doznake, a ne da im treba omogućiti ovdje pristojan život i da ovdje zarađuju taj novac, možemo razgovarati i trebamo razgovarati i o onima koji su obećali 100 hiljada radnih mjesta, ali tada nisu rekli da je to u inostranstvu, trebamo razgovarati i o onima koji su smislili da ćemo ući u Evropsku uniju tako što ćemo se kolektivno preseliti u Evropsku uniju, a naša zemlja ostati ovdje gdje jeste, i mnogim drugim tremama. I zbog toga ću više nego zdušno podržati ovo. I nisam siguran da je Vijeće ministara najbolja adresa i mjesto gdje će se riješiti svi problemi, ali sam više .../govornik se upozorava na vrijeme/... nego siguran da je ovo pravo mjesto gdje se ovaj razgovor na ovu temu, odnosno ova diskusija treba otvoriti.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Špirić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ma, žao mi je, zapravo postavlja se pitanje želimo li mi uopšte da se razumijemo. Ja ne mogu da vjerujem da ljudi ne razumiju ono što kažem. Ja sam govorio o dotacijama koje stižu iz inostranstva da bi stvorile socijalno snošljiviju atmosferu u Bosni i Hercegovini. Zato mislim da kolega Novaković me nije shvatio. Nije ovo lako rješiv problem, i slažem se da o njemu treba razgovarati ... da rješavaju ove probleme. Ali u ovoj zemlji je sve međusobno posvađano, opština s kantom, kanton sa drugim nivoom, entiteti sa državom, ... stari. Izgleda da u predizbornoj godini hoćemo da posvađamo i stare i mlade. Ja bih volio, evo, sve kolege koji hoće ovo da riješe,

a ovo je i političko, i ekonomsko, i demografsko, i socijalno, i svako drugo pitanje, da svi koji o tome nešto znamo napišemo barem stranicu. I slažem se sa kolegicom Majom, mnogo je ovo ozbiljan problem kad bi mi danas imali na njega odgovor, a mnogo je neozbiljnije ne tražiti odgovor. I ja ne mislim, ja ne mislim da postoje ovdje tri, dva, pet ljudi koji koče, i vrlo je teško između ideje slobodne Evrope i naše demagogije zatvorimo da ne idu. Od Bosne se neće praviti geto, mladi ljudi treba da idu i da se vraćaju, i da imaju komunikaciju, ali vlade treba činiti odgovornim da ovdje bude plata pet puta veća, da imaju za šta da ostanu. Dakle, to je ono što se ja slažem, da otvorimo raspravu stručnu, ... toga, neko je za mlade, neko je za stare, pa eto neko misli da ... negdje. Suviše je ozbiljna tema i nema brzog rješenja. Dok mi o ovome raspravljamo stvari se odvijaju, kreću su izvan nas, prema nama. Dakle, vrlo je .../govornik se upozorava na vrijeme/... ozbiljno da bi našli jednostavno rješenje. A podržavam da se o ovome razgovora bilo gdje, na bilo kojem mjestu. I nemojte da jedni druge optužujemo, nije fer. Ja znam da je politički ... reći treba učiniti sve da mladi ne idu, ali hajte da učinimo to.

Evo, hvala vam lijepo.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Nikola Lovrinović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

NIKOLA LOVRINOVIĆ

Zahvaljujem gospođu predsjedavajuća.

Dakle, nemam ništa protiv da se o ovoj inicijativi razgovara, međutim kolega Šepić i Emrić, a kasnije i gospodin Magazinović su već o ovome dosta rekli, dakle, na neki način iskače se iz dnevnog reda, govorili su već o temi kao da smo je otvorili, pa bih nekoliko stvari aludirao na njihove, dakle, komentare koji su izrekli ovdje za govornicom kada su govorili o točki dnevnog reda. Dakle, gospodina Šepića bih volio upitati – pa gdje on bi sve ove godine? Dakle, jednostavno čovjek tako govori kao da je prvi put došao u Parlament i da, evo, on jadan tu ništa ne zna o svemu tome. I da li on spada u te ljude koji ništa ne učiniše, u koje on ljude apravo spada? Znam da gospodin Šepić dolazi iz županije koja je, po nekim mojim informacijama, sve ove godine bila najnestabilnija kada su pitanju politički odnosi unutar te županije, smjene vlade, promjene, itd., i ne znam što je tamo učinio, kao čovjek koji dolazi iz toga kraja, da se tamo stabilizira situacija i ne znam ko mu je tamo smetao, koji je to politiki establišment ili ljudi, itd. Dakle, čini mi se da ovo nije prvi put da govori da ljudima treba reći ovdje da kada dođu neki drugi ljudi na vlast da će oni od Bosne i Hercegovine stvoriti Austriju, Švedsku, Njemačku. Pa to je čista laž, čista laže, ne znam koju lovu da dobijete, dakle od toga nema ništa. A njemu bih takođe rekao, i gospodinu Emriću – znate ja kad sam bio mlad, a to je prije 30 godina, znate šta je bilo, dakle počeo je rat i naravno da ja nisam to htio propustiti jer je rat nudio itekakvu perspektivu. Znači, naravno, da sam za priču i pričat ćemo kada dođe vrijeme ako usvojimo ovo što ste danas predložili.

A gospodinu Emriću bih takođe rekao, dakle, nismo mi gospodine Emriću svi odgovorni, nisu to elite kako ste Vi to nazvali u jednom riječju elite, dakle ima elita, pod znacima navoda, kako Vi govorite, koji dolaze recimo iz Širokog Brijega, iz Gruda, iz Viteza, iz Kreševa, iz Kiseljaka, iz Žepča, pa ne znam je li to baš svugdje na svakom prostoru isto. Znači, kako su ti ljudi koji su nekoj eliti pripadali tamo stvorili neki ambijent .../govornik se upozorava na vrijeme/... i gospodarski ako hoćete, a neki ljudi koji pripadaju nekim elitama stalno stvaraju dirigiranu anarhiju i oni stvaraju atmosferu zbog koje se odavde mora napustiti i odlaziti. Ali o tome ćemo ako prođe ta vaša inicijativa, govorićemo o tim elitama koji stvaraju, dakle nije to tako jednostavna riječ kako ste Vi rekli – neke elite. Dakle, ima, naravno, a tek poslije 2000. godine ne prihaćam

gotovo nikakvu odgovornost za ovo što se događa ovdje bar u onom političkom miljeu kojem ja pripadama. A raspraviti ćemo o tome ako dođe do točke dnevnog reda, pa ćemo .../govornik se upozorava na vrijeme/... vidjeti šta je ko radio i ko je kriv za ovakvo stanje u kojem smo se našli.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnica Aleksandra Pandurević, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

ALEKSANDRA PANDUREVIĆ

Zahvaljume se predsjedavajuća.

Moj krivi navod se odnosi na ove navode da je to globalni trend i da je to tako uvijek bilo. To nije tačno i nije baš dobro porediti onaj period Brozove Jugoslavije i ovo sad. Tad su ljudi odlazili trbuhom za kruhom, obično jedna glava iz domaćinstva, otac ili eventualno i majka s njim, djeca su ovdje ostajala. Otišli su da zarade i da donesu novac ovdje, da se ovdje vrate i da žive dostojanstveno, i vraćali su se, i izdržavali porodicu koja je ovdje. Danas sljudi odlaze i ne vraćaju se, čak nemaju više želju da dođu ni na godišnji odmor. I ovo je dobra inicijativa, mi ćemo je podržati, međutim bojim se da izuzev jalove rasprave ovdje nećemo imati ništa drugo. Jer, prvo, ovaj nivo vlasti nema mehanizme da nešto uradi, ova tema je primjerenija entitetskim skupštinama gdje se nalaze i adekvatni mehanizmi i gdje se nalaze mjere. Ja čak ne znam da li ćemo mi dobiti informacije o ovom, ko će nam dati informacije. Hoće li nam dati informacije gospođa Željka Cvijanović koja kaže da je ovo trend, to je svuda, to je i u Hrvatskoj tako, da, ali se Hrvatska digla na noge zbog ovog problema za razliku od nas, ili će nam dostaviti federalni premijer Fadil Novalić? Kako ćemo mi doći do ovih informacija? Imamo problem, trebamo ga otvoriti, ali imamo li rješenja, ko će nam dati i predožiti rješenja? Hoćemo li mi, možemo li mi ovdje usvojiti ta rješenja? Naravno da ne možemo. I još na kraju se moram našaliti i reći kolegama, slušajući danas sve ove ovdje, ja sam zaključila, uvažene kolege bez zaista namjere da nekog uvrijedim, da se neko naljuti, da ste svi vi gospodin Bakir Izetbegović. Jer, kad je ministar Mektić prije neki dan govorio o ovom problemu zate koji je odgovor dobio iz vladajuće partije u Republici Srpkjoj? Da je to stav Bakira Izetbegovića i stranaca. Pa tako izgleda da svi citiraju Bakira Izetbegovića i strance.

Hvala vam.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Saša Magazinović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče

SAŠA MAGAZINOVIC

Kolega Špirić je kazao da se protivi politici – zatvorimo granice da niko ne ide i da se protivi politici stvaranja geta u Bosni i Hercegovini. Ja ne znam da se iko zalaže za tu politiku i da je iko tako nešto predložio, ali sam isto tako shvatio da ovaj prijedlog ide u pravcu da zajednički, kolega Špiriću, govorimo o tome i da se zajednički zalažemo za politiku da ljudi imaju priliku ovdje da rade i žive dostojanstveno od svog rada, pa ako žele više od toga, naravno, neće ih niko sprječavati. I recimo da to početno neslaganje završimo na ovaj način i da kažemo da smo spremni podržati ovu inicijativu pa vidjeti na koji je način konkretizovati. Slažem se s asvim onima koji kažu da Vijeće ministara nije to koje će sve ove probleme riješiti, da je mnogo toga na nižim

nivoima vlasti, ali još jednom ponavljam ovo jeste mjesto gdje će se ova tema, ovo jeste pravo mjesto gdje će se ova tema otvoriti.

I na koncu samo da kažem za kolegu Lovrinovića, ovaj pojam dirigirana anarhija, ovo ste sjajno rekli, i vrlo je upotrebljiv i nećete se ljutiti ja ću ga nastaviti koristiti.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Senad Šepić, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

SENAD ŠEPIĆ

Pa, ja kad slušam kolegu Lovrinovića stvarno se ne mogu oteti dojmu kao da mu je Bakir Izetbegović pisao govor i preko njegovog lidera Čovića mu poslao ovdje da on ovako ..., da ovo iščita kako je, na način na koji je to uradio, da ovako mudro nastupi da bi se, što bi rekao naš narod, nagovorio. Dakle, vidite, pazite na ovo što ja ovdje govorim, dakle, glavni taj koji će replicirati Šepiću – Nikola Lovrinović. Kako SDA i HDZ ni oko čega drugog se stvarnog ne mogu dogovoriti, zato, to sam više puta do sada govorio, nemaju interes da se dogovore, ali eto da povećaju akcize, poskupe gorivo i da repliciraju Šepiću u tome su jedan savršeno uigran tandem. I moram vam čestitati na tome, ali je dobro da to svi vidimo i da to svi znamo na takav način.

BORJANA KRIŠTO

Samo da Vas pitam, niste se referirali koji ste navod ispravili krivi gospodina Lovrinovića, pa ste zloupotrijebili Vašu poslovničku odredbu.

SENAD ŠEPIĆ

Vi ne pratite onda ...

BORJANA KRIŠTO

Zastupnik Zaim Backović, rasprava. Izvolite.

ZAIM BACKOVIĆ

Zahvaljujem se gospođo predsjedavajuća.

O problematici koja je suviše ozbiljna, o problematici koja može da predstavlja nešto što je propast ove zemlje, ne mislim propast zemlje u fizičkom smislu riječi, nego propast zemlje kroz ekonomiju i postojanje zemlje starih, odnosno osoba nesposobnih, a svi tome brzo idemo, koračamo, za neki rad. Mi ovdje moramo da govorimo vrlo direktno, jer sam napomenuo da ću spominjati neka imena, pa ću krenuti od toga, u prethodnoj diskusiji. Osoba koja je 11 puta konkurirala ili konkurisala i svaki put bila rangirana negdje dole, sa njom sam razgovarao u nekoliko navrata, u dva navrata mi je rekla, jer se radi o vrlo vispreno, pametnoj, propulzivnoj osobi, - dragi Bože gdje ide ova moja zemlja. Najgoreg studenta sa fakulteta su izabrali i rangirali kao prvog. Pazite dobro, najgoreg studenta sa fakulteta su izabrali i rangirali kao prvog. Ja mu kažem – ma tako je to, kaže – jeste, to je tako zato što je on član te i te stranke, a ja nisam ni jedne. E, ta osoba koja je 11 puta konkurisala danas vam je direktor, mi bi rekli ovdje direkcije, Ureda za automatizaciju kompletne Norveške. I to je preko interneta konkurisao. I za godinu dana od operatora došao za direktora. Njegovo ime i prezime je Šerif Koristović. Vidite ja to vrlo direktno

govorim. Drugo ime neću sada reći jer je osoba o čijem se djetetu radi bila u ovoj sali, sjedila je u ovoj sali i sad je otišla, devet puta joj je dijete konkurisalo i svih devet puta je bilo na dnu, na dnu. Završilo studij, magistriralo, doktoriralo i sad dobilo stipendiju za drugi doktorat u jednoj zemlji. Ovdje zato što ne pripada toj i toj političkoj opciji nije imalo šansu pored onih koji se busaju, a studiraju ili fakultete od kojih mi nikada nećemo imati koristi, ili univerzitete koji su prolazne stanice. Pa znate onaj vic – ako ideš kroz Sokolac otvori prozor, možda ti upadne neka diploma. Ista situacija je i sa Travnikom, to znate, i Viteзом, tako je, tako je, to su istine. I mi očito ne želimo da gledamo i ne želimo da našoj mladosti otvorimo perspektivu u ovoj zemlji. Ja sam, te fotografije imam i ako bude neko od ovih novinara želio daću, u fazi pripreme sam ovo uradio, otišao na Sarajevski aerodrom i gledao ko se ukrcava na letove prema Zapadnoj Evropi. Otiđite gospodo pa to pogledajte. Srce će da vam pukne koliko mladih ljudi odlazi iz ove zemlje. To sam isto uradio i na ovu autobusku stanicu, koja je jako blizu ove zgrade, i gledao sam kada su veze prema Zapadnoj Evropi, prema Minhenu, prema Frankfurtu, prema Milanu, prema Štokholmu, prema Amsterdamu, govorim o autobuskim linijama. Otiđite i pogledajte ko ide. .../govornik se upozorava na vrijeme/... Znate kakav im je odgovor kada razgovaram s njima – kupio sam kartu u jednom smjeru. Zašto? Ne želim da me ovdje jašu idioti. Pa ko su ti ti idioti? To su ovi što vladaju ovom zemljom .../govornik se upozorava na vrijeme/... ... da ovoj zemlji nemam pravo na život. Nemam pravo da stvaram porodicu, nemam pravo da imam djecu, nemam .../govornik se upozorava na vrijeme/... nikakva ljudska prava. I ljudi nam zato odlaze. .../govornik se upozorava na vrijeme/... Politika ako ovako nastavi .../govornik se upozorava na vrijeme/... ja ovdje, evo, govorim ...

BORJANA KRIŠTO

Hvala lijepa.

Zastupnik Salko Sokolović, rasprava. Izvolite zastupniče.

SALKO SOKOLOVIĆ

... u prilog inicijativi. Znači, Bosni i Hercegovini je potrebna ozbiljna strategija zaustavljanja odlaska stanovništva iz Bosne i Hercegovine. I ko ima tu dilemu trebao bi otići iz Bosne i Hercegovine, a pita se u ovom momentu, nalazi se u ekom zakonodavnom ili izvršnom organu u Bosni i Hercegovini. Ako se sjećate kada smo usvajali Budžet ja sam rekao .../kratko se ne čuje snimak/... razloga i obrazložio poslije kad su u pitanju pripadnici Oružanih snaga BiH, da niko u ovoj državi, jedino ako mora, nema potrebu da radi za 550 maraka, plus nešto malo toplog obroka. Ali niko, evo, i od nas ovdje u Parlamentu ili u nekih drugim zakonodavnim tijelima nije imao za shodno da kaže hajmo popraviti to stanje. Evo vidim gospođa Krišto je u posljednje, dala jedan prijedlog vizavi pripadnika Oružanih snaga, i to je eto neki napredak. Ali šta je, hajmo to sad projektovati na stanje u čitavoj Bosni i Hercegovini. Znači, mi nismo zaštitili radnike u realnom sektoru, gazde zarađuju i šakom i kapom, štono kaže narod, radnici rade od mraka do mraka, imaju minarna primanja. Neko je odgovoran u ovoj državi što je takvo stanje, što ne rade onoliko vremenski koliko je potrebno, što im neko ne plaća prekovremeni radni staž. Pa onda, evo ovdje sam ja vidio, onda nam ovi vozači, električari, armirači, tesari, odlaze u Sloveniju, jer je tamo primanje puta tri i više. Znači, ako mi nismo svjesni toga onda ne možemo reći, onaj, da ćemo mijenjati stanje. Mi imamo strašnu korupciju, strašnu diskriminaciju kada je u pitanju zdravstveni sektor. Samo u Bosni i Hercegovini s kraja Bosne do na kraj Bosne i Hercegovine, jel, zdravstveni radnici nemaju ista primanja. Zašto? Zato što smo se podijeli u neakve entitete, neakve kantone i onda ne možemo da izbalansiramo ta primanja. Zbog čega? Zakon, ljudska prava, ista stručna sprema, isti obim posla, isto vrijeme provedeno, pa zahtijeva da zdravstveni radnik bude plaćen na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine i svi drugi, u obrazovanju, i da ne

nabrajam dalje. Zbog čega to entitetske vlade ne rade, a desetine miliona, milijardi maraka smo im sada dali kroz, ili ste im dali, kroz budžet. Ja odgovorno tvrdim da penzije mogu biti drugačije. Zbog čega niko ne pokrene pitanje diferencijalne stope PDV-a da malo popravimo to ekonomsko stanje u Bosni i Hercegovini, a ne, mi ćemo od sutra 2,20 plaćati gorivo i još otežati situaciju, još više ljudi natjerati da odlazi iz ove Bosne i Hercegovine. Da ne govorim o ovim stvarima koje jesu, znači dok mi ne ukinemo tu korupciju u zapošljavanju, to političko zapošljavanje, to zapošljavanje komšije, prijatelja, rođaka, itd., mi ne možemo napraviti ništa dobro u ovoj državi. Znači, bez obzira, može se ljutiti neko ili ne ljutiti, aktuelna vlast, ili aktuelne vrsti, do sada, pa i dio sam bio te priče, nije radila, ali jesam opominjao i govorio da to ne treba tako raditi. U ovoj državi ima para da ne znamo šta ćemo od njih ali nema domaćina da upravlja sistemom da bi u ovoj Bosni i Hercegovini svako dobio onoliko koliko mu pripada. Šta je problem donijeti zakon o ravnomjernom razvoju Bosne i Hercegovine. Pa hoćemo li svi živjeti u Sarajevu, Banja Luci i Mostaru? Ja neću, ali dozvolite mi da tamo gdje sam se rodio i gdje su moja djeca da živimo normalno. To ćemo uspjeti ako neko nekad u ovoj državi donese zakon o ravnomjernom razvoju. E, u toj strategiji to treba taksativno poredati i na izborima '18. godine, ako ili ista ili druga struktura dođe ljudi po toj strategiji mora rješavati probleme. Mi smo zemlja staraca, u Bosni i Hercegovini je mortalitet prioritet, natalitet je u padu. Ako nešto, a mi smo odgovorni, znači možemo mi bježati od toga ali nismo donijeli strategiju i nismo onim na nižim nivoima, evo priča se nije to naša nadležnost, pa hajmo mi donijeti strategiju, hajmo donijeti te famozne okvirne neke strategije, zakone, da naložimo nižim nivoima vlasti da rade na rješavanju ovih problema. Dok ne krenemo u tu priču mi ćemo imati ovo što danas imamo.

I, evo, da ne dužim više, nadam se da će ta rasprava koju ćemo imati barem izroditi ovim dijelom strategije u kojoj ćemo taksativno reći šta su problemi, zbog čega mladi odlaze i zbog čega i koliko je to sredstava da bi se to zaustavilo. I još jedan ću dati prijedlog – da pod hitno ukinemo Agenciju za rad i zapošljavanje. Ona izvozi ljude iz Bosne i Hercegovine, ne zapošljava ona, ona izvozi, pravi dogovore, evo sad, kaže, dobro nam ide ... medicinsko osoblje u Njemačku, nešto je Austrija zainteresovana, hajmo .../govornik se upozorava na vrijeme/... .. ljude. I ovdje će ovi starci ostati .../govornik se upozorava na vrijeme/... da pomru, neće doći ni ovi mladi da ih sahrane. Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Zaim Backović, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupniče.

ZAIM BACKOVIĆ

Gospodine Sokoloviću, ja znam da su Vaše namjere iskrene i časne, ali pored Zavoda zaboravili ste reći da je 11 agencija formirano za izvoz radne snage iz Bosne i Hercegovine, to ste zaboravili reći, 11 slovom i brojem. I u svrhu toga ću vam nešto pročitati – plakala sam gledajući vas i vašu diskusiju, moje dijete s prosjekom 10, magistar, radi doktorsku disertaciju vani, nema mjesta zbog vas koji sjedite u tom Parlamentu u Bosni i Hercegovini. Hvala vam. Pod punim imenom i prezimenom.

BORJANA KRIŠTO

Molim Vas, zloupotrijebili ste poslovničku odredbu, niste ispravili krivi navod, ne možete se Vi referirati i kazati da je nešto zaboravio uvaženi zastupnik. Sve što on misli on će kazati i naći će načina kako da kaže.

Zastupnik Damir Arnaut, povreda Poslovnika. Izvolite.

DAMIR ARNAUT

Zahvaljujem predsjedavajuća.

Ma, vidite, ja Vas zaista molim da, evo i kad je kolega Backović i svi ostali u pitanju, ovaj, primjenjujete dosljedno Poslovnik, dakle nigdje se ne spominje krivi navod u Poslovniku, ovaj, samo kao jedna kategorija, već kao dvije. Dakle, poslanik može zatražiti riječ kako bi ispravio, citiram – po njegovom mišljenju krivi navod koji može biti razlog nesporazuma ili koji traži objašnjenje. Ja sam ovo vidio kao nešto što je gospodin Backović vidio da traži objašnjenje. I mislim da zaista trebate malo biti tu više, ovaj, obazrivi prema ovim pravima.

Hvala.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Također ste zloupotrijebili poslovničku odredbu, nije tražio pojašnjenje, nego je, pažljivo sam slušala, rekao – Vi ste zaboravili reći. Nije iznosio u svom stavu niti nešto to bi ukazivalo na neku vrstu sporazuma, pa vas molim, do svakog od vas je koliko ćete poštivati Poslovnik i kako ćete se ponašati. I to je ogledalo ovog Doma.

Zastupnik Momčilo Novaković, ispravka krivog navoda. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja takođe želim ispraviti krivi navod gospodina Sokolovića da smo mi ovdje odgovorni za ovo. Mnogo je ovo složenije pitanje da bismo mi ovdje preuzeli odgovornost za ovo. Mi možemo biti suodgovorni zato što mi nešto nismo uradili, a što smo mogli uraditi, ali odgovornost je mnogo šira, a posebno je odgovornost u entitetima, znači, prije svega, dakle, u zavisnosti od nadležnosti kada se radi o ekonomiji i nekim drugim pitanjima. Naravno, mi ne možemo pobjeći od suodgovornosti. I da se ne bih javljao za diskusiju, reći ću vam samo, ako mogu, ako dozvoljavate, jednu rečenicu koja pokazuje ustvari rekao bih sav apsurd pitanja kojima se mi danas bavimo. Naime, jedan moj prijatelj me je zamolio da pomognem, da pomognem da sin njegove sestre ode u Južni Sudan u mirovnu misiju. Možete pomisliti u kakvoj smo mi onda situaciji

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Zaim Backović, ispravka krivog navoda. Izvolite zastupniče.

ZAIM BACKOVIĆ

Hvala Vam na intervenciji gospođo predsjedavajuća, možda sam se floskularno loše izrazio. Gospodine Sokoloviću da li ste namjerno ili slučajno ispustili da je formirano 11 agencija koje se bave posredovanjem u odlasku ljudi iz Bosne i Hercegovine, visoko educiranih, iz Bosne i Hercegovine po svijetu. Molim Vas da mi to kažete.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Zastupnik Lazar Prodanović, ispravka krivog navoda. Izvolite zastupniče.

LAZAR PRODANOVIĆ

Moja ispravka krivog navoda odnosi se na sve prethodne ispravke krivog navoda. Nažalost moram reći da se virtuožno najveći broj poslanika koristio zloupotrebom ovog načina obraćanja Skupštini obzirom na vrlo osjetljivu i veoma zanimljivu oblast koja je dramatično teška. Mi smo se ovdje trebali danas da izjasnimo da li smo, da li prihvatamo inicijativu da se na plenarnoj sjednici Predstavničkog doma razmatra pitanje dramatičnog odlaska mladih ljudi iz Bosne i Hercegovine. I svaka ova priča, na svoj način je svako doprinosio da ovo stanje bude još ... i sve mi ovo liči na onaj film, ovaj, „Otac na službenom putu“ kada one bebe odlaze u Starački dom Zenica i kaže – kada vi budete raspravili ove stvari onda javite mi da mogu o nečemu da pričam. Nažalost dok mi ovako budemo pričali to stanje će biti još dramatičnije. Ovo je toliko ozbiljna tema, kada bismo samo demografsku ..., raspravljali o natalitetu, kada bi Bosna i Hercegovina donijela danas strategiju povećanja nataliteta u Bosni i Hercegovini, 50 godina je potrebno da se to stanje poboljša. Dakle, to ozbiljni demografi ukazuju. Kada bismo željeli ovo da uradimo, za početak ja mislim da bi bilo važno da ne žongliramo sa ovim optuživanjima jednih, drugih i trećih, već da kažemo šta nam je zajednički cilj i da svako radi svoj posao. Ako rasprava plenarna bude bila ovakva, a biće sigurno, još ..., ona apsolutno neće imati nikakve, nikakve svrhe. Treba samo da učinimo ... u skladu sa ustavnim, pozitivnim Poslovnikom možemo uraditi. Samo sam htio reći, mislim da smo potpuno bespotrebno izgubili ovoliko vrijeme, svrsishodnije bi nam bilo da kažemo kako, mi imamo toliko nelogičnosti u ovim izjavama da je to prosto za nevjerovati. Oni koji govore protiv odlaska mladih su direktno protiv investicija u Bosni i Hercegovini, razvoja infrastrukture i svega toga, da naprosto ne možemo se sami načuditi tome. Ono što samo sigurno znam .../govornik se upozorava na vrijeme/... pred nama privremeno dobro, nisam siguran da ćemo imati ljudi koji će moći da nas biraju na ovo što obavljam. Nećemo imati ni potrebe ..., ni za zdravstveni, ni bilo čega, u ovakvom načinu .../govornik se upozorava na vrijeme/... ponašanja.

Toliko.

BORJANA KRIŠTO

Hvala lijepa.

Zastupnica maja Gasal-Vražalica, ispravak krivog navoda. Izvolite zastupnice.

MAJA GASAL-VRAŽALICA

Krivi navod, u skladu sa Poslovnikom Predstavničkog doma, kolege Lazara Prodanovića koji kaže da bi za 50 godina, naravno ja cijenim kolegu Prodanovića jer je to zaista i tako, međutim šta demografi znaju. Više znaju Vijeće ministara kada su rekli da će usvajanjem seta zakona o akcizama porasti i natalitet, tako da nama ništa drugo ne preostaje nego da čekamo devet mjeseci da vidimo hoće li doći do bebi buma. A s druge strane jeftina radna snaga i investicije koje ste Vi spomenuli da smo, eto neki od nas koji smo protiv direktnih stranih ulaganja, ujedno mi kao ne želimo da nam odlaze mladi ljudi ali smo protiv direktnih stranih ulaganja. Ako pročitate Brošuru koju je izradila FIPA, oni Bosnu i Hercegovinu pored tih prirodnih resursa, kako su naveli, koje Bosna i Hercegovina obiluje, i rudama i svim ostalim što mi imamo kao zemlja, oni navode da druga važna stvar u Bosni i Hercegovini jeste jeftina radna snaga. Dakle, oni su nas u svijetu prodavali kao jeftinu radnu snagu. I, naravno, ovi mladi ljudi i kad dođe kod nas pravi investitor, pa da li to znači da strani investitor treba da dobije školovanog gotovog radnika za 350 maraka ili treba da taj mladi školovani čovjek ode u Evropsku uniju i da radi i da može da živi od svog rada. Dakle, ne možete reći da smo mi protiv direktnih stranih ulaganja ali jesmo protiv načina na koji to radi FIPA.

BORJANA KRIŠTO

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu po ovoj točki dnevnog reda.

Prije no što krenemo na, pređemo na točku 96. predlažem da objedinimo raspravu o točkama od 96. do 102. točke dnevnog reda, uključujući i točku 102., s obzirom da je riječ o davanju suglasnosti na ratifikaciju amandmana, sporazuma, ugovora i protokola.

Molim vas da se izjasnimo o prijedlogu za objedinjavanje rasprave.

Od ukupno 35 nazočnih – za je 27, nema protiv, 8 suzdržanih.

Konstatiram da imamo opću i entitetsku većinu i da smo objedinili raspravu po točkama od 96. do točke 102., uključujući i točku 102.

Ad. 96. – 102. Davanje suglasnosti na ratifikaciju amandmana, sporazuma, ugovora i protokola

BORJANA KRIŠTO

Dobili ste, znači, mišljenja nadležnog Povjerenstva za vanjske poslove.

Otvaram raspravu po navedenim točkama.

Ne vidim prijavljenih. Zaključujem raspravu o ovim točkama.

Na ovaj način smo iscrpili današnji dnevni red sjednice. Sada je 14:45, dajem pauzu sat vremena, a ta pauza ujedno će biti pauza i za glasanje. Nakon te rasprave, znači, nakon te pauze u 15:45 nastavljamo sa glasanjem po ovoj sjednici i po dnevnom redu i nakon tog glasanja idemo sa novom 57. sjednicom.

Hvala lijepo.

/PAUZA/

BORJANA KRIŠTO

Molim zastupnike i zastupnice da se registriraju prije no što krenemo sa glasanjem.

Molim vas da se pripremimo za glasanje.

Idemo na točku 2. – **Zahtjev Doma naroda za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine po hitnom zakonodavnom postupku, u skladu s člankom 133. Poslovnika Zastupničkog doma, broj: 01-02-1-1133/17, od 25.07.2017. godine.** Glasamo o Prijedlogu izbornog zakona.

Od ukupno 40 nazočnih – za 11, protiv 29, nema suzdržanih. Ne postoji opća većina.

Konstatiram da Prijedlog izmjena Izbornog zakona Bosne i Hercegovine nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na točku 4. – **Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini – predlagatelj: zastupnici Salko Sokolović, Senad Šepić i Sadik Ahmetović, broj: 01-02-1-2340/17, od 29.09.2017., s Mišljenjem Ustavnopravnog povjerenstva.**

Glasujemo o Prijedlogu zaključka zastupnika Kluba Neovisnog bloka.

Treba i da čitam Prijedlog zaključka?

_____(?)
Pročitajte.

BORJANA KRIŠTO

Zastupnički dom poziva Vijeće ministara da zajedno s nadležnim entitetskim institucijama provjeri koliko iznose maloprodajne marže distributera nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini po jednoj litri goriva kako bi se one mogle zakonski ograničiti sve u cilju prebacivanja dijela najavljenog poskupljenja zbog uvođenja dodatnih trošarina na njihov teret, a ublažavanja najavljenog poskupljenja za građane Bosne i Hercegovine.

Od ukupno 41 nazočni – za 23, protiv 11, suzdržanih 7. Postoji opća, ali ne postoji entitetska većina u Republici Srpskoj.

Hoćemo li odmah drugi krug?

_____(?)
Ne.

BORJANA KRIŠTO

Ne. Naknadno usuglašavanje, odnosno drugi krug.

Sad glasamo o negativnom Mišljenju Ustavnopravnog povjerenstva o ovom Zakonu.

Molim da se izjasnite.

Od ukupno 41 nazočani – za 23, protiv 16, uzdržanih 2. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili negativno Mišljenje Ustavnopravnog povjerenstva, te u tom slučaju Prijedlog zakona smatramo odbijenim u skladu sa člankom 113. stavak (2) Poslovnika.

Prelazimo na točku 5. – **Prijedlog zakona o dopunama Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini – predlagatelj: zastupnik Mirsad Đonlagić, zakon broj: 01-02-1-2528/17, od 25.10.2017. (prvo čitanje).** Znači, glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Od ukupno 41 nazočni – za 20, protiv 12, suzdržanih 9. Postoji opća, ali ne postoji entitetska većina u Republici Srpskoj.

Hoćemo li odmah u drugi krug?

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

BORJANA KRIŠTO

Molim vas da se izjasnimo u drugom krugu odmah o ovom Prijedlogu zakona.

Od ukupno 41 nazočni – za 21, protiv 12, suzdržanih 8. Postoji opća većina, ali postoji u Republici Srpskoj 2/3 protiv.

Znači, Prijedlog zakona o dopunama Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, predlagatelj zastunika Mirsada Đonlagića, nije dobio potrebnu većinu.

Sada glasujemo o Prijedlogu zaključka iz Mišljenja Ustavnopravnog povjerenstva, a ono glasi: – Traži se od Vijeća ministara, Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete i nadležnih entitetskih ministarstava obrazovanja, itd., te od nadležnog odjela Vlade Brčko Distrikta da dostave svoja mišljenja o ovom prijedlogu do druge faze u Ustavnopravnom povjerenstvu.

Sad ovo zapravo i nema smisla, znači i ne glasamo o ovom.

Idemo na točku 6. – **Prijedlog zakona o dopunama Zakona o športu u Bosni i Hercegovini – predlagatelj: zastupnik Mirsad Đonlagić, zakon broj: 01-02-1-2529/17, od 25.10.2017. (prvo čitanje).** Glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Od ukupno 41 nazočni – 21 za, protiv 12, suzdržanih 8. Postoji opća, ali ne postoji entitetska većina u Republici Srpskoj.

Hoćemo li odmah u drugi krug?

Molim vas drugi krug glasanja o Prijedlogu zakona o športu.

Od ukupno 41 nazočni – za 21, protiv 12, suzdržanih 8. Postoji opća većina, ali postoje 2/3 protiv u Republici Srpskoj

Prijedlog zakona o dopunama Zakona o športu u Bosni i Hercegovini nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na točku 7. – **Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine – predlagatelj: Vijeće ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-1-2568/17, od 30.10.2017. (prvo čitanje).** Glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Od ukupno 41 nazočni – za 24, protiv ...

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

BORJANA KRIŠTO

Molim vas ponovite glasanje.

Od ukupno 41 nazočni – za 28, protiv 6, suzdržanih 7. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da je Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o ombudsmenima za ljudska prava Bosne i Hercegovine dobio potrebnu većinu u prvom čitanju.

Prelazimo na točku 8. – **Prijedlog zakona o izmjenama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine – predlagatelji: zastupnici Amir Fazlić, Nermina Kapetanović, Šefik Džaferović, Safer Demirović, Hazim Rančić, Asim Sarajlić i Šemsudin Mehmedović, zakon broj: 01-02-1-2686/17, od 15.11.2017. (prvo čitanje).** Glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Od ukupno 41 nazočni – za 7, protiv 33, suzdržanih 1. Ne postoji opća većina.

Konstatiram da Prijedlog zakona o izmjenama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine predlagatelja: zastupnika Amira Fazlića, Nermine Kapetanović, Šefika Džaferovića, Safera Demirovića, Hazima Rančića, Asima Sarajlića i Šemsudina Mehmedovića nije dobio potrebnu većinu u prvom čitanju.

Prelazimo na točku 9. – **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagatelj: zastupnici Aleksandra Pandurević, Borjana Krišto i Mirsad Isaković, zakon broj: 01-02-1-2687/17, od 15.11.2017. (prvo čitanje).** Glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Od ukupno 41 nazočni – za 26, protiv 6, suzdržanih 9. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine predlagatelja: zastupnice Aleksandre Pandurević, Borjana Krišto i Mirsad Isaković u prvom čitanju.

Točka 10., Prijedlog zakona o osiguranju u bankama je povučena s dnevnog reda.

Znači, idemo na točku 11. – **Izvješće o izvršenju Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2016. godinu – podnositelj: Predsjedništvo BiH, broj: 01,02-16-1-1596/17, od 03.07.2017.** Glasujemo o usvajanju Izvješća.

Od ukupno 41 nazočni – za 18, protiv 11, suzdržanih 12. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće o izvršenju Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, podnositelja Predsjedništva BiH.

Prelazimo na točku 12. – **Izvješće o financijskoj reviziji izvršenja Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2016. godinu – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01,02-16-1-2013/17, od 08.08.2017.**

Glasujemo o usvajanju Izvješća sa zaključcima iz Mišljenja Povjerenstva za financije i proračun. Nadam se da vam ne trebam čitati zaključke, svi ih imate u pisanim materijalima.

Molim vas da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 30, nema protiv, suzdržanih 11. Postoji opća i entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće o financijskoj reviziji izvršenja Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, sa prijedlozima zaključaka Povjerenstva za financije i proračun.

Prelazimo na točku 13. – **Godišnje revizorsko izvješće o glavnim nalazima i preporukama za 2016. – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01,02-16-1-2013/17, od 08.08.2017.**

Glasujemo o usvajanju Izvješća sa zaključcima iz Mišljenja Povjerenstva za financije i proračun. Podsjetiću, ovdje imamo ona tri zaključka, pa vas molim da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 29, protiv 1, suzdržanih 11. Postoji i opća i entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Godišnje revizorsko izvješće o glavnim nalazima i preporukama za 2016., podnositelja Ureda za reviziju institucija BiH sa prijedlozima zaključaka iz Mišljenja Povjerenstva za financije i proračun.

Sad prije no što pređemo, znači, na točku 14. predlažem da objedinimo glasovanje o točkama od 14. do 86. dnevnog reda, uključujući i točku 86., tako što ćemo glasovati o uvajanju Zbirnog mišljenja Povjerenstva za financije i proračun o revizorskim izvješćima financijskog poslovanja institucija BiH za 2016. sa zaključcima sadržanim u njemu.

Znači, glasujemo o prijedlogu za objedinjavanje glasovanja o točkama od 14. do 86. sa izuzetkom deset institucija koje su dobile mišljenje sa rezervom, a sada ću pobrojati i točke, a to su točke: 15, 18, 40, 44, 58, 61, 63, 76, 78. i 86.

Molim vas da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 31, protiv 9, suzdržanih 1. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili prijedlog da se izjasnimo zbirno o točkama od 14. do 86. sa izuzetkom deset institucija koje su dobile mišljenje sa rezervom, a to su: 15, 18, 40, 44, 58, 61, 63, 76, 78. i 86.

Sad glasujemo o usvajanju Zbirnog mišljenja sa zaključcima koji su sadržani u njemu.

Od ukupno 41 nazočni – za 23, protiv 5, suzdržanih 13. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Zbirno mišljenje sa zaključcima koja su u njemu sadržana.

Prelazimo na točku 87. – **Izvješće o provedenoj reviziji učinka o temi: „Elektroničko poslovanje u institucijama BiH – uspostava i primjena“ – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01/4-16-1-2541/17, od 26.10.2017.**

Glasujemo o usvajanju Izvješća sa Zaključkom iz Mišljenja Povjerenstva za financije i proračun, koji glasi: – Zastupnički dom traži od Vijeća ministara da u roku od 6 mjeseci izvrši Zastupnički dom Parlamentarne skupštine o planiranim i poduzetim aktivnostima na realiziranju preporuka iz Izvješća i provedenoj reviziji učinka o temi „Elektroničko poslovanje u institucijama BiH“, te da o poduzetim aktivnostima upozna Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

Molim vas da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 25, protiv 1, suzdržanih 15. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće sa Zaključkom iz Mišljenja Povjerenstva za financije i proračun.

Idemo na točku 88. – **Izvješće o provedenoj reviziji učinka o temi: „Upravljanje imovinom i troškovima smještaja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH“ – podnositelj: Ured za reviziju institucija BiH, broj: 01/4-16-1-2542/17, od 26.10.2017.**

Glasujemo o usvajanju Izvješća sa Zaključkom iz Mišljenja Povjerenstva za financije i proračun, koji glasi: – Zadužuje SE Zastupnički dom da Zastupnički dom traži od Ministarstva vanjskih poslova da u roku od 6 mjeseci izvrši Zastupnički dom Parlamentarne skupštine o planiranim i poduzetim aktivnostima na realiziranju preporuka iz Izvješća, te da o poduzetim aktivnostima upozna Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

Molim da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 26, protiv 1, suzdržanih 14. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće sa Zaključkom iz Mišljenja Povjerenstva za financije i proračun.

Prelazimo na točku 89. – **Izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu – podnositelj: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01,02,03-37-2251/17, od 19.09.2017.** Glasujemo o usvajanju Izvješća.

Od ukupno 41 nazočni – 18 za, protiv 7, suzdržanih 16. Postoji opća i entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu.

Prelazimo na točku 90. – **Izvješće o zbrinjavanju izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu – podnositelj: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01,02,03-37-2187/17, od 08.09.2017.** Glasujemo o usvajanju Izvješća.

Od ukupno 41 nazočni – za 25, protiv 4, suzdržanih 12. Postoji opća i entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće o zbrinjavanju izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu.

Prelazimo na točku 91. – **Izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka u 2015. godini, materijal Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, broj: 01,02-16-1-2566/17, od 30.10.2017.** Glasujemo o usvajanju Izvješća.

Od ukupno 41 nazočni – za 20, protiv 6, suzdržanih 15. Postoji opća većina, ali ne postoji entitetska većina Republika Srpska.

Hoćemo li u drugi krug glasanja?

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

BORJANA KRIŠTO

Molim vas za drugi krug glasanja.

Molim vas da nam ponovite glasanje.

Od ukupno 41 nazočni – za 20, protiv 9, suzdržanih 12. Znači, postoji opća većina i entitetska većina, nema, znači, 2/3 protiv u drugom krugu.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka u 2015. godini, materijal Središnjeg izbornog povjerenstva.

Prelazimo na točku 92. – **Izvješće o slobodi govora i stanju medijskih sloboda u Bosni i Hercegovini, materijal Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, broj: 01,02-37-2725/17 (veza br.: 01-50-1-15-35/16 i 01-50-1-1575/15), od 20.11.2017.** Glasujemo o usvajanju Izvješća.

Od ukupno 41 nazočni – za 18, protiv 5, suzdržanih 18. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Izvješće o slobodi govora i stanju medijskih sloboda u Bosni i Hercegovini.

A sada glasujemo o usvajanju zaključaka zastupnika Senada Šepića.

Hoćete da pročitam?

_____(?)
Pročitajte.

BORJANA KRIŠTO

Zastupnički dom obvezuje Vijeće ministara da usvoji i u parlamentarnu proceduru uputi Zakon o onlajn medijima, zabrani korištenja govora mržnje.

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine obvezuje Vijeće ministara da usvoji i u parlamentarnu proceduru uputi Zakon o vlasništvu nad medijima u Bosni i Hercegovini Rok je 60 dana.

Molim vas da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 23, protiv 12, suzdržanih 6. Postoji opća, ali ne postoji entitetska većina u Republici Srpskoj.

Hoćemo li u drugi krug glasanja?

Molim vas drugi krug glasanja.

Od ukupno 41 nazočni – za 23, protiv 12, suzdržanih 6. Postoji opća većina, ali postoje 2/3 protiv u Republici Srpskoj.

Znači, prijedlog zaključaka zastupnika Senada Šepića nije dobio potrebnu većinu.

Glasamo o usvajanju Zaključka zastupnika Borislava Bojića.

Tekst Zaključka – Usvaja se Izvješće i zadužuje Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava da održi tematsku sjednicu o slobodi govora i stanju medijskih sloboda u Bosni i Hercegovini, te da zaključke sa sjednice dostavi na razmatranje Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

Molim da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 31, protiv 10, suzdržanih ništa. Postoji opća i entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Prijedlog zaključka zastupnika Borislava Bojića.

Prelazimo na točku 93. – **Informacija u području inozemnih izravnih ulaganja u Bosni i Hercegovini, materijal Agencije za promidžbu inozemnih ulaganja u BiH – FIPA, broj: 01,02-22-2546/17, od 26.10.2017.**

Glasujemo o Zaključku zastupnice Maje Gasal-Vražalica, a on glasi: – Zastupnički dom odgađa izjašnjavanje o ovoj točki, te traži da do sljedeće sjednice u veljači bude pripremljena cjelovita informacija s područja izravnih inozemnih ulaganja u Bosni i Hercegovini Ta informacija treba sadržavati precizne podatke za godinu za koju se usvaja.

Molim da se izjasnimo o Prijedlogu zaključka.

Od ukupno 41 nazočni – za 16, protiv 14, suzdržanih 11. Postoji opća, ali ne postoji entitetska većina u Republici Srpskoj.

Idemo li na drugi krug?

_____(?)
Može.

BORJANA KRIŠTO

Molim vas drugi krug glasanja.

Od ukupno 41 nazočni – za 18, protiv 14, suzdržanih 9. Postoji opća i entitetska većina u drugom krugu.

Znači, usvojili smo Prijedlog zaključka zastupnice Maje Gasla-Vražalica.

U ovom slučaju budući da traži izjašnjavanje, znači **mi imamo još i Prijedlog zaključka iz Mišljenja Zajedničkog povjerenstva za ekonomske reforme i razvoj.**

Tekst zaključka, treba li da vam čitamo?

_____(?)
Treba.

BORJANA KRIŠTO

Da se traži od Vijeća ministara da se izdvoje sredstva za Agenciju za promidžbu i traži se od Vijeća ministara da se pokuša osigurati sredstva za podsticanje inozemnim ulaganjima.

Molim da se izjasnimo o ovim prijedlozima.

Od ukupno 41 nazočni – za 14, protiv 22, suzdržanih 5. Ne postoji opća većina.

Konstatiram da nismo usvojili tekst Zaključka zastupnika Nikole, ne, ovo su bili Povjerenstva za ekonomske reforme i razvoj.

A sada imamo još Prijedlog zaključka zastupnika Nikole Špirića.

On glasi: – Da se zadužuje Agencija za promidžbu inozemnih ulaganja da u roku od 90 dana Parlamentarnoj skupštini dostavi cjelovitu informaciju o visini, strukturi, izazovima i preprekama u kojima se inozemni investitori suočavaju u Bosni i Hercegovini.

Molim vas da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 29, protiv 3, suzdržanih 9. Postoji opća i entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili Prijedlog zaključka zastupnika Nikole Špirića.

Obzirom da smo usvojili i Prijedlog zaključka zastupnice Vražalica, u ovom slučaju se ne izjašnjavamo o primanju k znanju ove Informacije.

Prelazimo na točku 94. – **Razmatranje zastupničke inicijative Salka Sokolovića, podnesene 25.10.2017., koja glasi: „Na temelju članka 8. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ('Službeni glasnik BiH', br. 79/14, 81/15 i 97/15), podnosim zastupničku inicijativu kojom se zadužuje Ministarstvo civilnih poslova BiH da u roku od 20 dana od dana usvajanja ove inicijative pripremi i u parlamentarnu proceduru dostavi izvješće o razlozima neprimanja Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH u punopravno članstvo Europske organizacije za osiguranje kvalitete u**

visokom obrazovanju (ENQA), s konkretnim prijedlogom mjera za otklanjanje uočenih slabosti“, broj: 01-50-1-2527/17.

Glasujemo o Prijedlogu zaključka zastupnika Salke Sokolovića.

Ja se nadam da vam ne trebam čitati, jer je kolega, treba li čitati?

_____(?)
Ne treba.

BORJANA KRIŠTO

Ne treba. Glasujemo o Prijedlogu zaključka zastupnika Salke Sokolovića.

Od ukupno 41 nazočni – za 29, protiv 12, suzdržanih nema. Postoji opća većina, ali ne postoji entitetska većina u Republici Srpskoj.

Hoćemo li u drugi krug?

_____(?)
Može.

BORJANA KRIŠTO

Može. **Molim vas za drugi krug glasanja o Prijedlogu teksta zaključka.**

Od ukupno 41 nazočni – za 28, protiv 12, suzdržan 1. Postoji opća većina, ali postoji 2/3 protiv u entitetu Republika Srpska.

Prijedlog zaključka zastupnika Salke Sokolovića nije dobio potrebnu većinu.

Sad glasamo o usvajanju inicijative zastupnika Salke Sokolovića.

Od ukupno 41 nazočni – za 33, protiv 7, suzdržanih 1. Postoji opća i entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili inicijativu zastupnika Salka Sokolovića, koja glasi – Da se zadužuje Ministarstvo civilnih poslova da u roku od 20 dana od dana usvajanja ove inicijative pripremi i u parlamentarnu proceduru dostavi izvješće o razlozima ne primanja Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete BiH u punopravno članstvo Europske organizacije za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (ENQA), s konkretnim prijedlogom mjera za otklanjanje uočenih slabosti.

Prelazimo na točku 95. – **Razmatranje zastupničke inicijative Senada Šepića, Salka Sokolovića i Sadika Ahmetovića, podnesene 23.11.2017., koja glasi: „Na temelju članka 8. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ('Službeni glasnik BiH', br. 79/14, 81/15 i 97/15), podnosimo zastupničku inicijativu za sazivanje i održavanje sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH o temi: Informacija o negativnom trendu odlaska ljudi iz BiH, posebno mladih“, broj: 01-50-1-2753/17. Glasujemo o usvajanju inicijative.**

Od ukupno 41 nazočni – za 35, protiv 5, suzdržan 1. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo usvojili inicijativu zastupnika Senada Šepića, Salka Sokolovića i Sadika Ahmetovića, a koja glasi da se, za sazivanje i održavanje sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH na temi: Informacija o negativnom trendu odlaska ljudi iz BiH, posebno mladih.

Imamo još jedan zaključak, Prijedlog zaključka zastupnice Maje Gasal-Vražalica i Jasmina Emrića, a on glasi: – Zastupnički dom zadužuje Vijeće ministara da u roku od 30 dana od usvajanja Zaključka osnuje krizni stožer sastavljen od stručnjaka u području demografije, gospodarstva, zdravstva, pravnih znanosti, obrazovanja, predstavnika nevladinih organizacija, udruga poslodavaca, udruga za ruralni razvoj, poljoprivredu, udruga žena poduzetnica. Cilj osnivanja kriznog stožera jeste odrediti strategiju prioriternih mjera koje se moraju poduzeti kako bismo zadržali naše građane u domovini, tj. smanjili negativni trend iseljavanja. Stručnjaci koji će raditi na izradi posredstvom i u suradnji Vijeća ministara BiH dostavljaju se svim vladama i parlamentima na razmatranje kako bi svatko u svojoj nadležnosti uradio i poduzeo korake kojim bi se odgovorno pristupilo smanjenju negativnog trenda.

Molim da se izjasnimo o Prijedlogu zaključka.
Od ukupno 41 nazočni – za 19, ...

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

BORJANA KRIŠTO

Molim vas da ponovite glasanje.

Od ukupno 41 nazočni – za 20, protiv 21, suzdržanih nema. Ne postoji opća većina.

Konstatiram da Prijedlog teksta zaključka zastupnice Maje Gasal-Vražalica nije dobio potrebnu većinu.

Sad glasamo o prijedlogu da se točke od 96. do 102. izjasnimo u paketu, uključujući znači i točku 102.

Molim vas da se izjasnimo.

Od ukupno 41 nazočni – za 31, protiv 7, suzdržanih 3. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da smo objedinili izjašnjavanje po točkama od 96. do 102. uključujući i točku 102.

Sad vas molim da se izjasnimo o točkama od 96. do 102. uključujući i točku 102.

Od ukupno 41 nazočni – za 37, protiv 1, suzdržanih 3. Postoji opća, postoji entitetska većina.

Konstatiram da su točke od 96. do 102. dobile potrebnu većinu, uključujući i točku 102.

Sa ovim zaključujem rad 55. sjednice Zastupničkog doma.

Sjednica završena u 16:35 sati.